

2012 yılının Aralık ayında;

Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü olarak göreve başladım.

Bu güzel şehre hizmet edeceğimi bilmek beni inanılmaz heyecanlandırıyordu. Şartlar ne olursa olsun yaptığım ve daha da yapacağım çalışmalarda duyduğum; heyecan ve çalışma hevesim, her daim ilk günkü tazelikliğini koruyor.

Yeryüzünde tarımın ilk defa yapıldığı,

Bugdayın anavatanı, nohudun, mercimeğin ve daha birçok hububatın adresi olan bu bereketli topraklarda,

Başta tarım ile ilgili işler olmak üzere, dört elle sarılarak yaptığımız her bir işte, bu kadim şehrin hoşgörülüliğini kendimize ilke edindik...

Farklı kültürel zenginlikleri, farklı mimari yapısı, çalışkan çiftçileri, alçakgönüllü esnafı ile hep iç içe olduk...

Gıda Tarım ve Hayvancılık alanında çalışmalarımızı en üst düzeye çıkardık.

Çiftçilerimizin dertleriyle dertlendik, çözüm için zaman kaybetmeden kolları sıvadık...

Gerektiğinde arazide, bağbozumunda, hasatta bulduk kendimizi;

Yeri geldiğinde ahırda, kasapta, markette, fabrikada...

Çiftçilerimizle kol kola, üreticilerimizle yan yana ve tarımın merkezinde

Hep sahalarda olduk...

Yaklaşık 4.500.000 dekar alanda hububat tarımı yapılan Diyarbakır 'ımızda hububat çiftçisini yerinde bilgilendirdik

Biçerdöverli hasatta tarlaları yerinde inceledik. Dane kaybının önüne geçmek için denetimlerimizi artırdık, çiftçilerimizi uyardık Sertifikalı Tohumculuk Tesislerini sıklıkla ziyaret ederek sertifikalı tohumun önemini çiftçilerimiz ve üreticilerimizle paylaştık.

Hayat kaynağı gıdalarımızın hijyenik koşullarda üretilmesi için

Denetimlerimizi daha da arttırdık, sağlıklı koşullara göz açtırtmadık.

Hayvancılığı her adımda destekledik...

Bakanlığımızın hayvancılık ile ilgili vermiş olduğu destekleri, en kısa sürede yetiştiricilerimiz ile buluşturduk.

Verdiğimiz eğitimler ile kaliteli hayvan yetiştiriciliğini geliştirdik.

Biliyoruz ki

Kaliteli hayvan yetiştiriciliği demek; sağlıklı ve kaliteli ürün demektir...

Tarım ve hayvancılığın şehri olan Diyarbakır 'ımızda Bakanlığımızın uygulamaya geçirdiği projeleri ve bu alanda vermiş olduğu desteklemeleri sayesinde bugün,

Diyarbakırlı çiftçilerimiz ve üreticilerimiz ile tarım ve hayvancılık alanında, her bir adımı hep birlikte atıyor;

Bir tahıl ambarı olan Diyarbakırımızın bereketle yoğrulan topraklarını hep birlikte işliyoruz.

Bir tahıl Cenneti olan bu kadim şehrimizde,

Tarım sektöründeki yeniliklerin, gelişmelerin ve modernizasyonun; çiftçilere, üreticilere ve tüm ilgililere tanıtılması gerekiyordu.

Bu amaç ile

TÜYAP ve İl Müdürlüğümüz koordinasyonunda 8. Ortadoğu Tarım, Hayvancılık, Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı ile ülkemizin dört bir yanındaki

Tarım ve Hayvancılık sektörünü Diyarbakır 'da buluşturduk.

Dün olduğu gibi bugün de;

Çiftçilerimiz, üreticilerimiz ve de tüketicilerimiz ile birlikte her daim sahalarda olmaya devam edeceğiz.

Bereketle yoğrulan topraklarda, birçok medeniyete kucak açarak rengarenk bir kültürle donanmış Diyarbakır 'ımızın yazmakla bitmeyecek, anlatılmakla doyulamayacak çok çeşitli konularını yine sizlerle buluşturmaktan onur duyan Diyarbakır 'da tarım dergisi; geniş kapsamlı içeriği ile her fırsatta okuyucusuna;

Hayatın, tarım ile başladığını ve yine tarım ile devam edeceğini hatırlatarak;

Kadın çocuk, genç yaşlı her kesimden insanı kucaklamaya devam edecektir

Okuyucusu ile buluşabilmenin mutluluğu içerisinde olan dergimizde emeği geçen bütün herkese canı gönülden şükranlarımı sunuyor; verimli ve bereketli geçireceğimiz bir mevsim diliyorum...

Mustafa Ertan ATALAR

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü

İmtiyaz Sahibi

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Adına

Mustafa Ertan ATALAR

Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Şefik TÜRKER

Genel Yayın Yönetmeni

Ahmet MURATOĞLU

Yazı İşleri

Gülhan KAYA AYYILDIZ

Murat KANAT

Editör

Gülhan KAYA AYYILDIZ

Yazı Kurulu

Mehmet Şefik TÜRKER

Mustafa KORKUTAN

Ahmet MURATOĞLU

Murat KANAT

Danışma Kurulu

Gazeteci-Yazar Mehmet MERCAN

Yrd. Doç. Ali İhsan ÖZTÜRK

Remzi ÇEKİÇ Zir. Müh.

Serhat Tantekin Zir. Müh.

Muhabirler

Serpil AKDEMİR

Sultan TEKİN

Mensur KAPLAN

Cengiz GÜRTEKİN

Mehmet Fatih OCAKHAN

Fotoğraf Arşivi

Mensur KAPLAN

Grafik-Tasarım

Filiz ARAS

Yazışma Adresi

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Valilik Karşısı Yenişehir/ DİYARBAKIR

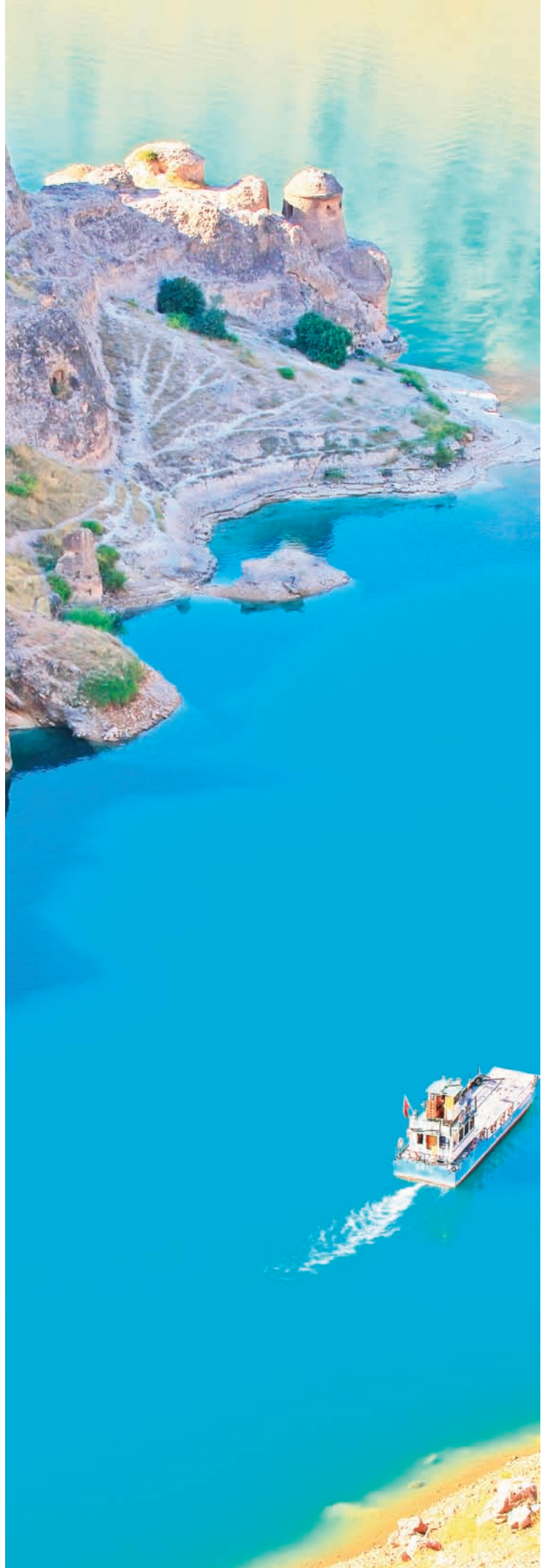
Tel: (0412) 223 49 72-223 60 55

Fax: (0412) 224 51 04

Yayın Türü: DÖRT AYDA BİR YAYINLANIR

YAYGIN SÜRELİ YAYIN

ISSN No: 2149-8288

İÇİNDEKİLER

46

4 EDITÖRDEN

Bahar aylarındaki bu dopdolu çeşitlilik ve devamında gelen yaz mevsimindeki yoğun çalışmaların ardından, bir tahıl Cenneti olan güzel

9 14 MAYIS İŞİĞİNDA TARIM VE ÇİFTÇİ

Tarım tarihinin 8 bin yıl öncesine dayandığı ve ilk tarımsal üretimin Anadolu'da gerçekleştirildiği bilim adamları tarafından söylene gelmektedir.

20 DİYARBAKIR'DA BAKIRCILIK

Bakırcılar çarşısı Diyarbakır'ın en eski çarşısı; bu nedenle insanlar buraya girmedikçe Diyarbakır'a girmiş sayılmaz.

70 KARPUZ

Diyarbakır ilinin simgesi de olan karpuz, yaz aylarında sofraların vazgeçilmez meyvesidir. Karpuz A, C vitamini, potasyum minerali yüksek bir meyvedir.

62

editörden

Gök mavisi elbisesini giymiş semalar, taptaze bahar güneşi ile birlikte filizlenen laleler, menekşeler ve güller; Gül Şehri Diyarbakır’ımızda göz dolduruyor, Diğer gün bereket yağdırmaya hazırlanan, pamuk pamuk bulutlardan, bardaktan boşalırcasına yağan yağmur, topraklarımızla bolca kucaklaşıyor ve bereketli toprağımızı daha da bereketlendiriyor...

Toprağın yemyeşil örtüye bürünmesi, havada cızırtısıyla Diyarbakır’ımızda uzunca bir bahar mevsimini yaşadığımız gibi önümüzdeki aylarda bizleri bin bir bereketle daha buluşturacağı benziyor

Bahar aylarındaki bu dopdolu çeşitlilik ve devamında gelen yaz mevsimindeki yoğun çalışmaların ardından, bir tahıl Cenneti olan güzel şehrimizde, bereketin kokusunu solumak bütün yorgunluğu dindiren en önemli etken olsa gerek...

Diyarbakır’da Tarım dergisi, bir tahıl ambarı olan Diyarbakır’ın bu çok çeşitliliğini çiftçisi, üreticisi,

tüketicisi ve de her kesimden okuyucusuyla buluşturmak için yoğun bir çalışmanın içerisine girdi. Diyarbakır’ımızın anlatmakla, yazmakla

bitmeyen hem bilgilendiren, hem düşündüren hem de keyifle okuyacağınızı düşündüğümüz çok çeşitli konularını değerli yazarlarımızın kaleminden

dergimizin sayfalarına taşıdık.

Önümüzde upuzun bir yaz mevsimi var ve özellikle yazın, birçok alanda bolca harcadığımız suyun öneminin daha iyi anlaşılabilmesi için dergimizin ilk sayfalarında

“Su ve Sulamanın Küresel ve Bölgesel Ölçekte Önemi” adlı çalışmaya yer verdik. Bu önemli çalışmayı Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümünden değerli hocalarımız Prof. Dr. Mehmet ŞİMŞEK ve Ziraat Mühendisi Sabri AKIN sizler için kaleme aldı. Diyarbakır’da Tarım Dergisi önemli günleri hatırlatmayı da görev biliyor.

Sur Ziraat Odası Başkanı Mirza Vedat ÇİFTÇİ “14 Mayıs Işığında Çiftçi ve Tarım” konulu yazısı ile çiftçi ve tarımın önemine değiniyor. Bizler de Diyarbakır’da tarım dergisi çalışanları olarak, emektar ve fedakar çiftçilerimizin bu özel gününü kutlamaktan büyük memnuniyet duyduğumuzu belirterek, bütün çiftçilerimizin bu özel gününü tüm içtenliğimiz ile kutluyoruz.

Dergimizin en renkli bölümlerinden birini oluşturan “Köylerimiz” bölümünde, bu sayımızda “Birlikten kuvvet doğar” atasözünün en güzel örneklerinden birini sergileyen azimli ve çalışkan bir köy olan

Eğil'in Ilgın Köyü'ne götüreceğiz sizleri.
Birlik ve beraberlik ruhu ile hareket eden, çalışkan
köy insanlarının, Eğil Organik Tarım Birliğini
kurarak da bu güzel birlikteliği nasıl
pekiştirdiklerini hep birlikte göreceğiz.

Hazır Organik Tarım demişken,
'Diyarbakır'da Yürütülen Organik Tarım Projeleri'
ile ilgili yapılan çalışmaları Dicle Üniversitesi Ziraat
Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi,
Değerli Hocamız Doç. Dr. Gültekin ÖZDEMİR
dergimizin sayfalarına taşıdı.

Diyarbakır deyince Sur, Sur deyince de Bakırcılar
çarşısı gelir akla. Bizler de Diyarbakır'ımızın en eski
çarşısı olan Bakırcılar Çarşısı'na giderek, bakır
ustamız ile bir taraftan tarihe yolculuk yaptık, öte
yandan günümüz bakırcılığı ile ilgili küçük bir
söyleşi gerçekleştirdik.

Diyarbakır'ın geçmiş yıllardaki sosyal, sanatsal ve
kültürel yaşamına, ayrıca basın tarihi ile ilgili bilgi ve
birikim deposuna yani kısacası, Diyarbakır tarihinin
yaşayan en eski tanığı diyebileceğimiz değerli
Araştırmacı Gazeteci ve Yazarımız Mehmet Mercan
geliyor. Kıymetli yazarımızın güçlü anlatımı ile Bir
Zamanlar Diyarbakır'ı tek solukta okuyacağınıza
inanıyoruz. Dergimizin ilerleyen sayfalarında,

"Geleneksel ve Koruyucu Toprak İşleme
Sistemlerinin Felsefesi ve Bölgemizdeki
Uygulamaları" adlı konuyu, Dicle Üniversitesi Ziraat
Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknolojileri
Mühendisliği Bölümünden kıymetli Hocamız Prof.
Dr. Abdullah SESSİZ sizler için kaleme alırken,
Özellikle yaz aylarında tüketilen "Meyan Şerbeti" ile
ilgili birçok bilgiyi değerli Hocalarımız Prof. Dr.
Mehmet Emin ERKAN ve Prof. Dr. Aydın VURAL

sizler için aktardı.

Kavalın her bir deliğinde

Farklı bir duygu yatar,

O duyguları tek tek verebiliyorsa Çoban

Bir sürüye bir sürü kalite katar...

dedik ve insanlık tarihinin belki de en eski
mesleklerinden biri olan Sürü Yönetimi Elemanı'nı
sayfalarımıza taşıdık.

Kıymetli okuyucularımız, Diyarbakır'da Tarım
Dergisi çalışanları olarak, sağlığını bizim için
önemli, bu yüzden önce sağlık diyoruz ve bu
sayımızda Diyarbakır Halk Sağlığı Müdürlüğünde,
Halk Sağlığı Müdürü olarak görev yapan Dr. Fatih
Mehmet ASLAN ile çok yaygın görülen kanser
hakkında konuştuk... Kanser in çoğu zaman
önlenabilir bir hastalık olduğunu Aslan'ın vermiş
olduğu değerli bilgilerden anlıyor ve bu çok değerli
bilgileri içeren raporları sizler için paylaşıyoruz.

Diyarbakır'da Tarım Dergisi

Birçok sosyal aktivitenin yapıldığı, resmi bayramlar
ve festivallerin gerçekleştirildiği 1.458.750 m²'lik bir
alanı kaplayan hipodromu da sizler için ziyaret
ederek, Türkiye Jokey Kulübü Diyarbakır Müdürü
Yılmaz Çelik ile Hipodromu konuştu...

Makaleler, Başarıya Dair Her Şey, İlçe

Müdürlüklerimizden Dergimizin Sayfalarına

Yansıyanlar ve daha birçok konuyu bu sayımızda da
siz değerli okuyucularımız ile buluşturabilmenin
mutluluğu ve huzuru içerisinde olduğumuzu
belirterek, Diyarbakır'da Tarım Dergisi Çalışanları
olarak, siz değerli okuyucularımıza sağlıklı, bereketli
ve her daim umutlu geçirebileceğiniz günler
diliyoruz...

SU VE SULAMANIN KÜRESEL VE BÖLGESEL ÖLÇEKTE ÖNEMİ

Prof. Dr. Mehmet ŞİMŞEK - Sabri AKIN - Ziraat Mühendisi
Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü

Dünyada insanların ve diğer tüm canlıların kullanabilecekleri tatlı-su miktarları oldukça sınırlı olmasından dolayı, bu doğal varlığa fiziksel, siyasal ve ekonomik nedenlerle ulaşamayan bir milyar insan bulunmaktadır. Sürekli azalan ve son derece kirlenen suyun; kaynaklarını korumak, su hizmetlerinin kalitesi ve ulaşılabilirliğini artırmak, tüm uluslararası kuruluşların ve birçok devletin önemli gündem maddelerinin başında gelmektedir. Azalan ve kirlenen suyun yarattığı sosyal ve ekolojik yıkımların boyutu ise her geçen gün şiddetli şekilde artmakta ve hissedilmektedir.

Su bilimi, tekniği ve pozitif ilimi tek bilgi kaynağı olarak gören yaklaşımdan, suyu aktığı mecrasın-

dan, geçtiği topraklardan ve bulunduğu coğrafyadan, hayat kazandığı canlıdan ve şekillendirdiği medeniyetlerden-kültürlerden ve işgal ettiği tüm sektörlerden koparmak mümkün değildir. Bu nedenle suyun önemi ve kıymeti tartışmasız gücü ifade eder. Bilinmelidir ki, 1 kg süt, 1 kg ekmek, 1 kg tavuk, 1 kg dana eti ve 1 kg patates sırasıyla 1,000 L (litre); 1,300 L; 3,900 L; 15,500 L ve 250 L suyla soframıza gelmektedir. Su, önemli bir gıda güvenliği teminatı ve materyalidir. Ancak, küresel ölçekte yeterli ve kaliteli suya erişim hiçte kolay değildir. Bu nedenle, suyun kimyasal, fiziksel ve biyolojik özelliklerini bozmadan gelecek kuşaklara sorunsuz aktarılması zorunludur. Su, hiçbir zaman tek bir sektöründe tekelinde değildir. Çevre, sanitasyon, enerji, tarım, orman, kültür ve turizm gibi sektörlerin ortak paydasıdır. Atmosferin, toprağın ve tüm canlıların hayat sıvısıdır. Su, 7/24 duraksamaksızın mesai yapan, iyi bir taşıyıcı ve biyo-kimyasal dönüştürücü özelliğe sahip çok özel bir akışkandır. Su ne siyasi ne de coğrafi özgürlüğüne palanga vurdurmaz. Bu nedenle su; oldukça özgür ve son derece hürdür. Kabardığı ve şiddeti arttığı zaman taşkına neden olmaktadır. Bunun içindir ki, su interdisipliner bir yaklaşımla ele alınmalı ve irdelenmelidir. Suyun azı ve fazlası zarar, ortası yarar olduğu toplumların tüm katmanları tarafından kabullenmelidir. Şayet bizler de kalkınma hamlesinde suyun vazgeçilmez doğal ve sınırlı bir kaynak olduğunu kabulleniyorsak, birey ve sektörel olarak suyun tasarrufunda mutlak katkı sunulmalıyız. Çünkü biyosfer tabakamızın 1,403,311,000 km³ su bütçesi incelendiğinde; toplam su kaynağımızın %97.61'i denizlerde (tuzlu su), %2.08'i buzullarda, 0.29'u yer altı suyunda, %0.017'ü göllerde-akarsularda, %0.005'i toprak neminde ve %0.0009'u atmosferde (tatlı su şeklinde) bulunmaktadır. Geneli incelendiğinde buzullar dâhil 33,200,000 km³ tatlı

suyumuz bulunmaktadır. Bu kadar sınırlı olan tatlı suyun paylaşımındaki nicel boyutlar değerlendirildiğinde; yıllık kişi başı 500-1,000 m³ su kıtlığını ifade ederken, 1,000-1,700 m³ su sıkıntısı ve 1,700 m³ üzeri sorunsuz su düzeyini açıklamakta ve 5,000 m³ üzeri sular, su zengini olan toplumları yansıtmaktadır.

Ülkemizin yıllık yağış miktarı 643 mm ve 501 km³ hesaplanmaktadır. Bu suyun, tüketilmesine izin verilebilen tatlı-su miktarı 112 km³'tür. Bu potansiyelin ≈ 44 km³'ü kullanılmakta, bunun da 32 km³'ü (%73'ü) sulamada, 7 km³'ü (%16'sı) içme ve kullanmada, 5 km³'ünün (%11) sanayide tüketildiği kayıtlardan anlaşılmaktadır. Ancak, 2023 yılı projeksiyonuna göre sektörler arası su paylaşımında, yeni planlaması ve projesi yapılan sulama şebekelerinde, basınçlı sulama yöntemlerini kabul eden yaklaşımlar, suyun tarım sektöründeki payının %64 oranına gerilemesi beklenmektedir. Çünkü 2016 yılı kişi başına düşen ≈ 1.400 m³ kullanılabilir su miktarı ile su sıkıntısı çeken ülkeler arasında yer aldığı, demografik yapımızdaki yükselen trende göre 2030 yılında kişi başına düşen kullanılabilir su ≈ 1.100 m³ miktarıyla kritik eşiğe geleceği hesaplanmaktadır.

İdeal su kullanımı ve gıda güvenliği için:

1. Ülkemizde su ve gıda yatırımlarına öncelik verilmeli,
2. Sürdürülebilir kalkınma modeline uygun politikalar geliştirilmeli,
3. Su kullanımı hakkında standart oluşturmalı,
4. Tarımda teknoloji ile donatılmış basınçlı sulama yöntemlerine geçilmeli,

*Su ne siyasi ne de
coğrafi özgürlüğüne
palanga vurduramaz.
Bu nedenle su;
oldukça özgür ve son
derece hürdür.
Kabardığı ve
şiddeti arttığı zaman
taşkına neden
olmaktadır.*

5. Etkin su yönetimi için riskler ve belirsizlikler net olarak ortaya konulmalı,

6. Su kaynaklarının sektörler arasındaki dağılımında performans kriterlerini maksimize eden yatırımlara teşvik verilmeli, tarafsız bir bakışla kaynaklara yaklaşılmalı,

7. Genelde teknik konular tartışılmalı ve gerektiğinde teorik konulara başvurulmalı,

8. Tarımsal sulamalar modernize edilmeli ve Harran Ovası Sulamaları acil eylem planına alınarak, yağmurlama ve damla sulamalara imkan sağlayan basınçlı sulamalarla Harran Ovasında yeni bir marka yaratılmalı,

9. Sulama, uygun yöntemle, uygun zamanda ve yeterli miktarda çevre sorunu yaratmadan, bitkinin etkili kök bölgesine uygulanma biçimi olduğuna göre, ilgili kurumlar ve taraflar bu mantığa uygun kendi rollerini eksiksiz üstlenmelidir.

Değerlendirme ve sonuç

1. Etkisiz ve verimsiz yatırımlardan uzak durulmalı,

2. Mevcut sulama sistemleri rehabilite edilmeli,

3. Yeni sulama projelerinde basınçlı (yağmurlama ve damla) sulamaya uyumlu teknikler kullanılmalı,

4. Özellikle meyve bahçelerinde gölgelenen alan ve ıslatılan alan oranlarına kriterlerine uyumlu su bütçeleri dikkate alarak şebekelelerin kapasiteleri hesaplanmalıdır.

5. Çiftçi eğitimine önem verilmeli,

6. Kurağa, sıcağa ve bölge mikro-klimasına uyumlu dayanıklı çeşitler seçilmeli ve kullanılmasına önem verilmelidir.

Tarımsal sulamada ekonomik ve ekolojik duyarlılık

Ülkelerin nüfusu arttıkça ve demografik yapıya paralel olarak tüketim artar, tarımsal ürünlere ve gıdalara her geçen gün talep çoğalır. İsrafsız fakat yeterli beslenme ön koşul olarak kabul edilmelidir. Su ve toprak kaynaklarımızın kısıtlı olması Su ve Gıda Güvenliğini ön plana çıkarmaktadır. Bilinçli toplum yaratılmasında, görsel ve yazılı medyaya büyük görev düşmektedir. Gıdaya en yoğun talep, tüketim toplumlarından gelmektedir. Modern toplumların su ile ilgili temel politikaları ve yaklaşımları; yeterli, temiz ve zamanında ve sürekli şekilde karşılanan su miktarıdır. Bu talep hem birey, hem de beslendikleri canlılar için geçerlidir.

Aşırı suyun toprakta ve bitkide riskini azaltmak, ancak etkin su kullanımı ve modern basınçlı sulama yönetimleri ile olasıdır. İşte o zaman derin drenaj için fazla yatırım yapmanız ve kilometrelerce boruyu toprak altına döşemeniz gerekemeyebilir. Performansı düşük su kullanılması, su-toprak kaynaklarımızın hızla kirlenmesine ve tarım topraklarının erozyonla kaybolmasına neden olmaktadır.

14 Mayıs Işığında Çiftçi ve Tarım

Mirza Vedat ÇİFTÇİ - Sur Ziraat Odası Başkanı

Tarım tarihinin 8 bin yıl öncesine dayandığı ve ilk tarımsal üretimin Anadolu'da gerçekleştiği bilim adamları tarafından söylene gelmektedir. Sonraki yüzyıllarda ülkemiz çiftçileri kırsalda bugün gördüğümüz değişiklikleri gerçekleştirdi. Tarım ürünlerini işleyerek gıda sağladı, insanların toprağa bağlılığını azalttı. Yeni iş alanları ve ticaret ortaya çıktı.

Fakat tarım sektörü yüzyıllarca yine birincil uğraşı alanı olarak kaldı. 19. Yüzyıl dünyada

tarım toplumu egemenliğine son verip sanayi devrimini gerçekleştirmesine rağmen, Cumhuriyet'in kurulduğu yılda milli gelirimizin yüzde 48'i hala tarımdan sağlanıyordu. 1927 yılında toplam nüfusun yüzde 75'i köy ve belelerde yaşıyordu. Sonraki yıllarda tarım, ülkemizin gıda ihtiyacını tek başına sağlamasına rağmen ekonomi içinde diğer sektörlerle göre daha az pay almaya başladı. Gelişmiş toplumlarda yüzde 1-2'lere kadar düşen bu oran, günü-

müzde ülkemizde yüzde 8'e, köy ve belde nüfusu toplam nüfusun yüzde 23'üne gerilemiştir.

Yine 1927 yılında toplam 13,6 milyon nüfus, 2016'da 78,6 milyona yükselmesine rağmen tarım, insanlarımızın tümünün sağlıklı bir yaşam sürmesi için güvenli ve yeterli gıdayı kendilerine sağladı. Geçmişte ve günümüzde birçok ülkeye nasip olmayan bu durum gıda güvencesi ismiyle anılır oldu ve ülkeler kıyaslamasında önemli bir gösterge haline geldi.

Gıda güvencesi

Tarımın olumsuz hava koşullarından etkilenmesi doğal olmakla birlikte günümüzde iklim değişikliğiyle bu durumun seri bir şekilde devam etmesi dünyayı gıda krizlerine sokabilmektedir. 2007-2008 yılında görülen kriz gıda güvencesi olmayan ülkeleri zor durumda bırakmıştır, ama halkına bol gıda sağlayan ülkemiz bu dönemi çok etkilenmeden geçirmiştir. Özellikle iklim değişikliği nedeniyle dünyanın her yerinden gıda bulmak zorlaşacaktır. Bu nedenle gıda güvenliği söz konusu olduğunda ithalatın da bir çözüm olmadığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Ekonomi

Genel ekonomide milli gelir açısından önemli bir yere sahip olan tarım, diğer sektörlerin üretimine de katkıda bulunmaktadır. Doğrudan yüzde 22 istihdam sağlayan tarım diğer sektörlerde iş sahasına da yardımcı olmaktadır. Son yıllarda teknolojiye yönelik desteklerle birlikte büyümesini de uzun yıllara yayan tarım, çiftçilerine bir refah payı vermiştir. Ülkemiz genel ekonomi açısından yıllardır dış ticaret açığı ile mücadele ederken tarım ve gıda ürünleri daima dış ticaret fazlası vererek

ekonomiye katkıda bulunmuştur. Çiftçimiz uygun fiyatlarla daima tüketicinin yanında olmuştur. Tarım alanlarının başka ekonomik faaliyetler için ayrılması doğayı tahrip etmektedir. Tarımla iç içe geçmiş doğal alanları kaybetmemenin değeri ölçülemez. İkisi de insanların ihtiyaçlarına hizmet ederler. Gıda güvencesinin sağlanması için doğal kaynaklarımızı en akıllı biçimde kullanmak ve israf etmemek zorundayız.

Gelecek

Dünya nüfusu artıyor. Gıda; beslenme ve giyim amaçlarından sonra, destek verilmek suretiyle yakıt olarak da kullanılmaya başlandı. Küresel çapta Dünya potansiyel ekilebilir alanları azalmakta, yeterli ve kaliteli üretimin anahtar girdileri gübre ve mazotun kıt olması ve elde edilmelerinin pahalılığı, çeşitli sebeplerden dolayı oluşan iklim değişikliğinin tarımsal üretimi olumsuz yönde etkilemesi, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki gelir artışıyla birlikte tarımsal ürünlere olan talep artışı, tarımın geleceğini etkileyecektir.

Çiftçilerin Önemi

Her toplumda, toplumun farklı kesimlerini ayakta tutan

çeşitli sınıflar ve meslek grupları bulunmaktadır. Bu meslek grupları farklı ürünler ortaya koyarak toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadırlar.

Ülkemizin ekonomik yapısına baktığımızda, genel anlamda bir tarım ve hayvancılık ülkesi olduğumuzu söyleyebiliriz. Bu sebeple tarım yapan ve hayvancılık faaliyetlerinde bulunan kişilerin toplum üzerindeki etkisi de büyüktür diyebiliriz

İşte tam da bu anlamda çiftçilerimizin önemi çıkıyor karşımıza...

Fedakar ve emektar çiftçilerimizin ürettikleri ürünler, yetiştirdikleri hayvanlar ve hazırladıkları hayvansal ürünleri ile ülkemize, dolayısıyla da ekonomimize büyük katkı sağladıkları aşikardır. Her koşulda desteklenen çiftçilerimiz ile

Bu günümüze ve yarınımıza umutla bakacak,

Sağlıklı nesiller ile hep bir adım daha yol alacağımızı biliyoruz.

Diyarbakır'da Tarım dergisi vesilesi ile bütün emektar Çiftçilerimizin çiftçiler gününü kutluyorum.

Yenişehir

Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü

Abbas ATEŞ - Yenişehir Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü

Tarımsal Çalışmalar

Yenişehir Kaymakamlığı İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüz sınırları içerisinde 41 mahallede toplam 214.000 dekar tarım alanına sahip olup tarım arazilerinin yaklaşık olarak %85'inde sulu tarım yapılmaktadır. İlçede 2016 yılında yaklaşık olarak arazilerinin % 60'inde buğday ve arpa ekilişi, %20'sinde Pamuk, %18'inde ise Mısır ekimi yapıldı. Destekleme çalışmaları hala devam ediyor.

İlçe Müdürlüğümüze bağlı 41 mahallede Tarımsal İşletme Danışmanlık Sistemi (TİD), Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TUKAS) çalışmaları ve diğer çalışmalar kapsamında 8 grup oluşturularak her üreticimize-işletmemize İlçe Müdürlüğümüzde görevli 1 Ziraat Mühendisi 1 Veteriner Hekim tarafından danışmanlık yapılmaktadır. 2016 yılı için İlçe Müdürlüğümüze başvuru yapan 1281 üreticimize 158.283 da alanda mazot gübre desteklemesi yapılmıştır. 290 Buğday üreticimize 48.186,631 da alanda 1.191.320,36 TL hububat ve baklagil fark ödemesi desteği verilmiştir.

İlçe Müdürlüğümüzde 2016 yılında yem bitkisi ekilişi yapan 9 üreticimize 632,961 da alanda 56.966,49 TL yem

bitkisi (Silajlık Mısır) desteklemesi yapılmıştır. İlçe Müdürlüğümüze bağlı 28 Zirai ilaç bayisi ayda en az 1 kez periyodik olmak üzere denetim ve kontrolü yapılmaktadır.

Süne Mücadelesi kapsamında süne ile mücadele döneminde buğday alanlarında 3 Ziraat Mühendisi tarafından gerekli kontroller yapılmış, üreticilere eğitimler verilmiştir. Gerekli alanlarda (kısmen Sivritepe, Güvercinlik, Ekinciler ve Çakmak) ilaçlama tavsiye edilmiştir.

İlçe Müdürlüğümüz 2016 yılında da hububatta dane kayıplarını önlemek amacıyla buğday hasadında tarlalar kontrol edilerek 15 Biçerdöver kontrolü yapılmış olup, dane kayıpları önemli oranda azalmıştır.

Gübre denetimleri İlçemize bağlı 27 bayide rutin yapılan denetimler Nitratlı gübrelerin kullanımı

nın yasaklanmasından sonra daha da artırılmıştır. Bakanlığımızın yeni bir uygulaması ile İlçe Müdürlüğümüzden sistemimizde kayıtlı tarlalarına göre e-reçete alan üreticimiz gübre alımını gerçekleştirip bayiden onaylatarak Müdürlüğümüze başvuracak, Ziraat Mühendislerimiz tarafından uygulama takvimi belirlenerek gübre uygulamasında başında durularak gerekli kontroller yapılacaktır. Uygulamada; %33 amonyum nitrat ihtiva eden gübreler yeddi emine alınmış olup tarımda kullanım yasağına uyulmuştur. %26 CAN ve %21 CAN gübresinin tarımda kullanımı ise ilçe müdürlüğümüz personelleri denetiminde kullanılacaktır.

Anız yangınlarını önleme çalışmaları kapsamında İlçemize bağlı mahallelerde 120 çiftçimize eğitim verilmiştir. Anız yangınlarının önlenmesi konusunda mahallelerde eğitim çalışmaları aralıksız devam etti. Anız yangınları mahallinde inceleme yapılmış olup, bununla ilgili İlçe Müdürlüğümüzde görevli 8 Ziraat Mühendisi tarafından 80 tutanak tutulmuştur.

2017 yılı için İlçe Müdürlüğümüze başvuru yapan üreticilerden sertifikalı buğday tohumu (güzlük) ekim yaptığını beyan eden 423 üreticimize 61.862,83 da alanda Sertifikalı Tohum Kullanımı desteklemesi yapılacaktır.

İlçe Müdürlüğümüze bağlı tarımsal ürün ekim çalışmaları da 30 Ziraat Mühendisimiz tarafından büyük bir titizlikle yapılmıştır.

2016 yılı için buğday, pamuk ve mısır ektiklerini beyan eden üretici-

lerimizin işlemleri devam etmekte olup, Mayıs ayında destekleme ödemeleri yapılacaktır. Yem bayilerinin kontrol ve denetimleri de rutin olarak yapılmaktadır.

İlçemizde Hayvancılık Geliştirme Çalışmaları:

Yenişehir Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğümüz; manda sayısının azalmasını önlemek, Arılı kovancılığı ve besi sığırcılığının geliştirilmesini sağlamak amacıyla destekleme çalışmalarına devam ediyor.

İlçemizde; Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Anadolu Mandası Projesi kapsamında 78 hayvancılık işletmesinde 664 adet dişi manda, 24 adet erkek manda ve 112 adet hayvan tartımı yapılarak, malak tespit edilip hak ediş icmalleri hazırlandı. Dişi manda ve erkek manda için manda başı 800 TL (664+24X800 TL=550400 TL), her malak için 200 TL (112X200 TL=22400 TL) ödeme yapılacaktır. Toplamda yetiştiricilere yapılacak 572.800 TL (Beş Yüz Yetmiş Sekiz Bin TL) ödeme hayvan sahiplerine ekonomik açıdan ciddi bir destek sağlayacaktır. Ayrıca Islah Projesi ile Ülkemizdeki manda sayısının artırılması amaçlanmaktadır.

İlçemizde; Arılı Kovan Desteklemesi kapsamında 28 işletmede 5712 arılı kovan tespit edilerek, hak ediş icmalleri hazırlandı. Her arılı kovan için yetiştiricilere 10 TL, toplamda (5712x10 TL=57.120 TL) 57.120 TL ödeme yapılacak. Arıcılara yapılan destekleme ödemeleri hem kovan sayısında, hem de bal

üretiminde artış sağladı. İlçemizdeki Besilik Erkek Sığır Desteklemesi çerçevesinde bir yaşını tamamlamış, en az 200 kg karkas ağırlığı olan ve özel veya resmi kesimhanelerde kesimi yapılan 63 adet erkek sığır için Besilik Erkek Sığır Desteklemesi icmalı hazırlanarak, her sığır için 200 TL, toplamda ise (63x200 TL=12.600 TL) 6 besiciye 12.600 TL ödeme yapılacaktır. Yapılacak destekleme ödemeleri hem üreticiye ekonomik katkı sağlayacak hem de kırmızı et üretiminde artışı sağlayacaktır.

Yenişehir Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüzce, Sürü Yöneticisi Desteklemesi kapsamında en az 250 adet anaç koyunu olan bir yetiştiricinin, sahada anaç koyun tespiti yapılarak icmale aktarıldı. Yetiştiriciye Sürü Yöneticisi Desteklemesi kapsamında 5000 TL ödeme yapılacaktır.

İlçemizdeki yetiştiricilerin buzağı ve malak desteklemelerinden faydalana-bilmeleri

için 699 adet buzağı ve malağa çiçek aşısı, 115 adet buzağı ve malağa şap aşısı, 171 adet dişi buzağı ve malağa brusella aşısı yapıldı. Yapılan aşılamalarla hastalıkların yayılması engellenecektir. Ayrıca Aralık ayında 147 adet buzağı ve malağa küpe takılarak kayıt altına alındı.

Yenişehir İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüzce, Genç Çiftçi Projesi kapsamında;

1 çiftçimize 40 adet kıl keçisi, 1 çiftçimize 40 adet mor karaman koyunu

6 çiftçimize proje kapsamında 36 adet büyükbaş hayvan

2 çiftçimize 80 tane arılı kovan ve arıcılık malzemesi

1 çiftçimize ceviz bahçesi tesisi için fidan ve ekipman desteği hibe olarak verildi.

İlçemizde Gıda Denetim Çalışmaları:

Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe

Müdürlüğümüzce, Gıda denetimleri aralıksız devam ediyor. Yenişehir İlçe sınırları içerisinde; Toplam işletme sayısı; 1456 olup Satış yeri; 709 adet, Toplu tüketim yeri; 571 adet, Üretim yeri; 127 adet, Yapılan resmi denetim ve kontrol sayıları 943 adet, Satış yeri; 803 adet, Toplu tüketim yeri; 180 adet, Üretim yeri; 99 adet, Yenişehir İlçe sınırları içerisinde 2016 yılı itibarıyla toplam 1997 adet Alo Gıda ihbar, şikayet ve denetim yapılmış, 2016 yılında denetim sayısı; 44 adet kalmış ve Denetim oranı % ;138 olarak gerçekleştirildi.

2017 yılı itibarıyla de ilçemizde gıda denetimleri aralıksız devam ediyor. Müdürlüğümüzde görevli 7 kişiden oluşan Gıda Ekibi personelleri olarak İlçe Müdürümüz Abbas Ateş kontrolünde 07-08/01/2017 tarihlerinde 3 ekip, İl Müdürlüğümüzden de 1 ekibin katılımıyla toplam 4 ekip oluşturularak, Yenişehir İlçe Müdürlüğümüze bağlı tüm gıda üretim ve tüketim işyerleri, kasaplar,

lokantalar, kesimhaneler, dönerciler ve diğer işyerleri denetlenmeye başlanmıştır. Şu ana kadar toplam 222 adet denetim yapılmış olup denetimlerimiz üretim yerleri, toplu tüketim yerleri, satış yerleri ve okullarımızın kantin ve yemekhanelerine yöneliktir.

Yenişehir İlçesinde bulunan tümüne yakın işyerleri Yenişehir Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğünce denetlendi. Yapılan bu denetimlerde 42 adet numune alınarak, Diyarbakır İl Kontrol Laboratuvarına gönderildi ve gelen sonuçlar negatif çıktı.

Ayrıca okullarımızda dağıtımına başlanan okul sütü programı kapsamında denetimlerimiz başlamıştır.

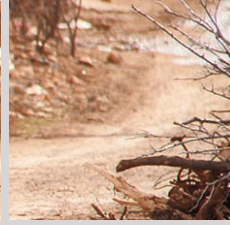
İlçe Müdürlüğümüz gıda ekibi olarak riske dayalı denetimler zamanında yapılmaktadır. Riske dayalı çalışmalarda daha önce denetimleri yapılmış ve yapılmaya devam eden işyerlerini kapsamaktadır.

KÖYLERİMİZ Eğil-İlgın KÖYÜ

Sultan TEKİN-Mensur KAPLAN- Serpil AKDEMİR
Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü,
Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü

Muhtarım öncelikle sizi biraz tanıyalım...

İbrahim Deniz 1977 doğumluyum 2014'den beri bu güzel ve bereketli köyün muhtarıyım.

Köyünüzden bize bahseder misiniz ılgın nasıl bir köy köyde neler mevcut?

Köyümüz 670 kişiye ev sahipliği yapıyor. Köyümüz, Diyarbakır ve İstanbul başta olmak üzere birçok ile göç vermiştir. Köyümüzde sağlık ocağı ve market bulunuyor. Doktor ve hemşiremiz şimdilik yok ileriki günlerde atanmalarını bekliyoruz. Okulumuz ilköğretimden oluşuyor. Dört öğretmenimiz bulunuyor.

İlgın Köyü;

Birlikten kuvvet doğar atasözünün örneklerinden birini sergileyen azimli ve çalışkan bir köydür.

Eğil'e bağlı bu güzel köyün, kadını erkeği birlikte çalışıyor, hep birlikte hareket ediyor her bir işte..

Köy halkı Üretmekten keyif alıyor ve her daim üretmeye gayret ediyor.

Yaşlısı ise çalışkan insanları ile gurur duyuyor ve dalından koparıp yediği ürünler ile bereketli köyü için bin şükür ediyor...

Birlik ve beraberlik ruhu ile

hareket eden bu güzel ve çalışkan köyün insanları Eğil Organik Tarım Birliğini kurarak da bu güzel birlikteliği pekiştirmişler.

Organik tarımda ürün yelpazesini geniş tutmaya çalışan bu çalışkan köyde, çilek üretimi de dikkatlerden kaçmıyor.

Diyarbakır'da Tarım Dergisi çalışanları olarak bizlere de, bu güzel köydeki birlikteliği ve üretkenliği sergilemek düşüyor.

İşte arkadaşlarımızın Ilgın Köyünün çalışkan ve üretken insanları ile yapmış oldukları o samimi söyleşileri ve objektiflerinden yansıyanlar...

Ana oklunun da okulumuzda olması bizim için büyük bir şans. İlköğretimden sonra öğrencilerimiz Eğil'de devam ediyorlar eğitim hayatlarına. Köyümüz tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlıyor. Genelde büyük baş hayvan besleniyor. Hayvancılığı daha çok kendi ihtiyacımızı karşılamaya yönelik yapıyoruz. Köyümüzde yardımlaşma ve dayanışma oldukça önemseniyor. Zaten bir ve beraber olma ruhumuzu Eğil Organik Tarım Birliğini kurarak da pekiştirmiş olduk. Artık yardımlaşmalar daha düzenli ve kurumsal bir hal aldı, bu sayede sorunlar daha kolay çözülüyor, çalışmalar daha verimli oluyor. Köyümüzde herkes birbiriyle akraba bu açıdan da birlik ve beraberliği pekiştirmiş oluyoruz.

Köyünüzün gelenek göreneklerinden bahsedelim biraz da...

Köyümüzün gelenek ve göreneklerine bağlı olmasının yanı sıra bunu modern hayatla buluşturmayı başarmış olması bizleri her anlamda mutlu ediyor. Organik tarımın bu köyle başlaması da bunun bir göstergesidir diye düşünüyorum. Büyüklere saygı küçüklere sevgi atalarımızdan öğrenip çocuklarımıza öğrettiğimiz geleneklerimizin temelidir. Saygı ve sevgi hayatımızın her alanında kendini gösterir. Misafirlerimize çok değer veriyoruz. Eve gelen misafir yemek yemeden gönderilmez. Çayı kahvesi sohbete eşlik etmeden misafir ağırladık demeyiz. Yaslarda düğünlerde ev sahibinin yardımına

koşar, bir işin ucundan mutlaka tutar, maddi, manevi her türlü desteği veririz. Herkes kendini ev sahibi gibi görür elinden geleni esirgemez. Sevinçleri sevincimiz üzüntüleri üzüntümüz olur. Yaslarda merhumun yakınlarıyla gözyaşı döker, düğünde halayın başını çekeriz. Geline de damada da kına yakarız. Gelini ağlatmadan kına gecesi bitmez. Kadınlarımız gelini ağlatıncaya kadar en hüzünlü türküleri söylerler. Düğün günü davullar zurnalar susmaz, gelin baba evinden davul zurna eşliğinde alınır, akşam geç saatlere kadar eğlence devam eder. Erkekler kendi aralarında kadınlar kendi aralarında eğlenirler. Tabi bu kadar oynayıp acıkan davetliler düğün yemeği yemeden gönderilmez. Düğün yemeğimiz ise genellikle etli güveç ve bulgur pilavından oluşur. Yanında da ayran olmazsa olmaz.

Köyde geçim kaynakları neler? Hayvancılık ve tarım ne durumda?

Buğday, arpa, mercimek yetiştiriyoruz. Badem bahçelerimiz, bağlarımız var. Bağ bahçelerimizi ve tahıl ürünlerimizi organik olarak yetiştiriyoruz. Organik tarımla ilgili Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın desteklediği projelerden faydalanıyoruz. Ayrıca büyükbaş hayvan yetiştiriyoruz. Hayvancılıkla ilgili projelerden ve desteklemelerden de faydalanıyoruz. Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz ve Eğil Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğümüz bu proje ve desteklerden faydalanmamız için bizlere her türlü olanağı sağlıyor.

Eğil Organik Tarım Birliği ile çalışmalarınız oluyor mu?

Eğil Organik Tarım Birliği köylülerimize yardımcı oluyor.

Organik tarımla ilgili her konuda çiftçimizin yanındalar. Gerek bilgi vererek gerekse danışmanlık yaparak, projelerde bulunmalarına destek olarak, maddi manevi her şekilde çiftçimize yardım ediyorlar. Birlik sayesinde köyümüze sondaj kuyuları açıldı. Damla sulama sistemini de şuanda köye getirmek için uğraşıyorlar.

Eğil Organik Tarım Birliğinin kıymetli çalışmalarını öğrenince Birliğin Başkan Yardımcısı Ahmet Akkayun'un da bu güzel köyümüzün sakinlerinde olduğunu öğreniyoruz ve birlik hakkında daha detaylı bilgi almak üzere Ahmet Beyin evinin yolunu tutuyoruz.

Organik tarım yapmaya nasıl karar verdiniz nasıl gelişti bu durum?

Ben de bu köyde ikamet eden bir çiftçiyim. İlçe Müdürlüğümüzle sürekli iletişim içinde çiftçilik yapıyoruz. İlçe Müdürlüğümüz bizleri tarım ve hayvancılıkla ilgili her konuda yardımcı oluyor ve yol

gösteriyor. Bu iletişim sürecinde organik ürünün faydalarını öğrendik ve köyümüzde uygulamaya karar verdik. Bu yüzden çiftçiler olarak birleşerek bu birliği kurduk ve bu güzel yola girdik.

Eğil Organik Tarım Birliği ne zaman kuruldu amaç ve hedefleri nelerdir, hangi çalışmalar içerisinde?

Birliğimiz 2009'da kuruldu. Amacımız organik tarımın gelişimini ve devamlılığını sağlamak. Köylülerimizle iletişim içinde organik tarımın en iyi şekilde yapılması için uğraşıyoruz. İlk olarak Samsun'daki bir firmayla başladık bu işe. iki yıl Samsun'daki firmayla çalıştıktan sonra birçok firmayla da çalışma fırsatını yakaladık. Organik tarım projemizin uygulamalarında çok iyi neticeler elde ettik. Önce Ilgın Köyüyle başladık organik tarım projesine sonra çevre köyleri dahil ettik. Çok amaçlı bir organik tarım uygulaması yapmak istedik. Tarihten bu yana yetiştirdiğimiz

mercimekle başladık. Şuanda nohut, buğday, üzüm badem de organik ürünlerimiz arasında yerini alıyor.

Tarımın devamlılığı açısından organik tarım son derece önemli. Bizlerde bunun bilincinde olarak hem ülkemiz insanına sağlıklı gıda üretiyoruz hem geçimimizi sağlıyoruz hem de tarımın devamlılığını sağlıyoruz. Organik tarım hayattır şiarıyla bu işe gönül verdik. Çalışmalarımız bu minvalde devam ediyor ve bu şekilde devam etmesi de bizi oldukça mutlu ediyor.

Organik tarım yaparken hangi kurumlardan destek aldınız?

En büyük desteği il ve ilçe tarım müdürlüğümüzden aldık. Diyarbakır Valiliği de bize bu konuda oldukça destek oldu. Biz tek başımıza ne kadar girişken, ne kadar çalışkan olursak olalım bu işler birlik ve beraberlik olmadan, destek alınmadan yapılacak işler değil. Bu nedenle bize destek ve yardımlarını esirgemeyen tüm kurum ve kuruluşlara teşekkürü bir borç bilirim. Bir bina nasıl temele muhtaçsa bizde bu kuruluşların desteklerine muhtacız. Bakanlık projelerinin yanında İFAD (Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu) projesi vardı. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile birlikte sulama projelerimiz oldu. Tüm bu çabalar ve desteklerle bölgemiz tamamen organik ürünlerin yetiştirildiği bir alana dönüştü.

Kırmızı mercimek geçmişten günümüze önemini koruyan bir ürünümüz ve tabi artık organik. Tanıtımını yapmak için Diyarbakır, Urfa, İzmir, İstanbul, Antalya Manisa gibi birçok ilde yapılan Tarım Fuarlarına katıldık. Bu fuarlarda mercimek çorbamızı meraklılarına tattırdık. Birlik üyelerimiz organik tarım yapan köylülerimizden oluşuyor. Sürekli diyalog halindeyiz. Girişimlerimizi sorunlarımızı birbirimize danışıyoruz. Birlikten kuvvet doğar anlayışını unutmadan yol alıyoruz. Projeler başladığında bütün üyelerimizi projeler konusunda bilgilendiriyoruz. Projelerden faydalanmaları için elimizden geleni yapıyoruz.

Önce İFAD ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı projelerinden faydalanarak badem bahçeleri kurduk. 150 dönüm alanımız badem bahçesidir. Bahçelerimiz damla sulama sistemi ile sulanıyor. Bu yaz ise ceviz bahçelerini kurmaya başlayacağız. Ceviz için su gerekiyor şimdi bunun çalışmalarını yapıyoruz. Ayrıca çilek üretebilmek için de kolları

sıvadık. Bölgemizde iyi yetişen bir üründür çilek. Organik tarımda ürün yelpazemiz ne kadar gelişirse bizim açımızdan o kadar iyi. Organik tarımda alt yapı çalışmalarını tamamlamaya çalışıyoruz. Çiftçilerin eğitimi, organik tarımı yapmak için gerekli koşulları sağlamak, paketleme işlemini yapmak ve pazarlama işlerini yapmak için gerekli her şey bu alt yapı çalışmaları içinde yer alıyor. Ürünlerimizin satışı marketlere ve büyük illerde pazarlara yapılıyor.

Mehmet Beyle sohbetimizin ardından muhteşem bir sofraya hazırlandı bizim için. Sofra da ne yoktu ki onların patile dediği gözleme, o gün Eğil Barajından tutulmuş tap taze balık, o kadar organik mercimekten bahsedince ikram etmeden olmaz diye düşünmüş olacaklar ki sofrayı ilk şenlendiren mercimek çorbası oluyor. Bol yeşillikli salata nar gibi kızarmış balığa eşlik ediyor, önce manzara bizi cezbediyor ardından mercimek çorbasının doğal lezzeti, peynirli gözlemeyi tadıyoruz ama asıl soğanlı gözleme bizi şaşırtıyor muhteşem lezzetiyle ardından

damağımıza yayılan taze balığın mevsim salatasıyla enfes birleşimini de anmadan geçmek istemiyoruz. Bu güzel sofranın hazırlanış aşamasına tanıklık ederken bir yandan da ses kayıt cihazımıza yansıyan bir sohbete başlıyoruz Ahmet Beyin eşi Perihan Hanımla.

Öncelikle sizi biraz tanıyalım?

Bir kadın olarak hem anneyim hem çiftçiyim. On çocuğum var. Üçü erkek yedisi kız. Çocukları büyüttük evlendirdik. Hayatımız çocuklar ev işleri ve tarla işleriyle geçip gidiyor. Burada hepimiz zamanla yarışıyoruz. Sabah erkenden kalkıyoruz. Ev işlerini yapıyoruz. Hayvanları besliyoruz. Kalan zamanımızda tarla bağ bahçe işlerinde erkeklerimize yardım ediyoruz.

Bizler için hazırladığı muhteşem sofraya için kendisine teşekkür ediyoruz ve köyün yöresel yemekleri hakkında bilgi alıyoruz...

En çok yaptığımız yemekler zerbet, patile, ev ekmeği diyor ve zerbetin tarifini istiyoruz ilk kez adını duyduğumuz bu yemeğin...

Zerbet yufka ekmekle yapılan bir

yemek. Taze pişirdiğimiz yufka ekmeği küçük parçalara ayırıyoruz, üzerine çırpığımız yoğurdu döküyoruz ve tereyağını kızartarak yaptığımız pul biberli sosu üzerinde gezdirdikten sonra yemeğimiz sofraya konmaya hazır oluyor.

Kadınlar bir araya gelince ne yapar nasıl vakit geçirir?

Biz kadınlar bir araya sık gelemiyoruz çünkü dağınık bir köy yerleşmemiz var, malum işler de çok. Daha çok yaşlarda ve düğünlerde bir araya geliyoruz. Yaşlarda elbirliğiyle hem yas evinin işini gücünü yaparız hem gelen misafirleri ağırlarız. Anlayacağınız büyük bir acı yaşayan yas sahiplerine maddi manevi destek oluyoruz. Düğünlerimizde de aynı birlik beraberlik ruhunu taşıyoruz. Gelin

kızımızın düğünden önce çeyiz hazırlığına evinin dizilmesine yardım ediyoruz. Düğün günü de düğün yemeğini elbirliğiyle hazırlayıp, birlikte yiyip içip eğleniyoruz.

Genç kızlar el işi hala yapıyor mu/neler yapıyorlar?

Genç kızlarımız genelde okul okudukları için pek el işi yapamıyorlar zaten evde olduklarında da bize yardım ediyorlar ama fırsatları olursa örgü örüyorlar ve oya yapıyorlar.

Bu köy sizin içi ne ifade ediyor?

Köyümüz yeşilliği bol güzel ve bereketli bir köy. İyi kötü her şeyimiz bu köyde bizim. Neşemiz sevincimiz, hüznümüz kederimiz, çalışıp didinmemiz yani yaşam bizim için bu köyde. Kuşu altın kafese koymuşlar ille de vatanım demiş; bu köy de bizim için öyle. Köyde okulumuz da var çocuklarımıza da bir gelecek hazırlama umudumuz var; gelecek umudumuz bu köyde. Ayrıca organik tarım yapıyoruz. Organik tarım gayet güzel, insanların düşündüğü gibi zor değil ve çok da sağlıklı insanların geleceği için herkesin organik tarım yapması gerekiyor. Bu topraklar bizim için tarımın geleceği. Uzun lafın kısıası bu köy bizim geçmişimiz, bugünümüz, geleceğimiz.

Köyü için kalbi sevgiyle çarpan Perihan Hanımla sohbetimizi noktalarken, bu köyü bir de Çınarımız Tahir Deniz'in gözünden sizlerle buluşturmak istiyoruz...

Sohbetimize sizi tanıyarak başlayalım...

84 yaşındayım. Eşimle birlikte çok şükür yaşayıp gidiyoruz. 5 tane

oğlum iki kızım var. Torunlarım var. Torunlarımın sayısını şimdi hatırlayamıyorum

Köyde günleriniz nasıl geçiyor?

Yaşlandık artık. Çalışmıyoruz. Akranlarımızla buluşuyoruz, sohbet muhabbet içinde günler geçiyor. Güzel havalarda köyümüzün bağ bahçelerine gezmeye gidiyoruz. Dalından taze üzüm yemenin, çalışan gençleri seyretmenin tadı bir başka güzel bizler için. Biz eski insanız öyle saatlerce televizyon izlemek bize göre değil. Kış geceleri anılarımızı birbirimize anlatıp uzun geceleri kısaltıyoruz.

Geçmişte nasıl bir köydü burası geçmişten bugüne neler değişti?

Geçmişte köyümüzde elektrik ve su yoktu. Hayat çok zordu Allahtan biz çalıştık (gülüyor). Köyümüz şimdi iyi. Çok şükür gençlerimiz de çalışan. Biz onları büyüttük. Şimdi sağ olsunlar onlar da bize bakıyorlar. Çalışıp çabalayıp hem kendilerine hem çoluk çocuğuna hem biz büyüklerine bakıyorlar. Vefalı ve iyi kalpli gençlerimiz var Allah'a hamdolsun.

Gençlerimize neler söylemek istersiniz, onlara öğütleriniz neler olur?

Gençlerimiz her konuda biz büyüklerini geride bıraktılar; velhasıl boynuz kulağı geçti. Onlarla gurur duyuyoruz. Tabi arada bir iki haylaz çocuğumuz var onları sevgiyle kucaklıyoruz, zamanla olgunlaşacaklardır, gençlikte olur böyle şeyler. Biz genç olduk halden anlarız. Onlar da isteğimiz saygıyı sevgiyi ihmal etmesinler ve çalışan olsunlar, çocuklar büyüklerini örnek alırlar bunu unutmasınlar.

DIYARBAKIR'DA BAKIRÇILIK

Serpil AKDEMİR

Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü

Bakırcılar Çarşısı

Bakırcılar çarşısı Diyarbakır'ın en eski çarşısı; bu nedenle insanlar buraya girmedikçe Diyarbakır'a girmiş sayılmaz. Diyarbakır deyince Sur, Sur deyince de Bakırcılar çarşısı gelir akla. Çünkü Sur Diyarbakır'ın ilk yerleşim yeri, Bakırcılar Çarşısı ise en eski çarşısı ve Diyarbakır'ın kalbi. Dolayısıyla her Diyarbakırlının kalbi burayla atar...

Bakır; tarih öncesi insanın kullandığı ilk metaldir. Doğada saf halde bulunması ve işlenmesinin kolay olması bakırın ilk kullanılan maden olma şerefine erişmesini sağlamıştır.

Anadolu'da bakırcılığın tarihi MÖ 9. Yüzyıla kadar uzanır. Çatalhöyük, Çayönü ve Suberde kazılarında MÖ 7. Yüzyıldan kalma bakır süs ve araç gereçler bulunmuştur. Hitit, Urartu, Frig, Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerinde Anadolu'da, bakır cevherlerini eriterek külçe haline getiren ve bu külçeleri çeşitli tekniklerle işleyen birçok atölye vardı. Bu atölyeler Artvin'in Murgul ve Diyarbakır'ın Ergani ilçelerindeydi. Türkiye'nin en önemli bakır yatakları bakırın yaklaşık 10 bin yıldır...

dır insanlarca bilindiğini ve altından sonra en çok kullanılan maden olduğunu gösteriyor.

Bakırın alet ve silah yapımında kullanılan ilk metal olduğu arkeolojik bulgulardan anlaşıyor. Özellikle Anadolu, Asya ve Ortadoğu'daki uygarlıkların gelişmesinde bakırın büyük payı olduğu biliniyor. Bakır ile kalayın alaşımlanarak tuncun bulunması bakır yataklarının değerini daha çok artırdı. Demirin bulunmasından sonra önemini yitiren bakır yine de çağlar boyunca en çok kullanılan metaller arasında ilk sıraları aldı. Elektrik çağının başlamasıyla yeniden değer kazandı.

Bakırcılar çarşısının tarihine bir yolculuk ...

Bakırcılar çarşısı, ülkemizin en eski ticaret merkezlerinden biridir. Geçmiş 1600'lü yıllara dayanan bakırcılar çarşısı, alışveriş ve ticaretin yanı sıra kültürel paylaşımların da merkeziydi. Tüccarlar Güney Mezopotamya'nın bereketli topraklarından satın aldıkları ürünleri ve İpek Yolu bağlantısıyla Asya'dan gelen mal-

ları, büyük ticaret kenti Diyarbakır'ın zengin pazarlarına taşırdı. Diyarbakır farklı şehirlerle açılan kapılarıyla bölgenin ticari merkezi konumundaydı. Kahve geleneğinin de hüküm sürdüğü bir merkez olan Diyarbakır'da, kahvenin önemli bir misafirperverlik göstergesidir. Bakırcılar çarşısında bol miktarda yer alan kahve fincanları ve cezveleri bu misafirperverliğin göstergesi olarak ayrı bir anlam kazanıyor. "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var" deyimini ete kemiğe bürünüyor adeta.

Diyarbakır bakırları, kendine has işleniş şekilleri ve ebatları nedeniyle sanatsal bir anlatı değeri taşıyor. Bölgenin en zengin bakır yataklarına sahip olan Ergani'den elde edilen bakır bölgenin en önemli ticaret ve kültür merkezi olan Diyarbakır'daki atölyelerde işlendi ve işleniyor.

Diyarbakır'daki atölyelerde özelikle Orta Çağ'dan beri geleneksel olarak bakır ve bronzdan yapılmış çeşitli eşyalar ve mutfak malzemeleri üretiliyor. Ergani'den elde edilen bakır hem askeri hem de sosyal alanda kullanılmak üzere Diyarbakır'da bulunan kalhanelerde işlenmekteydi. Özellikle bakır sinilerde Diyarbakır'ın kendine has bir tarz oluşturduğunu görmekteyiz. Gerek motif özellikleri gerekse sinilerde işlenen geometrik figürlü desenler ve bezemeleri kendine has güzellikleriyle karşımıza çıkıyor. Osmanlı İmparatorluğu döneminde de Doğu Anadolu bölgesinin en büyük atölyeleri Diyarbakır'da bulunmaktaydı.

Bakırcılar Çarşısındaki tarihi yolculuğumuzdan çıkıp, çarşıyı didik didik geziyoruz.

Bakırcılar Çarşısını gezdikçe ve bakırdan yapılmış o muhteşem ürünleri gördükçe bu güzel ürünleri daha da yakından inceleme isteği ve nasıl yapıldığına dair bir merak uyanıyor içimizde... Bakırdan yapılmış ürünler ile ilgili daha detaylı bilgi almak için genç bir bakır ustamızın

yanında soluklanıyoruz.

Sizi tanıyalım...

Ben Mustafa Tanrıkulu; 1983 doğumluyum çocukluğumdan beri bu işi yapıyorum. Bu mesleği babam dedemden, ben de babamdan öğrendim. Üniversite mezunuyum ama bakırcılık aşkı ağır bastığı için dede mesleğini sürdürmeyi tercih ettim.

Bakırcılık 3-5 aylık kurslarla öğrenilebilecek bir meslek değil. 3-5 yıllık çıraklık dönemi, 3-5 yıl kalıfalık döneminden sonra kişi eğer ustalarından takdir alabilmişse ustalık dönemine geçiyor. Bakanlarda hayranlık uyandıran işlemler büyük oranda dikkat, sabır ve özellikle de tecrübe gerektiriyor.

Bakırcılar çarşısının müşterilerine sunduğu ürünleri nelerdir?

Yemeklerin ısıtılıp servis edildiği sahanlar; Çirtikli sahan, Çukur sahan, Kapaklı sahan, kaymak sahanı, Birbirinden leziz yemeklerin kızartıldığı veya pişirildiği tavalar; Yağ tavası, kızartma tavası, Pilav tavası, Ötçe tavası,

Su ve ayran konulan maşrapalar, içeceklerin afiyetle içildiği taslar,

Yüz yıkamak ve abdest almak için kullanılan ibrikler,

Salonların vazgeçilmez süsü paşa mangalı,

Tatlı pişirmede, serviste kullanılan tepsi ve siniler; Divan sinisi, Salça sinisi, Künefe sinisi,

Kuzu sinisi, misafirlere büyük bir özenle kahvelerin servis edildiği kahve tepsisi, Hamadan, Yemeklerin hazırlandığı leğenler, Pilav servisi edilen lengeriler, Yemeklerin taşınmasında kullanılan Sefer taşı, Su ve yoğurt taşımada kullanılan sitiller... Diyarbakır Bakırcılar Çarşısında, geçmişten bu güne, bakırın çok çeşitliliğini gözler önüne seriyoruz.

Bakırın bu zengin çeşitlerine ilgisi olan müşteri portföyünü merak ediyor ve Genç bakır ustamıza bu durumu soruyoruz

Her kesimden müşterimiz var. İsminden de anlaşılacağı gibi Diyarbakır bakırıyla meşhur... Biz de diğer şehirlerde yapılan bakırlardan daha farklı bakırlar üretiyoruz Diyarbakır'da. Osmanlı saray parçaları, Selçuklu döneminde kullanılan özel parçalar. Bu durum insanların ilgisini daha fazla çekiyor. Genelde hediyelik eşya ve çeyiz malzemelerine ilgi daha fazla ama bütün ürünlerimize talep var. Şehir dışından gelenler özellikle Diyarbakır'dan bakır almayı tercih ediyor çünkü diğer yerlere göre fiyatı da daha uygun kalitesi de daha iyi oluyor.

Bakırın sadece mutfakta kullanılmadığını biliyoruz ve bakır erbabı ustamıza bakırın diğer kullanım alanlarını soruyoruz...

Bakır pek çok alanda kullanışlı bir malzeme olduğu için, kullanım alanı da oldukça geniştir. Endüstri alanlarının pek çoğunda faydalanan bakır, elektrik sektörünün vazgeçilmez parçalarından biridir. Aynı zamanda ulaşım ve inşaat sanayilerinde de yararlanılan bakır, ısı ve elektriği en kolay ileten madde olmasından dolayı, sıkça tercih ediliyor. Diğer yandan madeni para üretiminde de üretilen paraların içeriğinde yüksek oranda bakır bulunuyor. Antika değeri taşıyan geçmişten günümüze gelmiş pek çok mutfak eşyasının bakır olması, bakırın günlük yaşamdaki etkisini gözler önüne sererken, günümüzde de bakırın turistik eşya yapımı ve kuyumculuk gibi alanlarda da kullanıldığını görü-

yoruz. Bir bakır eşyanın üretim aşamalarını ustamızdan dinlemenin zevki bir başka oluyor... Bakırcılık dövme, döküm, sıvama ve preste basma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Kapların üzerleri kazıma kabartma, zimba teknikleri kullanılarak da çeşitli süslemelerle işlenir. Bakırcılık sanatında kullanılan aletler; farklı boylardaki çekiçler, örs, tokmak, keski ve makastır. Özellikle mutfakta kullanılacak bakır eşyaları parlatarak kullanıma hazır hale getiren kalaycılar, sektörün tamamlayıcısı ve kader birliği yaptığı meslek grubudur.

Bakırcılık çok zor bir sanattır, çünkü bir işlemle bakırı yapmış sayılamazsınız, bakır düz bir elementtir, Bakır sanatı icra edilirken ayrı ayrı ustaların ellerinden geçiyor ve her usta kendi rengini katıyor.

Bir usta bunu döverek tabak modeline getirirken, başka bir usta bunun üzerine desen atar, bir diğeri renk verir. Bazı ürünlerimizin yapımı, üzerindeki işlemeye ve ürünün özelliğine bağlı olarak haftalarca sürebiliyor.

Ustaların elinden çıktıktan sonra parlatma işlemi yapılır, ondan sonra gerekiyorsa kalaycıya gider. Bakırcılar çarşısının Diyarbakır için anlamını, ifade ettiklerini anlatırken ustamızın yüzü gülüyor...

Çevre ve gürültü kirliliğinin önlenmesi amacıyla eskiden bu yana esnaf grubunun bir arada bulunmasını sağlayan bakırcılar çarşısı, geçmişin izlerini günümüzde taşıyan renkli ve hareketli bir ticari merkezdir.

Bakırcılar çarşısı Diyarbakır'ın en eski çarşısı; bu nedenle insanlar buraya girmedikçe Diyarbakır'a girmiş sayılmaz. Diyarbakır deyince Sur, Sur deyince de Bakırcılar çarşısı gelir aklı. Çünkü Sur Diyarbakır'ın ilk yerleşim yeri, bakırcılar çarşısı ise en eski çarşısı ve Diyarbakır'ın kalbi. Dolayısıyla her Diyarbakırlının kalbi burayla atar.

Diyarbakır'da bakırcılığın durumunu genç bakır ustamıza sorarak, sohbetimizi noktallıyoruz.

Bakırcılığın tarihi Peygamberler dönemine dayanıyor. Yaklaşık 50-60 sene önce bakırcılık duraklamaya uğradı ama şimdi tekrar devam ediyor. Geçmişte mutfak başta olmak üzere günlük hayatın her alanında geniş kullanım alanı bulan bakır eşyalar, günümüzde süs eşyası olarak sergilenmesi de ayrı bir kullanım alanı oluşturuyor. Son zamanlarda bakır kaplarda yapılan yemeklerin daha sağlıklı ve lezzetli olduğunun ortaya çıkması sonucunda mutfaklara dönüş yapan bakırın, günlük hayattaki kullanımını giderek artırıyor. Yüzyıllardır devam eden mesleklerini yaşatma savaşı veren bakırcılar, damak tadına önem veren yemek düşkünlerinin halen kullandıkları kazanları, sahanları ve cezveleri de geleneksel yöntemlerle üretiyor, ayrıca ihtiyaç ve moda uygun olarak yeni ürünler geliştiriyorlar.

Zaten bakırın Diyarbakır topraklarında çıkan bir element olması köklü bir geçmişe dayanıyor. Cumhuriyet zamanında Atatürk Diyarbakır topraklarında bakır rezervlerinin fazla olduğunu görünce Diyarbakır'ın ismini Diyarbakır olarak değiştiriyor.

Diyarbakır bakırcılar çarşısı Türkiye'nin hatta Dünyanın birçok ülkesinin eskiden olduğu gibi günümüzde de bakır ihtiyacını karşılıyor.

GELENEKSEL VE KORUYUCU TOPRAK İŞLEME SİSTEMLERİNİN FELSEFESİ VE BÖLGEMİZDEKİ UYGULAMALARI

Prof. Dr. Abdullah SESSİZ- Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü, Diyarbakır
asessez@dicle.edu.tr

Toprak; üzerinde bitkisel ürünlerin yetiştirildiği ortamlardır. Bitki, kökleri ile bu ortamlarda tutunur, su ve besin maddelerini alır. Toprakların doğal durumu çok değişik olup, genellikle kültür bitkilerinin istenilen şekilde yetişmesine elverişli ortamlar değildir. Kültür bitkilerinin gelişimi ve büyümesi için toprağın yumuşak, su alma ve su tutma kapasitesinin yüksek ve içinde bitki için yeterli miktarda hava ve besin maddelerinin bulunması gerekir. Dolayısıyla, toprak canlı ve verimli olmalıdır. Toprağın verimliliği, bitki köklerinin yayıldığı katmandaki kimyasal ve biyolojik olayların varlığına ve bu olayların derecesine bağlıdır. Bitkilerin büyümesi ve gelişimi için topraktaki ışık, hava, su, sıcaklık ve

besin maddeleri gibi, büyüme faktörlerinin varlığına ve onlardan en iyi şekilde yararlanmasına bağlıdır. Toprağı canlı ve verimli tutmak için toprağa fiziksel olarak müdahale etmeyi gerektirir. Bitkisel üretimde bir sezon boyunca tohum yatağı hazırlama, ekim, gübreleme, ilaçlama, sulama, hasat ve harmanlama gibi işlemlerin yapılması gereklidir. Bu süreçte makine trafiğinden dolayı ciddi toprak sıkışıklığı meydana gelmektedir. Bitkinin gelişimi ve büyümesi sınırlandırılmaktadır. Bu yüzden, bitki için yumuşak ve verimli bir ortamın sağlanması için öncelikli olarak toprağın, fiziksel olarak değişime uğraması ve mekanik olarak işlenmesi gerekir. Toprak işleme toprağın devrilmesi, kabartılması, karış-

tırılması, çimlenme için uygun tohum yatağı hazırlanması, kök gelişimi, bitki büyümesi için toprak koşullarının hazırlanması faaliyetlerdir.

Mekanik olarak yapılan toprak işlemenin amaçları;

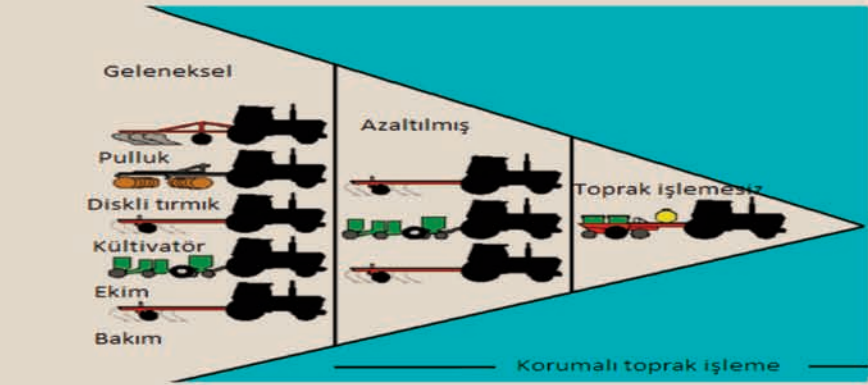
Genel olarak toprak işlemenin amacı; toprağı toz haline getirmeden bitki için uygun tohum yatağını hazırlamak, toprak yapısını arzu edilebilir duruma getirerek yağışı daha iyi muhafaza etmek, nemin hızlı bir şekilde kaybını önlemek, bitki kök bölgesindeki toprak direncini azaltmak ve topraktaki hava miktarını artıran granüller yapıyı sağlamaktır. Yani, az miktarda buharlaşma ve sızma kayıpları ile yağışın büyük bir kısmından yararlanmasını sağlamak

ve bitkinin ulaşabileceği katlarda birikmesini sağlayarak köklerin rahatlıkla ulaşabilmesini sağlamaktır. Bu amaçlar doğrultusunda;

- Tohum yatağının hazırlanması,
- Yabancı ot kontrolünün sağlanması
- Toprak yüzeyindeki bitki hastalık ve zararlı etmenlerin kontrolü,
- Bitki artıkları, anız, gübre ile bazı herbisitlerin toprağa gömülmesi,
- Rüzgar ve su erozyonunun kontrolünün sağlanması,
- İnfiltrasyonun artırılması,
- Toprak sıkışıklığını önlemek, topraktaki flora ve faunanın korunmasını ve çeşitliliğin muhafazasını sağlamak,
- Bitki atık yönetimi ile yağmur ve kar suyunun tarlada tutulması gibi sıralanabilir.

2000’li yıllara kadar tarımsal üretimde ana hedef verim ve üretimi artırmaya yönelik olmuş, ülkesel kalkınma planları, bölgesel gelişme programları, araştırmalar ve desteklemeler bu doğrultuda düzenlenmiştir (Sessiz, 2010). Bu amaca yönelik olarak da;

- Girdi kullanımı teşvik edilmiş,
- Yüksek verimli çeşitler ve kaliteli tohumluğa önem verilmiş,
- Gübre çeşit ve dozlarının verim artırıcı etkisi incelenmiş,
- Hastalık ve zararlılarla savaşta daha etkili ilaçlar araştırılmış,
- Farklı sulama yöntemlerinin üretimi artırmadaki rolü üzerinde durulmuş,
- Hayvan yetiştirmenin alternatif biçimleri önerilmiş,

Şekil 1. Toprak işleme sistemleri

• İnsan işgücü yerine yakıt enerjisinden yararlanma yaygınlaşmış ve bütün bunların uygulanabilmesi için de gerek kuvvet ve gerekse iş makineleri geliştirilmiştir.

Tüm bunlar yapılırken, tarımın, çevrenin ve dolayısıyla toprağın sürdürülebilirliği düşünülmemiş ve geri planda kalmıştır.

• Her geçen yıl arazilerin yoğun kullanımının bir sonucu olarak da toprak yapısı bozulmuş, toprağın verimliliği azalmış,

• Yakıt tüketimi, zaman, işgücü ve üretim maliyeti artmış,

• Su depolama kapasitesi azalmış ve toprak erozyonu artmıştır.

Bunların temel nedeni de toprağın aşırı ve uygun olmayan bir şekilde işlenmesi gösterilmektedir. Oysa Toprak işlemede temel amaç toprak yapısını bozmadan bitki için gerekli koşulları ve uygun ortamı sağlamaktır. Artan çevre bilinci ve sürdürülebilir tarım felsefesi, tarım teknolojilerinden ekolojik dengeye en az zarar verecek şekilde yararlanmayı ve mevcut doğal kaynakların korunmasını önemli hale getirmiştir. Son yıllarda başta Amerika ve Avrupa kıtası

olmak üzere tarımı gelişmiş dünyanın çoğu ülkesinde tarımsal faaliyetler içerisinde enerji, zaman ve işgücü tüketiminin en fazla olduğu toprak işleme için köklü değişikliklere giderek geleneksel yöntemle alternatif olarak koruyucu toprak işleme ve ekim teknikleri geliştirilmiştir. Bu sistemleri uygulamaya aktarmak için uygun makineler imal edilmiş ve tarımda kullanılmaya başlanmıştır. **Günümüzde, toprak işleme sistemleri kullanılan aletlere ve uygulama amacına yönelik olarak (Şekil 1);**

1. Geleneksel (conventional tillage) toprak işleme sistemi
2. Korumalı (conservation tillage) toprak işleme sistemi
3. Doğrudan ekim No-tillage) olarak üç temel sistem içerisinde incelenir.

1. GELENEKSEL TOPRAK İŞLEME (Conventional Tillage)

Geleneksel toprak işleme; kulaklı veya diskli pullukla toprağı devirerek işlemeye dayalı bir toprak işleme sistemidir. Bu sistem, genellikle kulaklı pullukla toprağın devrilmesi daha sonra ikinci sınıf toprak işleme alet veya makineleri (kültivatör, disk-

Şekil 2. Geleneksel yöntemde kullanılan kulaklı pulluk ve diskli pulluk

li tırmık, freze, tapan gibi) kullanılarak tohum yatağının hazırlanması ve ekimden oluşmaktadır. Bu yöntemde toprak makinenin tam genişliğinde ve derin işlenmektedir. Pulluk derinliği genellikle 25–30 cm'dir. Bitki atık miktarı % 15'den azdır. Bu sistemde kullanılan pulluk tipleri Şekil 2'de görülmektedir.

Bu sistemde derin işlemeden dolayı uygun bir tohum yatağı ve yabancı ot mücadelesi sağlanırken, aşağıda verilen bazı dezavantajlar oluşturmaktadır.

- Toprak işlemeden sonra yüzeyde kalan bitkisel atık miktarı % 15'den azdır. Bu nedenle, ürün atıklarının büyük bir kısmının toprağa gömülmesi nedeniyle, toprak yüzeyinde bitkisel atıkların azalması sonucu erozyon oluşum potansiyeli yüksektir,

- Atıkların uzaklaştırılması azot miktarını azaltıp, mineral gübre kullanımını artırıyor,

- Makina trafiğinin fazla olması nedeniyle yüksek oranda toprak sıkışmasına ve taban taşanının oluşumuna neden olmaktadır,

- Yakıt, zaman ve işgücü tüketimi fazladır,

- Büyük güçlü traktörlere ihtiyaç vardır,

- Tarla kapasitesi ve etkinlikleri düşüktür,

- Yüksek oranda nem kaybı oluşmaktadır

- Toprağın yoğun bir şekilde işlenmesi ve alt-üst edilmesi organik madde miktarını olumsuz etkilemektedir.

2. KORUYUCU TOPRAK İŞLEME (Conservation Tillage)

Ürün atık yönetimine dayalı alternatif bir toprak işleme sistemidir. Pullukla toprak işlemeye dayalı geleneksel toprak işleme sisteminin olumsuzluklarının fazla olması nedeniyle alternatif olarak geliştirilen ve uygulanan koruyucu toprak işleme sistemidir. Muhafazalı ve toprak işlemesiz tarım sisteminde başarı, toprak yüzeyinde yeterli miktarda ürün atıklarının bırakılmasına bağlıdır. Bu sistemde genel olarak toprak yüzeyinde % 30 oranında bitki atığı ile kaplı olması istenir (Aykas ve ark., 2007; Sessiz, 2010).

Bu yöntemde, geleneksel toprak işleme yönteminin ana elemanı olan toprağı devirerek işleyen pulluk kullanılmaz. Bunun yerine çizel, diska-ro, kültivatör, rototiler gibi toprağı devirmeden işleyen aletler kullanılır. Bu sistemde toprak işleme uygulamaları azalır (Şekil 1 ve Şekil 3).

Tarlada makine trafiğinin azalması sonucunda toprak tahribatı, zaman, yakıt enerjisi, işgücü maliyeti azalır. Böylece hem ekonomik kazanç hemde çevresel faktörler bakımından olumlu etkiler yapmaktadır. Bu sistemin belki de en önemli avantajı tarla yüzeyinde bırakılan bitkisel atıklar vasıtasıyla su akış hızını ve dolayısıyla erozyonu azaltarak (% 90'a kadar), fazla miktarda suyun muhafazası sağlanmaktadır (nem kaybını % 50 azaltır). Sonuçta bu sistemle;

1. İşgücünden, yakıttan ve zamandan tasarruf sağlanmaktadır,

2. Ekipman sayısı ve makina aşınması azalmaktadır,

3. Toprak, gıda, su ve hava kalitesi artmaktadır,

4. Organik madde miktarı artarak, karbon tutma oranını yükseltmektedir,

5. Üretim giderlerini azaltarak üretici kazancının artırılması,

6. Ürün atıkları vasıtasıyla yabancı yaşamı ve çevre daha iyi korunmaktadır. Biyo-çeşitliliği artırmaktadır.

7. Sonuçta üretim giderlerini önemli oranda azaltarak üreticinin net geliri artırılması sağlanmaktadır.

Şekil 3. Bazı koruyucu toprak işleme uygulamaları

Şekil 4.No-Till Yönteminde Kullanılan Çeşitli Ekim Makinaları ve Uygulamaları

Koruyucu toprak işleme sistemi içinde farklı yöntemler bulunmaktadır. Bunlardan en önemlileri aşağıdaki gibi sıralanabilir (Çakır ve ark., 2007).

- > Azaltılmış toprak işleme (reduced tillage veya minimum tillage)
- > Sırta direk ekim (ridge tillage)
- > Şeritsel toprak işleme (strip till)
- > Malçlı toprak işleme (mulch tillage)
- > Ürün atık yönetimi (crop residue management)
- > Ekim sırasında toprak işleme (plant tillage)
- > Doğrudan Ekim (direct seeding)

3. TOPRAK İŞLEMESİZ veya DOĞRUDAN EKİM (No-Tillage)

Doğrudan ekim yöntemi koruyucu toprak işleme sistemlerinden birisidir. Toprak işlemesiz ürün ekim sistemidir. Bu sistemde, toprak işleme yapılmaksızın doğrudan ekim makinaları ile ekim yapılır ve bitki gelişme süresince hiçbir toprak işlemesi yapılmaz. Bu sistemin amacı; ürün atıklarını koruyarak toprak yapısını iyileştirmek ve nemin muhafazasını sağlamaktır. Sistemin esası, ürünün hasadından sonra ekime kadar toprak hiçbir şekilde işlemekten ön bitkiye ait malç veya anıza uygun ekim makinalarıyla toprak işlemeksizin ekim işleminin bir geçişte gerçekleştirilmesidir (Çakır ve ark., 2007). Bu sistemde toprak yüzeyinin % 25-30'u işlem görmektedir. Buda tohum ekilecek yerdir.

Bunun gerçekleştirilmesi için özel yapıları doğrudan anıza ekim makinaları geliştirilmiştir. Bu makinaların diğerlerinden farklı kulan, ayak yapılarının farklı ve makine ağırlığının daha fazla olmasıdır. Sisteme ilişkin bazı makine ve uygulamalar Şekil 4'ta verilmiştir.

Doğrudan ekim uygulamaları koruyucu toprak işleme sistemi içerisinde değerlendirildiğinden;

1. Ekonomik
2. Çevresel
3. Toprağın sürdürülebilirliği olarak üç ana amacı vardır.

1. EKONOMİK AÇIDAN DOĞRUDAN EKİM

- Toprak işleme tek seferde yapıldığı için yakıttan, zamandan ve enerjiden tasarruf sağlar,
- İşgücünden (minimum iş gücü gerektirir),

• Toprak işleme uygulamaları ve traktör geçiş sayısı azalır. Makina trafiği azaldığından toprak sıkışıklığı azalır.

• Tarladaki işlem sayısının azalmasından dolayı, kullanılan makina sayısı ve kullanımı azalır.

• Makine aşınması ve dolayısıyla makine bakım- onarım masrafları azalır, makinanın ekonomik ömrü ve etkinlik artar.

2. TOPRAK

- Atık yönetimiyle, kar ve su birikiminin sağlanmasıyla nem kaybını % 50 azaltır,
- Tarlada kalan anız vasıtasıyla iyi bir erozyon kontrolü sağlanır,
- Kuru koşullarda bitki gelişimine olumlu etki yapar,

3. ÇEVRE AÇISINDAN DOĞRUDAN EKİM

• Bitkisel artıklar değerlendirildiğinden toprağın biyolojik aktivitesini harekete geçirir. Toprağın verimliliğini sağlar,

• Toprağın organik madde içeriği ve faydalı böceklerin popülasyonu korunabilir,

• Toprak, bitki besin maddesi, gübre ve pestisit kaybı azalır,

• Toprakta canlı mikroorganizma faaliyetleri optimum düzeye gelerek furda toprak yapısı oluşur,

• Çevresel ve doğal yaşam alanlarının korunması ile biyo-çeşitliliği teşvik etmesi bakımından önemli avantajlar sağlamaktadır.

KORUYUCU TOPRAK İŞLEME VE DOĞRUDAN EKİMİN TÜRKİYE VE GAP BÖLGESİNDE UYGULAMA OLANAKLARI

Tarımsal üretimde en fazla girdi maliyetine neden olan işlemlerin başında toprak işleme uygulamaları gelmektedir. Ülkemizde hala yaygın olarak uygulanan geleneksel toprak işleme yönteminde enerji tüketimi ve zaman kaybı oldukça fazladır. Yakıt, zaman ve işçilik harcamaları bakımından yüksek maliyetli olan bu yöntem yerine, dünyada yaygın olarak uygulanan koruyucu toprak işleme yöntemleri kullanılmaktadır. Ülkemizde ve Bölgemizde ise korumalı tarımın çiftçilerimiz tarafından yeterince benimsenerek uygulamaya aktarıldığı söylenemez. Bugüne kadar ülkemizde ve bölgemizde koruyucu toprak işleme uygulamalarının daha çok araştırmalar düzeyinde kaldığı, ancak son yıllarda gide-

rek artan bir uygulama olanağı bulan bir sistem haline gelmiştir. Bunun üreticinin daha karlı bir üretim yapmasının yanı sıra ülke ekonomisi içerisinde oldukça önemli bir tasarruf sağlayacağından önemli bir kaynak tasarrufu da sağlayacaktır. Gelişen tarım teknolojileri ile birlikte, tarımda en az girdi ile en yüksek verimi elde etmenin yolları aranmaya devam etmektedir. Bunun yanında artan çevre bilinci ve sürdürülebilir tarım felsefesi, tarım teknolojilerinden ekolojik dengeye en az zarar verecek şekilde yararlanmayı ve mevcut doğal kaynakların korunmasını önemli hale getirmiştir. Ülkemizde, koruyucu toprak işleme felsefesinin yaygınlaşmasının önündeki engellerden bazıları; yabancı ot kontrolündeki zorluklar, uygun alet-makinaların yetersizliği, bu alet ve makinaların satın alma maliyeti ve üreticilerin bilgi eksikliği şeklinde sıralanabilir. Koruyucu toprak işlemenin tarımsal üretimde verim üzerindeki olumlu etkileri uzun vadede ortaya çıkmaktadır. İlk yıllardaki yabancı ot yoğunluğu ve düşük verim gibi olumsuzluklar, toplam girdiler ve çıktılar kıyaslandığında çiftçinin net karının koruyucu toprak işleme sisteminde daha yüksek olduğu gerçeğini unutturmamalıdır. Bundan dolayı çiftçilerin, sistemin ilk yıllarında eğitici çalışmalar ve teknik olanaklarla desteklenmesi faydalı olacaktır. Uygulama alanlarının artmasını sağlamak için üreticilerinin bu konularda bilinçlendirilmesi ve buna inandırılması gerekmektedir. Belki bu konuda üreticinin teknik ve makine desteği konusunda desteklemesi gerekmektedir. Bölgesel bazda belli pilot bölgeler seçilip demonstrasyon çalışmaları yapılmalıdır.

Toprak; sadece şahısların sahip olduğu alanlar değildir.

Toprak tüm canlılar için ortak bir yaşam alanıdır.

Doğanın insanlığa bir mirasıdır. Bu mirasa sahip çıkmak temel misyonumuz olmalıdır.

SONUÇ

Ülkemizde yaygın olarak geleneksel toprak işleme uygulamaları hakimdir. Buda enerji ve zaman tüketiminin en fazla olduğu yoğun toprak işleme uygulamalarını içeren bir yöntemdir. Yüksek maliyetli olan bu yöntem yerine, dünyada yaygın olarak uygulanan koruyucu toprak işleme yöntemlerinin ülkemizde ve Bölgemizde yaygınlaştırılması hem ekonomik hemde çevresel koşulları iyileştirmek ve erozyon riskini azaltmak bakımından faydalı olacaktır. Tüm olumsuz gelişmelere rağmen, zaman ve yakıt tasarrufu nedeniyle (ekonomik nedenler) son yıllarda bu yöntemin uygulanması giderek artmaya başlamıştır. Dicle vadisi ve Bismil ovası buna örnek olarak gösterilebilir. Nehir'e yakın olan yerlerde azaltılmış toprak işleme sistemi uygulanmaktadır. Özellikle, kuru tarım yapılan alanlarda üretim maliyetini azaltmak için koruyucu sistemler artmaya başlamıştır. Yine, kuru tarım yapan işletmelerin yanı sıra

sulamayla birlikte ikinci ürün tarımının yaygınlaştığı yörelerde zamandan kazanç sağlamak amacıyla, pulluk yerine muhafazalı toprak işleme makinaları kullanılmaktadır. Yaygınlaşmayı artırmak amacıyla; Eğitim hizmetleri kapsamında yöre çiftçilerine, rüzgar ve su erozyonunun önlenmesine yönelik koruyucu toprak işlemenin önemi anlatılmalıdır. Çalışmalar Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, GAP idaresi, İl ve İlçe Özel idareleri gibi kurum ve kuruluşlar tarafından mutlaka yürütülmeli ve desteklenmelidir. Nitekim Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yeni bir düzenlemeyle sulama sistemlerinde olduğu gibi üreticilere %50 hibe yoluyla Tarım Makinaları desteği sağlamaktadır. Bu desteğin sürdürülmesi uzun vadede toprağın korunması bakımından yararlı olacaktır.

Sonuçta Toprak; sadece şahısların sahip olduğu alanlar değildir. Toprak tüm canlılar için ortak bir yaşam alanıdır. Doğanın insanlığa bir mirasıdır. Bu mirasa sahip çıkmak temel misyonumuz olmalıdır. Bu misyon doğrultusunda tüm canlıların bu mirastan yaralanabilmesi için toprağın sürdürülebilirliğini ve dolayısıyla muhafazalı toprak işleme sisteminin önemini üreticilere benimsetilmesi Tarım Uzmanlarının görevi olmalıdır.

KAYNAKLAR

Aykas, E., Çakır, E., Yalçın, H., 2007. *Koruyucu Toprak İşleme ve Doğrudan Ekimin Teknik ve Ekonomik Sonuçları*. 2. koruyucu Toprak İşleme ve Doğrudan Ekim Çalıştayı. No: 10. S: 1-19, İzmir.

Çakır, E., Aykas, E., Yalçın, H., 2007. *Koruyucu Toprak İşleme ve Doğrudan Ekim Teknikleri: Felsefesi ve Türkiye' de Uygulama Olanakları*. Tarımsal Mekanizasyon 24. Ulusal Kongresi Bildiri Kitabı. S:182-188, Kahramanmaraş.

Sessiz, A. 2010. *Doğrudan Ekim Yönteminin Ekonomik ve Çevresel Etkileri ile GAP Bölgesindeki Uygulamaları*. Tarımsal Mekanizasyon 26. Ulusal Kongresi, S:228-234, 22-23 Eylül, Hatay

CEMİL PAŞA KONAĞI'NIN KENT MÜZESİNE DÖNÜŞÜMÜ

Doç.Dr.Fatma Meral HALİFOĞLU- Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi-mhalife@gmail.com

Cemil Paşa Konağı'nın Geleneksel Kent Mimarisinde Yeri

Diyarbakır geleneksel kent dokusu, surlarla çevrili bir alanda kurulmuştur. Suriçi olarak tanımlanan bu bölgede, farklı dönemlerin yapım tekniği, tasarım, tarih ve sanat anlayışını yansıtan çok sayıda anıtsal yapı bulunmaktadır. Bunların bir kısmı özgünlüklerini koruyarak günümüze ulaşmışsa da önemli bir bölümü kaybettiğimiz kültür varlıkları arasında yer almaktadır.

Cemil Paşa Konağı bir kentsel sit alanı olan Suriçi bölgesinin güneybatı diliminde yer almaktadır. Kentin surlarla çevrili oluşu, sıkışık bir yerleşim düzenini zorunlu kılsa da dört yanı sokaklarla çevrili ada biçimindeki ender yapılardandır. Alipaşa Mahallesi'ndeki konağın kuzey ve

doğu yönlerini Köylü Sokak, güneyini Binici Sokak, batısını ise Ekinler Sokak sınırlamaktadır.

Suriçinde Cemil Paşa Konağı'nın yeri

Yapı, geleneksel Diyarbakır evlerinin yapım özelliğini koruyarak günümüze bütünsel olarak ulaşmış bir konak olup, harem, selamlık ve servis bölümlerinden oluşmaktadır. Harem bölümü ortadaki büyük dörtgen avluyu saran dört kanattan oluşmaktadır. Güney kanadının önemli bir bölümü yaklaşık bir yüzyıl öncesinde yıkılmıştır. Diğer kanatlar ise eyvan, odalar, mutfak, hela, depo ve hamam gibi birimlerden oluşmaktadır. Harem ve servis bölümünün ortasında kalan selamlık ise güneydeki üç yönü açık büyük bir eyvan ile bunun arkasındaki iki

katlı bölümden oluşmaktadır. Haremdeki girişin yanında, kuzey ve güneyden de sokak girişi bulunmaktadır. Konağın doğusundaki servis bölümü avlu ile bunu saran mekanlardan oluşmakta olup, günümüzde mülkiyet sorunundan dolayı dört bölüme ayrılmış durumdadır.

Selamlık bölümünün giriş kapısı üzerindeki bingi taşlarındaki bilgiler doğrultusunda, konağın yapımına H.1305/M.1887-1888 tarihinde başlandığı ve H.1306/M.1888-1889 tarihinde ise tamamlandığı öğrenilmektedir. Bunun yanında selamlık bölümüne ait iki kanatlı ahşap kapı üzerinde bulunan ve Cemil Paşa'nın ölümünden sonra ki dönemde eklendiği düşünülen yazıda da, Cemil Paşa'nın H.1320 (M.1902) yılında vefat ettiği anlaşılmaktadır.

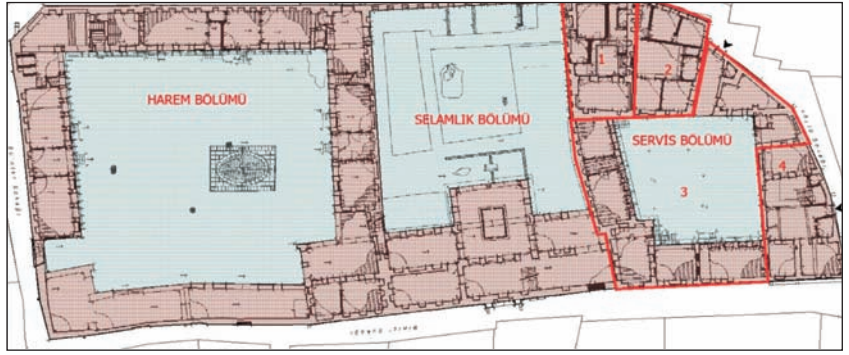

***Kentin surlarla çevrili
oluşu, sıkışık
bir yerleşim düzenini
zorunlu kılarsa da
dört yanı sokaklarla
çevrili ada biçimindeki
ender yapılardandır.***

Konağın mirasçılarının kenti terk etmesiyle harem bölümünün bir kanadında evin bekçiliğini üstlenen bir aile 2000'li yıllara kadar yaşamaya devam etmiştir. Selamlık bölümü uzun süre kullanılmadığından kendi haline terk edildi. Servis bölümü ise dört farklı aileye satıldığından yapının özgünlüğünü bozan birçok eklenti, kapatma ve bölünmelerle tahrip edildi.

Cemil Paşa Konağı'nın Restorasyon Öncesi Fiziki Durumu

Uzun süre kullanılmayan ve bakımı yapılmayan yapıda zaman içerisinde önemli deformasyonlar meydana gelmişti. Harem bölümü güney kanadı büyük ölçüde yıkık durumdaydı. Avlu zemini üzerindeki iki kemer yayı, bu bölüm kotunun diğer kanatlardan farklı olduğunu,

Cemil Paşa Konağı Zemin kat Planı(Rölöve)- 2010

yapı bütünü ile bu kanat arasında dönemsel bir paralellik bulunmadığını göstermekteydi. 1999 yılında Diyarbakır Arkeoloji Müzesi tarafından kazı yapılmış, ancak bu çalışma koruma boyutunda değerlendirilememiştir.

Harem bölümü kuzey, batı ve doğu kanadında özgün toprak dam yer yer çökmüş, üzerindeki otlar dam örtüsünün algılanmasını engelleyecek boyuta ulaşmıştı. Uzun süreli bakımsızlık kuzey kanadın damında büyük bir çöküntüyle beraber, hemen altındaki ahşap kirişlemeli üst örtünün de büyük tahribatına neden olmuştu. Selamlık bölümünün hem özgün toprak damı, hem de ara kat döşemesinin bütünü çökmüştü.

Harem ve selamlık avlu döşemesinde ve haremün güneydoğu köşesinde yer alan eyvanın bazalt döşemesinde yer yer oturmalar meydana gelmiş, eyvanın hemen arkasındaki oda döşemesi tehlikeli boyutta çökmüştü. Selamlık avlusun toprak bölümünde de zaman içerisinde önemli çöküntüler meydana gelmiştir.

Selamlık bölümünde üst örtü ve iki kat arası ahşap kirişlemeli horasan döşeme yok olduğundan, doğa koşullarına savunmasız kalan duvar-

ların üst sıralarında taş ve harç kaybı meydana gelmiş, yer yer dokuda ayrışmalar meydana gelmişti. Ancak güçlü ve bağlayıcılığı yüksek yapım sistemi sayesinde ara kat döşeme kirişlerinin oturduğu basık kemer bütünselliğini korumaktaydı.

Ahşap çatıklı bölme duvarları ile eyvana açılan kapı üstüne kadar bazalt, sonrası kerpiç dolguyla bağdadi olan duvarlarda, çöken üst örtü ve üstten alınan sürekli nem etkisiyle tehlike arz etmeyecek ölçüde ayrışmalar meydana gelmişti.

Konak sahiplerinin yapıyı terk etmesiyle başlayan sahipsizlik ve bakımsızlık, zaman içerisinde kapı, pencere, korkuluk, şebeke, dolap vb. yapı elamanlarının yok olmasına varacak ölçüde kayıplara neden oldu. Bunun yanında kullanılmayan mekanların ahşap metal ve alçı gibi dekoratif elemanları da aşınma ve bozulmalara maruz kaldı. Bezemeli ahşap kirişlemeler, yüzeyin aşınması ve zamanla oluşan kirlenme ve böceklenmeyle tahrip oldu.

Cemil Paşa Konağında Restorasyon Çalışmaları

Yapının uzun süre kullanılmamış olması, meydana gelen hasarlar için zemin oluştursa da, yanlış kullanımlardan kaynaklanacak tahribat ve

Harem bölümü güney ve doğu kanadı-2010

Selamlık kanadı ve güney sokak cephesi-2010

bozulmaları da önlemiş durumdaydı. Bu bakımdan yapıda insan etkisi ve dolayısıyla yapıdan daha fazla yararlanma çabası kaynaklanacak aşırı yüklenme ve buna bağlı deformasyonlar görülmemektedir. Bu durum, yapının özgün biçim ve detaylarının daha çok korunmuş olmasını sağlamıştır. Yapının 2010 yılında başlayan restorasyon çalışması, hazırlanan projeler ve restorasyon bilimi doğrultusunda 2014 yılında tamamlandı.

Harem bölümü yıkık güney kanadında Diyarbakır Müze Müdürlüğü denetiminde yüzey temizliği ve kısmi araştırma kazısı yapıldı. 1999 yılında yapılan kazı verileriyle birlikte değerlendirme yapıldı.

Özellikle üst döşemesi çöken selamlık kanadı ile harem kuzey ve doğu kanadının malzeme kaybı olan ve örgü taşları bağlayıcı harcın kaybindan dolayı ayrıışan duvarlarda güçlendirme yapıldı. Bunun yanında sokak cephelerinde nemden dolayı boşalan derzler ve iç mekamlarda temizlik nedeniyle açılan derz boşlukları yapılan özgün harca yakın malzeme ile yeniden dolduruldu.

Büyük oranda çürümüş, yer yer çökmelerin olduğu ahşap kirişlemeler söküldükten sonra, aslına uygun boyut ve biçimde yenilendi. Çöken ya da kısmen yok olan kirişlemeler ise yeniden yapıldı. Yerinde korunanların bakım ve koruma çalışması yapıldı. Yenilenen ve yeniden yapılan kirişleme ve tavanların ise mevcut bezeme ve desen kalıpları çıkarılıp, boya analizi yapıldıktan sonra, alanında uzman konservatörler tarafından uygulandı.

Sokak ve avlu cephelerindeki çimento esaslı harçların

Ahşap kirişleme ve detaylarda bezeme çalışması-2012

temizliğinden sonra, özgün harcın analiz sonucu elde edilen bilgiler doğrultusunda derzler yenilendi.

Harem ve selamlık avlusundaki taş döşemelerde günümüze ulaşmayan bölümler mevcut dokuya uyumlu biçimde tamamlandı.

Güney kanattaki yıkık duvarın eyvan kemer taşlarında sağlamlaştırma yapılırken, taşıyıcılığını kaybeden duvarın bir bölümü sökülerek, mevcut taşlarla yeniden yapıldı. Avlu duvarı da strüktür rapor doğrultusunda belirtilen boyutta sökülerek yeniden yapıldı. Güney kanadın kazı sonrası bulgular ve hazırlanan restorasyon projesi doğrultusunda modern eklenti bölüm ve eyvan ile diğer iki oda yeniden yapıldı. Harem ve selamlık tüm yok olmuş, ya da sökülen pencere ve kapı kanatları ile kasaları çam ağacından, görsel kaynaklar ve karşılaştırmalı çalışma doğrultusunda proje-

lendirilerek yeniden yapıldı. Harem ve selamlık bölümünün tüm üst örtüleri hazırlanan proje doğrultusunda ahşap kirişleme üzeri toprak dam olarak yeniden yapıldı. Selamlık bölümünün üst katta günümüze ulaşmayan basık kemeri ile tüm ara kat döşemeleri yeniden yapıldı.

Cemil Paşa Konağı'nın Kent Müzesi Olarak Kullanımı

Diyarbakır'ın geleneksel yapıım tekniği ve yaşam kültürünün en ince ayrıntılarına kadar görülebildiği Cemil Paşa Konağı restorasyon çalışmasının tamamlanmasından sonra KENT MÜZESİ olarak işlevlendirildi. Cemil Paşa ve ailesine ait objelerin yanında Diyarbakır kentine yönelik tarih, edebiyat, sanat, müzik, yemek ve daha birçok bilginin yer aldığı bir yaşam merkezi olarak hizmet vermektedir.

Tamamlanan restorasyon çalışması sonrası harem giriş aralığı ve avlusundan görünüş-2014

Tamamlanan restorasyon çalışması sonrası harem ve selamlık bölümleri-2014

Ahşap bezeme için atölye çalışması-2012

Mutfak kemeri yapılıması ve yapılan toprak damın loğlanması-2012

Bağ Alanında

ÖNEMLİ BAZI ZARARLI BÖCEKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Dr. Mehmet KAPLAN- Ziraat Mühendisi Bitki Zararlıları Bölüm Başkanı
Zirai Mücadele ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Diyarbakır

Dünya’da bağcılık için en elverişli iklim kuşağında yer alan Türkiye, çok eski bağcılık kültürüne sahiptir. Dünyada bugün 10.000’in üzerinde üzüm çeşidi bulunmakta ve bu çeşitlerin 1.200’den fazlası ülkemizde yetiştirilmektedir. Ancak günümüzde bu kadar çeşitten 50-60 kadarı ekonomik önem taşımaktadır (Çelik et al., 1998)

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bağ yetiştiriciliği bakımından Diyarbakır ili önemli bir potansiyele sahiptir. Bağcılık kültürü yönünden de çok eskilere dayanır. Bağcılık yöre üreticisi için gelir kaynağı, ülke ekonomisi ve insan beslenmesi bakımından önemli bir kültür bitkisidir. Üzümler genellikle sofralık, kurutmalık, şaraplık, pekmez, pestil, cevizli sucuk vb. birçok şekilde değerlendirilmektedir.

Türkiye’de Bağ alanı 4.352.219 dekar olup, üzüm üretim miktarı ise 4.000.000 tondur. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 1.181.333 dekada üretim miktarı 686.583 tondur.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Diyarbakır ili 123.894 ton üretim payı ile önemli bir yere sahiptir (Anonim, 2016).

Diyarbakır ili bağlarında verim ve kalite kaybına neden olan önemli sayıda hastalık etmeni, akar ve zararlı böcek türü bulunmaktadır. Zararlı böcek türü yönünden en önemlileri Lobesia botrana (*Denis & Schiffmüller*, 1775) (*Lepidoptera: Tortricidae*) (Bağ Salkım güvesi) ana zararlı olup, *Arboridia adanae* (*Diabola*, 1957) (*Homoptera: Cicadellidae*) (Bağ üvezi) ve [*Klapperichicen viridissima* Walker (*Hemiptera: Cicadidae*)] Asma ağustosböceği türleridir.

Bağ Salkım Güvesi (*Lobesia botrana* Dent.et. Schiff.)

Salkım güvesi Diyarbakır ili bağlarının tümünde ekonomik öneme sahip ana zararlıdır. Ergini bir kelebeğdir. Kışı asma kabukları altında ya da diğer korunmuş yerlerde pupa halinde geçirir. İlkbaharda

kelebekler görülür. Kelebekler gündüzleri asmanın iç kısımlarında hareketsiz dururlar. Kelebekler için uygun uçuş sıcaklığı 20-27°C, oranlı nem ise %40-70’ dir. Güneş batıktan sonra uçuşmaya başlarlar.

Kelebekler ortalama 60-70 adet yumurtalarını çiçek tomurcukları, çiçekler veya çiçek saplarına bırakırlar. Yılda 3 döl verir. Bir dölün yaşam süresi 35-40 gündür. Birinci döl larvaları tomurcuk ve çiçeklerle beslenirken zarar yapar. Zarara uğrayan tomurcuk ve çiçekler dökülür. Böylece salkımlar seyrek dane bağlar. İkinci döl larvaları korukların içinde beslenmek suretiyle zararlı olurlar. Üçüncü döl Larvaları olgunlaşma devresinde daneler içinde beslenerek zararlı olur. Bu devrede larva beslenirken verdiği zarar daha fazladır. Ayrıca beslenme sırasında olgun tanelerden akan şekerli su salkım daneleri üzerinde fumajin oluşturarak özümlemeye engel olur. Böylece ürünü hem kalite hem de verim yönünden olumsuz etkiler.

Şekil 1. Salkım güvesinin ergini, üzüm danesindeki yumurtası, larvası ve pupası

Şekil 2. Salkım güvesinin çiçek ve tomurcuklardaki zararı

Şekil 2. Salkım güvesinin koruktaki zararı

Şekil 3. Salkım güvesinin olgun danedeki zararı ve eşeysel çekici tuzaklarda yakalanan kelebekler

MÜCADELESİ;

Salkım güvesinin mücadelesinde başarılı olmanın en önemli hususlarından biri bağda mücadeleyi gerektirecek yoğunlukta bulunup bulunmadığını belirlemek, ilaçlama zamanlarını ve sayılarını doğru olarak saptamaktır. Bunun içinde bağ alanlarına mart ayında asılan eşeysel çekici tuzaklarda (tuzak/ha) yakalanan kelebekler haftalık olarak kayıt edilir. Tuzaklarda yakalanan kelebekler maksimuma yaklaşıldığında yumurta kontrolleri yapılarak açılmaya yakın

ilaçlama yapılır. Etkili sıcaklıklar toplamında ise günlük ortalama sıcaklık salkım güvesinin gelişme eşiği olan 12 °C'den çıkarılarak elde edilen günlük sıcaklık toplanır. Toplam sıcaklık 1. döl için 120 günden fazla (g.d), 2. döl için 520 g.d ve 3. döl için 1047 g. d'ye yaklaşıldığında yumurtalar kontrol edilerek larva çıkışına göre ilaçlama yapılır. Ayrıca bağın fenolojik dönemlerine göre de etkili sıcaklık toplamına yaklaşıldığında 1. döl için çiçek-tomurcuk, 2. döl için koruk ve 3.döl için tatlanma

başlangıcı dönemlerinde ilaçlama yapılır (Anonim, 2011).

Kültürel Önlemler

Sıcaklık ve orantılı nem bakımından daha ziyade asmanın iç ve alt kısımları salkım güvesi larvalarının faaliyeti için uygundur. Bu nedenle asmayı askıya almak, aralamayı ve uç almayı asmanın iç kısmını havadar tutacak şekilde yapmak, bağı otlu bırakmamak, kış temizliğine önem vermek zararlının faaliyetini azaltmak bakımından yararlı olur.

Şekil 4. Bağ üvezinin ergini, larvası ve yapraktaki zararı

Kimyasal Mücadele

Birinci döl karşı bağın fenolojisini, bu bölgedeki maksimum kelebek uçuşlarını, etkili sıcaklıklar toplamını, alacakaranlık sıcaklığının 14 °C' yi aştığı günleri ve yumurta açılımını takip ederek bir ilaçlama yapılabilir. İkinci ve üçüncü döllere karşı maksimum uçuşlardan 5-6 gün sonra larva çıkışıyla birlikte yapılacak iki uygulama yeterlidir.

Bağ Üvezi *Arboridia adanae* Dlab (Hem.: Cicadellidae)

Erginler 2.7-3.0 mm uzunluğunda, sarımsı açık kahverengi desenli olup, nimfler (yavruları) sarı renklidir. Kışı ergin halde korunaklı yerlerde geçirir. İlkbaharda kışlaklardan çıkarak genç yapraklarda beslenip, yumurtalarını yaprağın alt kısmı doku içine bırakır. Bağ üvezi ergin ve nimfleri yaprakların alt yüzlerinde bitki özsuğunu emerek beslenirler. Yaprakların sokulup emilen yerlerinde önceleri soluk renkli lekeler meydana gelir sonra bu lekeler kahverengine dönüşür ve kurur. Yapraklarının çoğu dökülen asmalar fotosentez yapamadığından, gelişmesi durur, salkımlar cılızlaşır, taneler güneş yakmasına maruz kalır.

MÜCADELESİ

Kültürel önlemler

Zararının bulunduğu yerlerin yakınında böğürtlen ve yabani gül yetiştirilerek parazitoidin etkinliğinin artırılması sağlanmalıdır.

Asma

[*Klapperichicen* (= *Chloropsalta*) *viridissima* Walker) (Hemiptera: Cicadidae)]

Ağustosböceği

Şekil 4. Bağ üvezinin ergini, larvası ve yapraktaki zararı

Ergin açık yeşil renkli, boyu kanatlarla birlikte ortalama 35 mm'dir. Yaz ayları boyunca bağlarda erkeklerin sürekli ses çıkarmaları ve yanlarına yaklaştığında hemen uçmalarıyla kolayca tanınırlar.

Ergin çıkışları Haziran sonlarında başlar, Ağustos başlarında sona erer. Her bir dişi birey taze sürgünlere 600 adet kadar yumurta bırakabilir. Yumurtalardan çıkan nimfler kendilerini toprağa atar ve bağ köklerine giderek beslenmeye başlarlar. Bunlar 5 yıl toprak altında köklerle beslene-

rek gelişirler. Beş yılda 1 döl verir. Nimflerin asma köklerinin öz suyunu emmesi sonucu kökler siyahlaşıp çürümesine, sürgünlerin zayıflayıp bodur kalmasına, boğum aralarının kısalmasına, yaprakların küçülmesine ve vaktinden önce sararıp dökülmesi, yansira omcının çalınmasına ve kurumasına neden olur.

MÜCADELESİ

Bağları kuvvetli bulundurmak için zamanında gübreleme ve toprak işlemesi yapılmalıdır. Dal kesme işlemine genellikle Ağustos ayında başlanır ve 12-13 gün içinde bitirilir. Yumurtaların açılmasından önce sürgünlerdeki yara yerlerinin altından dallar kesilip güneş altında bırakılarak çubuklardaki yumurtaların ölmesi sağlanır. Sabah erken saatlerde uyuşuk halde bulunan erginler elle toplanır. Ergin toplamaya Haziran'ın son haftasında başlanır Temmuz sonuna kadar devam edilir. Asma ağustosböceği ile bulaşık bir bölgede yapılacak mücadelenin üst üste en az 5 yıl devam etmesi gerekir. İlaçlı mücadelesi yoktur.

BAĞLARDAKİ ZARARLILARA KARŞI ENTEGRE MÜCADELE

Günümüzde insan sağlığının, çevrenin ve biyolojik çeşitliliğinin korunması önem arz etmektedir. Dolayısıyla Kimyasal ilaçların insan sağlığı ve çevre üzerine olumsuz etkilerini azaltmak gerekir. Bu amaçla hastalık, zararlı ve yabancı otlar ile ekonomik ve ekolojik bir çerçevede mücadele yapılması gerekir. Öncelikle zararlılarla mücadele de kimyasal mücadeleye alternatif olabilecek biyolojik mücadele, biyoteknik yöntemler, mekanik mücadele ile kültürel tedbirlere önem vermemiz bir zorunluluktur. Şayet Kimyasal Mücadele Zorunlu ise; doğal düşmanlara (faydalı organizmalar), insanlara ve çevreye yan etkisi düşük olan çevre dostu ve seçici ilaçlar tercih edilmelidir. Ayrıca bağdaki zararlılarla mücadelede başarılı olmanın en önemli hususlardan biri bağda söz konusu zararlılara karşı mücadeleyi gerektirecek yoğunlukta bulunup bulunmadığını belirlemek, ilaçlama zamanlarını ve sayılarını doğru olarak saptamaktır. Gelişi güzel ve yoğun yapılan ilaçlamalar sonucunda canlılar arasında var olan doğal denge bozulmasıyla zararlılar ilaçlara karşı direnç kazanarak popülasyonu daha da artacaktır. Ayrıca gereksiz yapılan ilaçlamaların ürünün maliyetini artırması kaçınılmaz olacaktır.

KAYNAKLAR

Anonim, 2011. *Bağ Entegre Mücadele Teknik Talimatı* T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Bitki Sağlığı Araştırmaları Daire Başkanlığı, Ankara

Anonim, 2016. <http://tuik.gov.tr>, Bitkisel Üretim İstatistikleri, (Erişim tarihi: 20.02.2017).

Çelik, H., Y.S., Ağaoğlu, Y., Fidan, B. Maraslı, ve G., Söylemezoğlu, 1998. *Genel Bağcılık. Sunfidan A.Ş. Mesleki Kitaplar Serisi 1*, Ankara, 253 s.

Bir Zamanlar Diyarbakır

.. yıl d k aınau Ç in
1 dzl yıl ökoan, l i ki

Mehmet Mercan-Araştırmacı- Gazeteci & Yazar

Bölgemizde, tarihe damgasını vurmuş ören yerleri arasında Ergani ilçesi yakınındaki ÇAYÖNÜ höyü-ğünün önemli yeri vardır.

Mezopotamya'nın bereketli topraklarının bir ucunda yer alan ÇAYÖNÜ, bazı eski kayıtlarda adı "Yanari Dağı" olarak geçen Zülküf Dağı'nın eteklerinde uzayıp giden Gavran/Ergani ovasında ve ilçeye 7 kilometre uzaklıktadır.

ÇAYÖNÜ de, Mezopotamya'daki diğer medeniyetler gibi bir akarsuyun kenarında, Boğazçay deresinin kuzeyinde kuruludur. Günümüzden en az 10 bin yıl önce, mağaralarda ilkel bir yaşam süren, ya da göçebe yaşayan insanların dünyada ilk kez düze inip yerleşik yaşama geçtikleri ve tarım yaptıkları yerlerden biri olduğu kanıtlanan ÇAYÖNÜ bölgesinde 1960'lı yıllarda yapılan bilimsel kazı ve araştırmalarda ilginç ve önemli bulgular elde edildi.

Çayönü Höyüğü ile yakınındaki Hilar köyündeki antik çağdan kalma mağaralar ve kaya mezarlarının varlığı aslında çok önceden, yüz yıl öncesinden biliniyordu.

1900'lü yılların başında bölgeyi gezen Amerikalı coğrafyacı Elswort Huntington Hilar'daki kaya mezarlarını görmüş ve bunların Hititler döneminden kalma olduğunu öne sürmüştü. Sonrasında 1946 yılında Türk Tarih Kurumu adına bölgede geniş bir araştırma yapan İ. Kılıç KÖKTEN, Geyik İstasyonu ile Hilar köyü arasında çakmaktaşı tabakalarına rastlamış, ayrıca da bölgede Orta Paleolitik döneme ait bir açık hava yerleşiminin varlığını da saptamıştı.

Ne var ki, İ. Kılıç Kökten'in araştırmaları öylece kalakaldı...

1963 yılına kadar. İlginçtir ki, 1900'lü yıllarda bu bölgeye dikkat çeken bir Amerikalı'dan 63 yıl sonra yine bir Amerikalı, Şikago Üniversitesi'nden Prof. Dr. Robert J. Braidwood gelerek kazı yaptı.

Bu araştırma ve kazılar sonrasında da Çayönü bölgesinin, göçebe ve mağara insanların ilk yerleşik düzene geçip tarım yaptıkları yer olarak tarihe geçti...

İstanbul Üniversitesi ve Şikago Üniversitesi işbirliği ile Hilar Köyü karşısındaki Çayönü höyüğünde başlatılan kazılarda 10 bin yıl önceki insanların, mimari yapılaşmayı öğrendiklerine, bir başka deyişle medeniyete adım attıklarına dair önemli bulgular ve belgeler elde edildi. İstanbul Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Halet Çambel ile Şikago Üniversitesi'nden Prof. Dr. Robert J. Braidwood'un denetiminde yapılan kazılarda M.Ö. 3'ncü bine ait bir yerleşimin altında, en az 10 bin yıl öncesine ait bir başka köy yeri bulundu.

Gelişmiş bir mimariye sahip oldukları halde burada yaşayanlar henüz pişmiş toprak kap kullanmayı bilmiyor, ancak öğütme taşları, çakmak taşı, obsüdyen ve kemikten yapılmış çeşitli kesici ve delici aletleri kullanmayı biliyorlardı. Ayrıca burada bolca tahıl fosiline de rastlandı... Buradan elde edilen bazı buluntular Diyarbakır Müzesi'ne verildi. Bazıları da incelenmek üzere Amerika'ya götürüldü. O yıllarda gazeteci olarak, zaman zaman Diyarbakır Valisi Ali Rıza Yaradanakul, Tarihçi yazar Dr.

Şevket Beysanoğlu ile Diyarbakır'ı Tanıtma ve Turizm Derneği Başkanı Adil Tekin'le kazı yerine yaptığımız gezilerde, buradaki ekibi her seferinde yeni bir buluntunun sevinci ve heyecanı içinde buluyorduk.

Yıllar süren kazıların birinde bulunan taştan oyulmuş bir mezar, uzmanları çok heyecanlandırmıştı.

Bu mezarda küçük bir çocuğun iskeletinin tıpkı ana rahminde olduğu gibi, dizleri karnına doğru bükük olarak bulunması uzmanları şaşırtmış, ilkel denilebilecek bu insanların bir ceninin ana rahminde duruş şeklini nasıl bilebilecekleri geniş yankı bulmuş, uzun süre tartışılmıştı.

İLK MOZAİK

Bilim adamlarını şaşırtan bir başka buluntu da burada M.Ö. 6700 yıllarında yaşayan insanların yapılarının döşemelerinde bir tür mozaik kullandıkları oldu.

Taş döşemeli, kocaman taş duvar temelleri, kireç taşından yapılma, üst kısımları dikme taşlarla donatılmış bir yapının döşemesinin alacalı, pembe bir blokaj üzerine harca oturtulmuş ve yüzü sürtülerek perdahlanmış küçük taş parçacıklarından oluşan 7,50X9,50 metrelik bir tür mozaik alan ile karşılaşınca hayli şaşırmışlardı. O güne kadar, mozaiklerin dünyada ilk kez Romalılar tarafından Atina'da kullanıldığı sanılıyordu.

Oysa burada elde edilen bulgular insanlarn mozaığı dünyada ilk kez Diyarbakır'da ve Çayönü yerleşim yerinde kullandıkları kanıtlanmış oluyordu...

ÇAYÖNÜ, ÇATALHÖYÜK- TEN ESKİ

ÇAYÖNÜ ile birlikte, Diyarbakır-Ergani yolu üzerindeki Girikhacıyan höyüğünde de araştırmalar yapan Prof. Dr. Halet ÇAMBEL, şu değerlendirmeyi yapıyor: “Kazı çalışmalarımızı Çayönü üzerine yoğunlaştırdığımızdan ne yazık ki Güneydoğu Anadolu’nun çok geniş alanlarını araştıramadık. Oysa buralarda Çayönü’nün çağdaşı, çok değişik buluntu topluluklarına sahip yerleşmelerin bulunması büyük bir olasılıktı.

Çayönü’ndeki kazılarda çoğu çakmak taşından, bir miktar obsid-yenden yapılma yontma taş aletleri bulunmuş ve bol sayıda mikrolite rastlanmıştır. Murçlama ve aşındırma yöntemiyle bazalttan yapılmış öğütme ve ezgi taşları, havan elleri, perdahlı, perdahsız baltacıklar, kemik aletler, sert kütlelerden yahut mermerden yapılmış bezekli veya bezeksiz kap parçaları, bilezik, gerdançe, boncuk, kilden insan figürleri, çoğunlukla kadın ve hayvan heykelcikleri gibi çeşitli kalıntılar elde edildi...

Bitki kalıntıları arasında buğdayın ilkel bir türüne rastlanmış, koyun, domuz ve köpeğin evcilleştirildiği anlaşılmış, evcil keçinin var olduğuna dair izler bulunmuştur...”

Çayönü kazılarından önce, Anadolu’nun en eski yerleşim yerinin M.Ö. 7100-6300 yılları ile tarihlenen Konya’daki ÇATALHÖYÜK olduğu sanılıyordu. Bilim adamlarınca Çayönü’ndeki yerleşimin M.Ö. 7250 yılına kadar uzandığı saptanınca, buranın EN ESKİ olduğu da böylece kanıtlanmış oldu.

Bu konuda bilim adamlarından Ufuk ESİN, Toplum ve Bilim Dergisi’nin 6 ve 7. sayılarında yazdığı bir makalede şöyle der; “Şimdilik Çayönü, yalnız Anadolu’nun değil, bütün güneybatı Asya ve eski dünyada günümüzden 9 bin yılın başlarında ilk karma besin ekonomisini gerçekleştiren insan topluluklarının yaşadığı bir yer olarak uygarlık tarihindeki yerini almaktadır.”

TANRILARA KURBAN EDİLEN ÇOCUKLAR

İlki 1963 yılında başlayan ÇAYÖNÜ kazıları, aralıklı olarak 1980 sonuna kadar sürdü.

Her seferinde de ilginç sonuçlar alındı. İlginç buluntular ortaya çıkarıldı.

Bu buluntuların en ilginç, 1984 yılındaki kazılarda ortaya çıkarılan anıtsal bir binanın tabanı altında, toprağa gömülü yüzlerce insanın yanmış kafatası ve iskeletinin bulunması oldu.

Uzmanlar ilk bakışta buranın insanların tanrıların gazabını dindirmek üzere insanları ateşe atarak kurban ettikleri bir tapınak olduğunu öne sürdüler ise de kesin bir yargıya hala varılmış değil.

1984 yılındaki bu kazılarda toplam 243 kafatası ve iskelet bulunmuştu.

Ankara’da 1986 yılında düzenlenen “Çayönü Kazıları” ile ilgili sempozyuma sunduğu bildiride bu konuda bilgi veren bilim adamı Metin ÖZBEK, bulunan kafatası ve iskeletlerin büyük bölümünün bebek yaştaki çocuklara ait olduğunu anlatırken şunları söylüyordu;

“Her cins ve yaşta toplam 243 insana ait iskelet kalıntısının gün ışığına çıkarıldığı Çayönü yerleşmesi, yakın doğunun en büyük NEOLOTİK topluluklarından sayılmaktadır.”

Bulunan iskeletlerin üç grupta incelendiğini anlatan Metin ÖZBEK şu bilgileri verdi.

Birinci grupta yanmış 72 kafatası var. İkinci grupta 16 kişinin iskeleti olarak duruyor.

Üçüncü grupta ise, evlerin tabanı altında ayakları karınlarına çekik HOCKER pozisyonunda 155 kişinin iskeleti yer alıyor... Kafatası ve iskeletlerin yapılan incelenmesinde Çayönü yerleşmesinde bebek

yaştakilerin ölüm oranları hayli yüksektir. Bunların yüzde 48,6’sının doğumdan itibaren 5 yaşına gelmeden öldükleri anlaşılmaktadır.

Yetişkinlerde ortalama ölüm yaşı 30,9’dur. 50 yaşını geçmiş olanların sayısı ise sadece 2’dir...

Bilim adamları, 1984 kazılarında ortaya çıkarılan bu binanın Neolitik Çağ kafatası kültürü ile ilgili olarak bu güne dek Önasya’da gün ışığına çıkarılan en büyük anıtsal yapı olduğunu öne sürüyorlar...

Kuşkusuz Mezopotamya’da Çayönü değerinde daha pek çok yöremiz var. Zaman zaman yapılan araştırmalarda, kazılarda önemli buluntular ortaya çıkarılıyor. Örneğin, 1988 yılında kazıları başlatılan Göksu Çayı yakınındaki Üçtepe Höyüğünde, Bismil’de Batman Çayı kenarındaki Demirköy höyüğünde, Batman’ın Kozluk ilçesi yakınındaki Hallançemi höyüğünde, bölgemiz tarihine ışık tutacak çok önemli bulgular elde ediliyor...

Ve son olarak Şanlıurfa’daki Göbeklitepe kazılarında elde edilen buluntuların M.Ö. 10000 ila 8000 li yılların tarihlendiğini düşünecek olursak bölgemizin ne denli tarih ve kültür zengini bir yöre olduğu ortaya çıkmış olur.

Yine de bu araştırmaların yeterli olduğu söylenemez. Çünkü bölgemizde o kadar çok araştırmayı bekleyen anıtsal yapı, höyük ve ören yeri var ki...

Diyarbakır

Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Diyarbakır'da Tarım dergisi olarak bu sayımızda;
Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nü
ziyaret ettik. Enstitünün tarihsel sürecinden günümüze uzantısını,
faaliyetlerini ve projelerini

Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürü Mehmet KILIÇ Diyarbakır'da
Tarım Dergisi Muhabirimiz **Sultan TEKİN**'e anlattı.

Sayın Müdürüm kurumunuzu tanımaya başlamadan önce sizi biraz tanımak istiyorum...

Mehmet kılıç. Aslen Diyarbakırlıyım. Eğil ilçesinde doğdum. Dicle Üniversitesi Şanlıurfa'da Ziraat Fakültesi açmıştı. Bu fakültede öğrenimimi görerek mezun oldum. Yabancı ot laboratuvarında bir müddet çalıştım. Sonrasında nematoloji şubesinde emotolojiye bağlı olarak çalıştım. Yüksek lisansımı Harran Üniversitesinde yaptım. 2010 yılında müdür yardımcısı olarak idarede görev almaya başladım. Yaklaşık dört yıl müdür yardımcısı olarak çalıştım, üç yıldır da müdür olarak görev yapıyorum. Görevimi ve enstitümüzü seviyorum. Enstitünün bölgemize katkısının büyük olduğuna inanıyoruz. Enstitümüz gerçekten değerli hizmetler ve projeler yürütmektedir ve biz de bunu geliştirme çabası içindeyiz. Teknik ve idari personellerimizle özverili bir çalışma yürütüyoruz.

Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün tarihsel süreci...

Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, 1954 yılında Ziraat İşleri Umum Müdürlüğü'ne bağlı olarak, Elazığ Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü olarak kuruldu.

1955 yılında Elazığ Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü'ne bağlı Diyarbakır Geçici Süne Araştırma istasyonu kuruldu.

15.05.1957 tarihinde kabul edilen 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununa göre teşkilat yapısı yeniden düzenlenerek Elazığ Bölge Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü olarak faaliyetlerine devam etti. 1958 yılında Enstitü Elazığ'dan Diyarbakır il merkezine taşındı. Müdürlüğümüz halen Diyarbakır-Silvan Karayolu 7'inci km de görevini yürütüyor.

***Diyarbakır Zirai Mücadele
Araştırma Enstitüsü
Müdürlüğü'nün görev alanına
giren iller...***

Adıyaman, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Van Müdürlüğümüzün görev alanımıza giren illerimiz.

***2010 Yılında Zirai Karantina
Yönüyle Dahil Edilen İller...***

Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Ordu, Rize, Trabzon ve Tunceli illerimiz de 2010'dan buyana müdürlüğümüzün görev alanına dahil edildi.

***Diyarbakır Zirai Mücadele
Araştırma Enstitüsü
Müdürlüğü'nün görevleri...***

Yaklaşık sekiz tane enstitü bitki sağlığı üzerine kuruldu ve bunlara çeşitli görevler verildi. Adana'ya biyolojik araştırma, İzmir

Bornova'ya biyoteknikle ilgili araştırmalar bize de organik tarımla ilgili araştırmalar verildi. Diğer görevlerimizi de maddeler halinde sıralayacak olursak;

- Çevre ve insan sağlığını korumak amacıyla iyi tarım uygulamaları ve organik tarımın ülkesel ihtisas merkezi olarak görev yapmak.
- Kültür bitkilerine arız olan zararlı organizmaların teşhisini, yayılışlarını, yoğunluk ve zarar düzeylerini tespit etmek, bunların ekonomik zarar seviyelerini ve mücadele eşiklerini saptamak, dayanıklılık araştırmalarını yapmak, fizyolojik hastalıkların etkilerini ortaya koymak, mücadele metotlarını belirlemek.
- Entegre mücadele, biyolojik mücadele ve tahmin uyarı konularında araştırmalar yapmak.
- Bitki koruma ürünlerinin, çevre ve insan sağlığı açısından riskleri ve kalıntıları üzerinde araştırmalar yapmak.
- Zararlı organizmaların pestisitlere direnç durumlarını araştırmak,

pestisitlerin faydalı organizmalara yan etki çalışmalarını yapmak.

- Zirai Mücadele aletleri ve makineleri ile ilgili araştırmalar • Araştırma sonuçları ve dünyadaki gelişmeler çerçevesinde pestisitlerin ülkesel tolerans listelerini belirlemek.
- Bölge genelinde fauna ve mikro flora etmenlerinin korunması, toplanması, muhafazası, envanterinin çıkarılması, kullanımı ve taksonomisi konularında araştırmalar yapmak.
- Karantinaya tabi hastalıklar ve zararlıların hızlı teşhis yöntemlerini geliştirmek ve Zararlı Risk Analizlerini (ZRA) hazırlamak.
- Zirai Mücadele Teknik Talimatları, Entegre Mücadele Teknik Talimatları, Standart İlaç Deneme Metotları ve Standart Yan Etki Deneme Metotlarını hazırlamak.
- Bitki koruma ürünlerinin ruhsatlandırma komisyonlarında görev almak, biyolojik etkinlik denemelerini denetlemek.

• İklim değişikliğinin hastalık ve zararlılar üzerine etkilerinin belirlenmesine yönelik araştırmalar yapmak.

• Bitki hastalık ve zararlıları ile ilgili gelişmeleri izlemek, gözlem yapmak, rapor hazırlamak ve karar vericilere muhtemel krizleri önleyici önlemleri öngören ayrıntılı raporlar sunmak olarak özetleyebiliriz.

Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünün amaç ve hedefleri...

Gıda güvenliği ve sürdürülebilir tarım ilkeleri kapsamında, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde her türlü yeni bilgi ve teknolojiyi uygulayarak, konusunda öncü ve özgün araştırmalar yapmayı hedefliyoruz. Hastalık, zararlı, yabancı otlar ile mücadelede; insan ve çevre sağlığını dikkate alarak, sürdürülebilir bir tarım ve doğal dengeyi koruyan ve mücadele maliyetlerini dikkate alan; etkili, ekonomik ve emniyetli yeni mücadele stratejilerini geliştiren, yeniliklere açık, çalışma konularında nitelikli bilgi birikimine sahip, kurumsal güvenilirliği ve saygınlığı yüksek, uluslararası boyutta bitki koruma sorunlarının çözümüne katkı sağlayan bir araştırma kurumu olmayı amaçlıyoruz.

Kültür bitkilerinde ekonomik kayba neden olan her türlü zararlı organizmaların teşhisini, yayılışlarını, yoğunluk ve zarar düzeylerini tespit etmek, bunların ekonomik zarar seviyelerini belirlemek, mücadele eşiklerini saptamak ve mücadele yöntemleri konusunda araştırma faaliyeti yürütmek; ayrıca bitki sağlığı ile ilgili eğitim faaliyetleri düzenlemek, karantina ve sertifikasyon analizleri yapmak, bitki koruma ürünlerinin, çevre ve insan sağlığı açısından riskleri ve kalıntıları üzerinde araştırmalar yapmak, biyolojik etkinlik, doğal

düşmanlara yan etki çalışmalarını yapmak ve denetlemek görevleri kurumumuz misyonu kapsamındadır. Bu çalışmaları ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla koordinasyonlu şekilde yürütmek misyonumuzun gereğidir

Müdürlüğün Eğitim çalışmaları...

Buğday, pamuk, kayısı, ve mercimek Entegre Mücadele Eğitim Projeleri yürütüyoruz. Ayrıca Süne mücadelesinde bölgesel teknik koordinatörlük görevimiz devam ediyor.

2015 yılında Müdürlüğümüz teknik elemanları tarafından toplamda 52 teknik elemana sertifikalı hizmet içi eğitim verildi.

Ayrıca Nohut/Mercimek ve Yem Bitkilerinde Entegre Mücadele konusunda teknik elemanlara hizmet içi eğitimi verdik.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Süne Mücadelesinde görev yapan teknik personelin eğitimi enstitümüz tarafından gerçekleştiriliyor. Bu kapsamda; Diyarbakır, Mardin, Şırnak, Adıyaman, Şanlıurfa, Siirt, Batman, Elazığ, Malatya, Bingöl, Muş, Bitlis ve Van illerinde konu uzmanlarınca Teknik Elemanlara Süne Mücadelesi ile ilgili teorik ve pratik eğitimler veriyoruz.

Farklı Üniversitelerde okuyan ve 2016 Yılı Yaz Döneminde Müdürlüğümüz bünyesinde staj yapan 32 öğrenciye yönelik olarak teorik ve uygulama eğitimleri veriyoruz. Ayrıca Müdürlüğümüz Teknik elemanları tarafından Bağ Hastalık ve Zararlıları, Meyve Hastalık ve Zararlıları, Sebze Hastalık ve Zararlıları, Hububat Hastalık ve Zararlıları, Süne Mücadelesi, Pamuk Hastalık Zararlıları, Pamukta Biyolojik Mücadele, Pamuk EM'de Biyoteknik Yöntemler, Pamuk Entegre Mücadele, Pamuk Zararlıları, Mısır Zararlıları, Nematoloji, Bitki Virüs Hastalıkları,

Genel Yabancı Otlar ve Mücadelesi, Herbisitlerde Dayanıklılık, Herbaryum Yapma Teknikleri ve Pestisitler konularında stajyer öğrenciler için eğitim veriliyor.

Bakanlığımızın öngördüğü yıllık 4 eğitim çalışmamız var. Bu eğitimler sonucunda katılımcılara sertifika veriliyor. Pamukta, mercimekte, buğdayda, kayısı, süne, hububat entegre mücadele olmak konularında sertifikalı eğitimler düzenliyoruz. Bu eğitimler teknik personelimize yönelik Bakanlığımızın öngördüğü eğitimlerdir. Bunun dışında talepler doğrultusunda gerek Bakanlığımızın gerek İl Müdürlüklerimizin ve başka kuruluşların da talepleri dikkate alınarak eğitimler vermekteyiz. Süne döneminde eğitim almak isteyenlere süne eğitimi veriyoruz. Şanlı Urfa GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bizden dönemsel eğitimler almak için başvuruda bulunuyor. Biz de bu istek doğrultusunda eğitim veriyoruz. Çiftçilerimizden gelen istekler doğrultusunda da eğitimler veriyoruz.

İl Müdürlüğümüzle Ortak Çalışmalar...

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ile son yıllarda özellikle ortak çalışmalarımız arttı. Bilhassa Bitki Koruma Şubesiyle süne çalışmalarını birlikte yürütüyoruz. Zirai mücadeleyle ilgili tüm konularda birlikte çalışmalarımız oluyor. Yeni yapılan projelerle işbirliğimiz güçlendirmeyi amaçlıyoruz. Ayrıca hem İl Müdürlüğünün istekleri doğrultusunda teknik personele yönelik çalışmalarımız oluyor hem de Önder Çiftçilerimizin eğitimiyle ilgili çalışmalar yürütüyoruz.

Danışmanlık Hizmetleri...

Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü olarak görev alanımızla ilgili

konularda resmi ve özel kurum / kuruluşlara, üreticilere danışmanlık hizmeti veriyoruz. Bu kapsamda, Bakanlığımız kuruluşlarından, özel işletme ve kooperatiflerden, üreticilerden kurumumuza ulaştırılan örneklerdeki hastalık, zararlı ve yabancı otların tanıları yapıyor ve savaşımına yönelik önerilerde bulunuyoruz.

Ayrıca, tarımsal ihracat ve ithalatla özel kurum ve kuruluşlar ile karantina kuruluşlarının gereksinim duyduğu danışmanlık hizmetlerini karşılayarak sorunların hızla çözümünü sağlıyoruz. Sorumluluk alanlarımızda bulunan iller dışında Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz Bölgelerinden toplam 14 ilde zirai karantina faaliyetleri de yürütüyoruz.

Araştırma Alt yapısı...

Kurumumuzda Entomoloji, Fitopatoloji, Biyolojik Mücadele, Yabancı Ot, Nematoloji ve Ambar Zararlıları Laboratuvarları bulunuyor.

Bu Laboratuvarlarda araştırma çalışmalarında kullanılan farklı tip

ve modellerde Mikroskop ve Binokülerler, İklim Kabinleri, Isıtmalı ve Soğutmalı İnkübatörler, Spektrofotometreler, Thermocycler, Yatay- Dikey Elektroforez ve Güç Kaynakları, Jel Görüntüleme Sistemi, farklı tip ve modellerde Santrifüjler, -86 Derin Dondurucu, Elisa Reader, Sıvı Azot Tankı, Ultra Saf Su Cihazı, Homejenizatör, Kar- Buz Makinesi, Kuru Blok Isıtıcı, Etüv, Çeker Ocak, Otoklav, Otomatik Pipet Setleri, Hassas Teraziler, Isıtıcılar, Manyetik Karıştırıcılar, Çalkalayıcılar, Ph Metre, Su Banyosu, Ekim kabinleri, Termohigrograflar gibi laboratuvar alet ve ekipmanlarına sahiptir.

Projeler...

Enstitü 'de 2015 yılı itibariyle yürürlükte olan 35 projeden % 94'ü TAGEM, % 6'sı TÜBİTAK, tarafından desteklenmektedir. TAGEM tarafından desteklenen 35 projeden; 21 tanesi Entomopatoloji, 14 tanesi ise Fitopatoloji alanında yürütülüyor.2016 yılı itibariyle TAGEM'e 3 adet yeni proje teklif edildi.

Her projenin ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekiyor. Son dönemlerde çok önemseydiğimiz bir projemiz vardı. Mercimekle ilgili yaptığımız bir proje vardı ve bu proje mercimekte tebeşirleşmeyle ilgiliydi. Akdeniz İhracatçıları Birliği mercimekteki tebeşirleşmeden dolayı sıkıntılıydı ve çiftçimize zarar vermekteydi. Tebeşirleşme üzerine personelimiz epey güzel bir çalışma yaptı. Bu çalışmalar sonucunda önemli ilerlemeler kaydettik. Bununla ilgili kültürel, fiziksel ve kimyasal mücadeleleri çiftçilerimize broşürler halinde, lifletler halinde çeşitli iletişim kanallarıyla bildirdik. İhracat açısından önemli bir sorunun üstesinden bu şekilde gelmiş olduk.

Yaklaşık 34 projemiz var devam eden. Ülkesel ve bölgesel olarak

ayrılıyor projelerimiz. Bağcılık, pamuk sebze ve meyvecilik başta olmak üzere pek çok konuda projeler yapıyoruz. Bölgede sorun yaşanan konular bizim için projelerde öncelikli oluyor. Projelerimizi belli prosedürler doğrultusunda hazırlayarak TAGEM'e, TÜBİTAK'a sunuyoruz. Avrupa Birliği ile ilgili projeler yapıyoruz. Ekseriyetle TAGEM'e sunuyoruz projelerimizi.

Yeni teknik projelerimiz var. Bakanlığımızdaki değişimle birlikte bizim Genel Müdürlüğümüzde de politika değişikliği oldu. Önümüzdeki dönemlerde hazırlayacağımız projeler bu politika değişimiyle uyumlu olacaktır. Bireysel projelerden çok çoğulcu projeler, enstitüler arası projeler, kurumlar arası STK'lar arası projelerle, projeler yeni politikaların doğal sonucu olarak yapılacaktır. Şuanda bu projelerin yapılabilmesi için alt yapı çalışmalarının yoğunluk kazandığı bir dönem yaşıyoruz.

Son Sözler...

Amacımız tüm teknik personelimizle bölgemize en iyi şekilde hizmet etmektir. Bölgemiz ve ülkemiz tarımının gelişiminde etkin rol oynamak için kurum olarak yoğun bir çaba harcıyoruz. Tarımı gelişmiş bir ülke güçlü bir ülkedir bilinciyle büyük bir şevk ve iştiaqla çalışıyoruz ve bu çabalarımızın meyvelerini topladığımızda yaşadığımız mutluluk tarifsiz. Güçlü bir ülke için tüm gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Bizler de Diyarbakır'da Tarım dergisi çalışanları olarak, Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürü Mehmet Kılıç'a Diyarbakır'da Tarım dergisine verdiği değerli bilgiler için teşekkür ediyoruz.

BİÇERDÖVERLE ÜRÜN HASADINDA ÜRÜN SAHİPLERİNİN BİLMESİ VE UYMASI GEREKEN HUSUSLAR

Resul KILINÇ ve Necati ALBAN

Ziraat Teknikerleri Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü

Dünyamızda ve bilhassa Ülkemizde insan beslenmesinde en büyük temel gıdanın tahıl ve tahıl ürünleri olduğu herkesin malumdur. Ülkemizdeki toplam arazinin üçte ikisi tahıla ayrılmaktadır. Dünya üzerindeki ve Ülkemizdeki tahıl alanları artık sınırlıdır. Buna rağmen dünya nüfusu hızla artmakta ve açlıklar yer-yer kendisini göstermektedir.

Bugün Dünya Tarım Uzmanları birim alandan en yüksek verimi alabilmek için çalışırken sanayi dalı da hububatın yerini tutabilecek gıda maddesi araştırması yapmaktadır. Deniz yosunundan ekmek yapılmaya çalışılması buna bir örnektir. Bütün bu gayretler insanoğlunun gelecekteki açlığına çözüm bulmak içindir.

Ancak Ülkemizin bir tarım ülkesi olması, gıda yönünden kendi üretimi, tüketimini karşılayabilen yedi ülkeden birisi olması bugün için mutluluğumuzdur. Ama yarın, öbür gün ve daha sonra ne olacağımızı, artan nüfusla bu felaketin bir gün bizim kapımızı da çalmayacağını kim garanti edebilir. O halde tahıl üretimimizde verim kaybına sebep olan nedenleri mümkün olduğunca asgariye indirmemiz gerekmektedir. Bu nedenlerden biri de;

Bıçerdöverle hasatta dane kaybının nedenleri;

1. Zamansız hasat (hasat olgunluğu devresi harici hasat),

2. Bıçerdöver kullanıcılarının “operatör yetiştirme Kursu’na katılmadığından teknik bilgilerden mahrum oluşu,

3. Kurs görmüş dahi olsa kar amacı ile bıçerdöverlerin yüksek hızda çalıştırılması,

4. Bıçerdöveri hububat durumuna göre her tarla için yeniden ayar yapmaması,

5. Tarlanın tesviyesin olması,

6. Çiftçinin bıçerdöver hakkındaki teknik bilgileri ve dane kayıp ölçüm yöntemini bilmemesi,

Bu nedenler kaldırılırsa bugün Türkiye’de 250 bin ton tahıl toprağa dökülmeyecek hasat esnasında kaybedilmeyecektir. Ülkemizde 1 kişinin beslenmesi için ortalama yıllık 225 kg buğday gerekli olduğu düşünülürse 76,5 milyon nüfusumuz için 17,20 milyon ton ekmeklik buğdaya ihtiyaç vardır. Ülkemizde her yıl yaklaşık 9.5 milyon hektarlık alana buğday ekimi için ise dekara 20 kg tohumluktan yaklaşık 1.9 milyon ton gerekmektedir. Yine her yıl gerek depolamada ve gerekse taşınma sırasındaki kayıpları da % 3 sayarsak yaklaşık 0,6 milyon ton buğday ürünü kullanım dışı kalmaktadır. Ve ayrıca, hasat öncesi ve hasat sırasındaki kayıpların toplamını ise % 3 olarak alırsak 0,6 milyon ton buğday ürünü kullanım dışı kalmaktadır.

ÜRÜN SAHİPLERİNE UYARILAR:

- Makineli Hasada uygun tohum kullanmaları (Ürün seçiminde ilk bakla yüksekliği fazla, aynı zamanda olgunlaşan, kendiliğinden döküm yapmayan),

- Uygun çeşit ve miktarda gübre kullanmaları (yanlış gübreleme ve gereğinden fazla gübre

kullanarak yatmaya meydan vermemek),

- Uygun sulama yöntemlerini kullanmaları (yatmaya neden olmayan, göllenme, çamurlanma meydana getirmeyen, sulama yöntemlerini kullanmak)

- Yabancı otların makinenin çalışmasını engellememesi için, (tıkanmalar vb. yapmaması için) kültürel tedbirler almaları veya kimyasal mücadele yapmaları,

- Hasat öncesi kayıpların meydana gelmesinin engellenmesi (yabani hayvan, evcil hayvan, insan, alet-ekipman vs. nedenlerle kayıpların meydana gelmesinin engellenmesi),

- Arazi tesviyesi yaptırmaları (Makinenin biçici ve kesici organlarını ve biçim yüksekliğini ayarlanması, boyu kısa olan ürünlerde kayıpların az olması),

- Tarlada taş, ağaç artıklarını temizlemeleri,

- Biçerdöver sahipleri ile hukuki geçerliliği olan sözleşme imzalamaları,

- Taşıma ve depolama kayıplarını azaltma yönünde hazırlıklar yapmaları,

- Biçim esnasında ürünün başında olmaları ve dane kayıplarını sık sık kontrol etmeleri, operatörü uyarmaları, uymayan operatörleri en yakın İl / İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine bildirmeleri,

- Pratik ölçüm yöntemi: Tarlanın dekara ortalama verimi tahmin edildikten sonra, iki karışa iki karışla oluşturulacak kare şeklindeki bir alanda, saydığınız danenin yüzde (%) kaç dane kaybına denk geldiği aşağıdaki çizelgeden bulabilirsiniz.

Örneğin tarla veriminizi 450 kg/dekar tahmin etmişseniz ve iki karışa iki karışlık (45cmx45cm) alanda saydığınız dane 40 adet ise çizelgeden %2 dane kaybı olduğu kolayca bulunabilir.

Bulduğunuz dane kaybı değeri Valilik Tebliğinde belirlenen tölens değerinin üzerinde ise, biçerdöver operatörünü hemen gerekli ayarlarını yapmak üzere uyarınız.

- Hasat olgunluğuna gelmeyen ürünlerini ve çiğli ürünlerini hasat ettirmemeleri,

- Yangın çıkma ihtimaline karşı, orman alanlarına yakın tarlalarda biçim yaparken, hasat sırasında pulluk bağlı bir traktörü tarlada hazır bulundurmaları,

- Uyarılara uymayan biçerdöver sahipleri ve biçerdöver kullanıcılarına, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32.inci maddesine göre "eğitimsiz ve donanımsız biçerdöver hizmetleri verilmesinin önüne geçilerek kamu düzeni ve kamu güveninin de korunması amacıyla" cezai işlem uygulanacaktır.

Tarla verimi (kilogram/dekar)	% 1	% 2	% 3
200	9	18	27
250	11	22	33
300	13	26	39
350	15	30	45
400	18	36	54
450	20	40	60
500	22	44	66
600	27	54	81
700	31	62	93
800	36	72	108

BİÇERDÖVER SAHİPLE- RİNE UYARILAR:

- Biçerdöver sahipleri biçerdöverlerinin bakım ve ayarlarını zamanında ve teknik özelliklerine göre yapmalılar,
- Biçerdöverlerini “Biçerdöver

Operatörü Yetiştirme Kurslarına” katılmış operatörlere kullandırmalılar,

- Ziraat Odası Plakası takmalılar,
- Yangın çıkma ihtimaline karşı en az 20 kg’lık iki adet yangın sön-

dürme tüpü bulunduracaklar. Bu tüplerin kontrollerini mutlaka yaptırıp, her sene içerisindeki kimyasalı yenilemeliler.

- Her ürün ve tarla için biçerdöver ayarlarını gözden geçirecekler, tıkanma ve ayar bozuklukları sonucu kayıplara meydan vermemek için sürekli kontrol etmeliler,

- Hasat olgunluğuna gelmeyen ürünü hasat etmemeliler.

- Biçerdöverlerinin bakım ve kullanma kitabını, biçerdöver evrak çantasında bulundurmaları,

- Kırık dane oluşumuna meydan verecek şekilde Batör-Kontrobatör aralığını azaltıp, ilerleme hızını artırmamalılar,

- Kimliklerini ve tescil belgelerini yanlarında bulundurmaları

Ülkemizin bir tarım ülkesi olması, gıda yönünden kendi üretimi, tüketimini karşılayabilen yedi ülkeden birisi olması bugün için mutluluğumuzdur.

- Biçerdöverlerinin bütün parçalarının tam ve eksiksiz olması ve aynı zamanda teknik ölçülere uygun, kendilerinden beklenen görevleri yapar vaziyette olmasını sağlamaları gerekmektedir.

BIÇERDÖVER OPERATÖRLERİNE UYARILAR:

- Kimliklerini, operatör belgelerini ve G sınıfı sürücü belgelerini yanlarında bulundurmaları,
- Eğer Operatör veya G sınıfı Sürücü belgeleri yoksa kesinlikle biçerdöver kullanılmaları,
- Ürün sahiplerinin dane kayıpları ile ilgili uyarılarını dikkate almaları,
- Biçim yaptıkları İl Valiliklerince tespit edilerek ilan edilen dane kayıp oranlarının üstünde dane kayıplarına neden olmayacak şekilde biçim yapmaları,

- Hasat olgunluğuna gelmeyen ürünü hasat etmemeler,
- Çiğ düştükten ve çiğ kalkmadan hasada başlamamaları,
- Arazi (eğimi, şekli), ürün (yatık, dik), hava koşullarını (rüzgâr, çiğ) göz önüne alarak en az dane kaybına neden olacak şekilde biçim yapmaları,
- Valiliklerce yetkilendirilen kontrolörlere gerekli kolaylıkları göstermelidirler.

*Ürününüz
bol,
kazancınız
bereketli olsun...*

Meyan

Meyan şerbeti ve meyan kökünün faydaları zararları ve hijyenik kalitesi

Prof. Dr. Mehmet Emin ERKAN* Prof. Dr.Aydın VURAL*

**Dicle Üniversitesi Veteriner Fakültesi Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı, Diyarbakır*

Özellikle yaz aylarında tüketilen meyan şerbeti mübarek günleri yaşadığımız Ramazan ayında da çokça tüketiliyor.

İftar sofraların vazgeçilmezleri arasında yerini alan meyan şerbeti bilhassa yaz aylarında serinlemek için bölgemizde tercih edilen içeceklerin başında yerini alıyor...

Meyan şerbetinin bilinçsizce tüketilmesi birçok hastalığı beraberinde getirirken,

doğru tüketilmesi halinde ise birçok hastalığa şifa olacağı da uzmanlarca belirtiliyor.

İlaç ve şifa niyetine kullanılan meyan şerbetinin bilinçsiz aşırı tüketiminin yol açtığı hastalıkları ve doğru tüketimi sonucu faydalarını;

Dicle Üniversitesinde Prof. Dr. Mehmet Emin ERKAN ve Prof. Dr. Aydın VURAL sizler için kaleme aldı.

Yaman

İlkçağlardan beri insanoğlu etrafında bulunan bitkilerden gıda, ilaç, boya, katkı maddesi olarak yararlanmıştır.1, 2 Bitkilerin tedavi edici gücünü binlerce yıl önce fark etmiş ve sağlıklı yaşayabilmek için çeşitli baharatları, otları, yaprakları deneme yanılma yöntemi kullanarak araştırmıştır.3

Ülkemizin bitki florası zengin ve çok çeşitlidir. Meyan (Glycyrrhiza glabra) bu florayı oluşturan; tıbbi ve aromatik bitkilerden bir tanesidir.3 Sümer, Çin, Hint, Mısır, Yunan, Roma ve Osmanlı mutfağında ve tababetinde kullanılan aynı zamanda modern tıpta hala önemini koruyan tıbbi bir bitkidir.4 Anavatanı Rusya ve Çin olmakla birlikte Akdeniz ülkelerinde, Güneydoğu Avrupa'da ve Asya'nın bazı kesimlerinde de yetişen çalimsı bir bitkidir.5 Meyan Şerbeti, yaklaşık 20 farklı türü olan meyan bitkisinin kökünün temiz suya bastırılıp ve dinlendirilmesi ile elde edilen bir şerbet çeşididir. Batı dillerinde "Liquirizia, Licorice, Glycyrrhiza ve Reglisse" gibi değişik şekillerde adlandırılan6 meyan ülkemizde pijan, poyan, miyan, boyam 7 sūs, ava sūsē, biyam balı, tatlı kök gibi

isimlerle bilinmektedir.8 Güneydoğu Anadolu bölgesinde sıcak mevsimlerde özellikle ramazan aylarında yaygın olarak tüketilen bir içecektir. Yaz aylarında seyyar satıcılar tarafından satılan bu serinletici içecek evlerde her zaman hazırlanıp içile bilmektedir.7

Meyan şerbeti eskiden beri mide rahatsızlıklarında, böbrek rahatsızlıklarında, öksürük kesici, göğüs yumuşatıcı, balgam söktürücü, nikotinin etkisini azaltıcı, idrar söktürücü, tansiyon düşürücü, böbrek taşlarını düşürücü ve kuru öksürüğü giderici, serinletici, susuzluğu giderici bir ilaç olarak kullanılmaktadır.8,9,10 Günümüzde ilaçların acı tadını maskeleyemede, tütünün terbiyesinde, kâğıt sanayinde, ateşe dayanıklı maddeler üretiminde, boya sanayinde, tekstil sanayinde, şeker, bira, alkolsüz içecek ve gıda sanayinde kullanılmaktadır.5

Meyan'da %6-14 oranında bulunan şekerden 50 kat daha tatlı olan glycyrrhizin maddesinin;11 Antiviral, antimikrobiyal, anti-enflamatuar, hepatoprotektif ve kan basıncını arttırıcı etkileri olduğu, viral ve otoimmün hepatitin ilerlemesini yavaşlattığı bildirilmektedir.12 Glycyrrhizin Japonya'da kronik hepatit B ve C ile siroz tedavisinde kullanılan Stronger Neo-Minophagen-C ampülünün, bileşiminde bulunduğu bildirilmektedir. Kanser kemoterapisinin hepatotoksitesinin meyan kökü kullanımı ile azaltıldığı, Kronik hepatit C tedavisinde, haftada 2 ya da 7 defa intravenöz gliserizin enjeksiyonunda ALT enzimini normalleştirdiği, hepatosellüler karsinoma gelişmesini engellediği, antioksidan ve detoksifikan etkisine ek olarak endojen interferon üretimini stimüle ettiği idda edilmektedir.

11 İlaç ve şifa niyetine kullanılan meyan şerbetinin bilinçsiz aşırı tüketiminin ise hipertansiyon, akciğer ödemi, kas güçsüzlüğü, hipokalemi, rabdomyoliz hipopotasemi, hipernatremi, metabolik alkaloz'a neden olduğuna dair bir çok yayın bulunmaktadır.5,13,14,15,16 Meyan kökü, potasyum kaybına neden olan diğer ilaçlarla etkileşimiyle potasyum kaybını arttırarak kalp ilaçlarına duyarlılığı da arttırmaktadır.16 Meyan şerbetinin mikrobiyolojik kalitesi üzerine fazla çalışma bulunmamaktadır. 2016 yılında Erkan ve Vural'ın yapmış olduğu çalışmada Diyarbakır'da satışa sunulan meyan şerbetlerinin % 100'ünde Koliform bakteri %96'sında da Esherichia coli tespit edildiği bildirilmiştir.17

Sonuç olarak caddelerde ve sokaklarda satılan meyan şerbetinin birçok yan etkisinin olabileceği

açıktır. Ayrıca hijyenik durumu ile ilgili az çalışma olmasına rağmen eldeki verilere göre yüksek oranda Koliform bakteri ve E. coli içerdiği bildirilmektedir. Toprakten çıkarılan meyan köklerinin toprak kökenli bakterileri içermesi normal olsa da tüketime sunulduğunda patojen bakteri veya bunların göstergesi olan indikatör bakteri içermemesi gerekmektedir. İlaç ve şifa niyetine kullanılan meyan şerbetinin bilinçsiz aşırı tüketiminin akciğer ödemi ve hipertansiyona neden olabileceği ayrıca hijyenik kalitesi iyi olmayan ürünlerin halk sağlığı ve gıda güvenliği açısından tehlike oluşturacağı bilimsel gerçek-

lerdir. Severek tüketilen meyan şerbetinin doğru kullanımının ve hijyenik üretiminin nasıl olabileceğine dair üreticilerin ve tüketicilerin bilinçlendirilmesi gereklidir.

KAYNAKLAR

- 1- Karagöz A, Zencirci N, Tan A, Taşkın T, Köksel H, Sürek M, Tokar C. ve Özbek K. Türkiye Ziraat Mühendisliği VII. Teknik Kongresi, Bitki Genetik Kaynaklarının Korunması ve Kullanımı. 2010, 155-177.
- 2- Arlı M, Kayabaşı N ve Kızıl S. "Meyan (Glycyrrhiza glabra) kökünden elde edilen renkler ve bu renklerin bazı haslık değerleri üzerine bir araştırma" Tarım Bilimleri Dergisi. 2002, 8 (3) 227-231
- 3- Faydaoğlu E. ve Sürücüoğlu MS. Geçmişten Günümüze Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Kullanılması ve Ekonomik Önemi. Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. 2011, 11 (1): 52 – 67
- 4- Kıran B. ve Akçiçek E. Meyan Kökü ve İzmir, Lokman Hekim Journal XI. National Conference on the History of Turkish Pharmacy 2014, 25-28 May
- 5- Zengin S, Oktay MM, Al B, Yılmaz DA, Boğan M, Safi Y. ve Yıldırım C. Dönemsel Bir Akciğer Ödemi Nedeni: Meyan Şerbeti İçimi. Gaziantep Tıp Derg. 2013, 19:99- 102.
- 6- Uygun S. Batılıların Gözdesi Meyan Kökü ve Üzerine Yaşanan Emperyalist Rekabet OTAM, 37/Bahar 2015, 337-37.
- 7- Tokuz, G. Gaziantep ve Kilis Mutfak Kültürü. Gaziantep Üniversitesi Vakfı Yayını, No:12, Gaziantep. 2002, 333-336.
- 8- Akan H. ve Balos MM. GAP Bölgesi'nden Toplanan Meyan Kökü (Glycyrrhiza glabra L.) Taksonunun İhracat Durumu, Etnobotanik Özellikleri ve Tıbbi Önemi. Fırat Üniv. Fen ve Müh. Bil. Dergisi 2008, 20 (2), 233-241.
- 10- Oğuz G. "Meyan Kökü ve Önemi" Fırat Üniv. Basın Bülteni. 1987, 2(37): 3.
- 11 - Akçiçek, E. "Bitkilerle tedavi sempozyumu 5-6 Haziran 2010 Zeytinburnu", Eski İlaçlar, Yeni Uygulama Alanları. 2011, 51-118.
- 12- Yasui S, Fujiwara K, Tawada A, Fukuda Y, Nakano M. ve Yokosuka O. "Efficacy of intravenous glycyrrhizin in the early stage of acute onset autoimmune hepatitis.". Digestive Diseases and Sciences. 2011, 56 (12): 3638–3647.
- 13- Ay MO, Aktürk A, Çolakoğlu A, Çelikdemir A, Kozacı N, Açıklan A, Avcı A, Satar S. Aşırı Meyan Kökü Şerbeti Alımına Bağlı Hipopotasemik Paralizi ve Solunum Yetersizliği. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi. 2014, (39) 387-391.
- 14- Armanini D, Fiore C, Mattarello MJ, Bielenberg J, Palermo M. "History of the endocrine effects of licorice.". Experimental and Clinical Endocrinology & Diabetes. 2002, 110 (6): 257–61.
- 15- Olukoga A. ve Donaldson D. "Liquorice and its health implications.". The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health. 2000, 120 (2): 83–9.
- 16- Omar HR, Komarova I, El-Ghonemi M, Fathy A, Rashad R, Abdelmalak HD, Muralidhar Reddy Yerramadha MR, Ali Y, Helal E. ve Camporesi EM. Licorice abuse: time to send a warning message. Ther Adv Endocrinol Metab. 2012, (3)125-38.
- 17- Erkan ME. ve Vural A. Diyarbakır'da Satışa Sunulan Meyan Şerbetinin Hijyenik Kalitesi Üzerine Bir Araştırma Uluslararası Diyarbakır Sempozyumu 2-5 Kasım 2016, Diyarbakır

Bir Sürü Bir İnsan...

Kavalın her bir deliğinde
Farklı bir duygu yatar,
O duyguları tek tek verebiliyorsa Çoban
Bir sürüye bir sürü kalite katar...

İnsanlık tarihinin belki de en eski mesleklerinden biridir çobanlık.

Hikayelerde, masallarda, şüirlerde, mitolojilerde hatta kutsal kitaplarda bile çok sık karşılaşırsınız bu manası geniş terimle...

Çobanlık mesleği hep çok önemli bir karaktere bürünmüştür. Tıpkı çobanın sırtındaki Kepenek gibi...

Kepenek; koruyucu, güven verici bir düşünceyi hafızalarda canlandırıyor.

Çobanlık terimi ise, yüreğinde en ufak bir kötülük barındırmayan temiz, dürüst ve saf duyguların hakim olduğu bir düşünceyi getiriyor akıllara. Kimi zaman da sabrın, azmin, kanaatkarlığın, özverinin, güven duygusunun...

Çoban terimi koruyup kollayan, sahiplenilen, yol gösteren anlamlarını da taşıırken

Hikayelerde; ana karaktere biçilmiş en güzel rol,

Mitolojilerde ise hep bir aşkı ifade etmiş...

Birçok kaynak, birçok evliyanın aynı zamanda çoban olduğunu yazar.

Her bir şeyden bihaber olan birinin bile birçok bilgiyi çobandan edindiğini...

Çoban ağaçla, taşla, toprakla, kuşla, böcekle kısacası doğadaki her bir şey ile konuşur. Kiminin yanık sesi, kiminin ıslığı, kiminin kavalı sürülerde olduğu gibi hayat verir doğadaki her bir şeye...

Efsanelerde çobanlar için daha çok "kalp gözü açık" teriminin kullanıldığını görüyoruz. Bu terimin neden kullanıldığını araştırırken, karşımıza çobanların bilgi, tecrübe ve sezgilerinin güçlülüğü çıkıyor.

Çobanların kendilerine emanet edilen sürüyü koruyup kollamakla görevli olmalarının yanı sıra, hangi otun sürüye faydalı, hangisinin zararlı olduğunu, görür görmez anlayabilmeleri, farklı bir yeteneğe daha sahip olduklarını gösteriyor. Çobanlar sürülerini zehirli otlara ve tehlikeli hayvanlara karşı koruyabilirler.

Halk arasında Çoban terimi güven kelimesini tamamen karşıladığı için çoban yemini, çobanın zembemi, çoban

adaleti, çoban kandili kullanımları daha makbul sayılmıştır.

Çoban köpeği terimi de sahibine bağımlılığı ve korumacı davranışlarıyla bilinmesi yine çoban terimine duyulan güvenden kaynaklanıyor olsa gerek...

Yemyeşil ya da sarımtırak örtü, dağ-taş, meralar çobanların mekanıdır. Çoban kendisine gelen Tanrı misafirlerine mekanında çam sakızı çoban armağanı olan ikramlarını sunmayı da ihmal etmez.

İkramları arasında yenilesi bitkiler, kuşburnu, dağ elması dağ armudu, alıç mantar gibi yabani meyvelerin yanı sıra kekik, dağ nanesi, çiğdem gibi mis kokulu bitkileri de armağan edebilir.

Diyarbakır'da küçükbaş hayvancılık yoğun bir şekilde yapılmaktadır. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin geliştirilmesi ve sağlıklı yapılabilmesi için bilinçli çobanlık önemli derecede rol oynar. Çoban ve mesleğinin inceliklerinin farkındalığı hayvan sahipleri tarafından iyi bilinmesi hem çobanlar açısından önem arz eder hem de sürünün verimliliği açısından...

Küçükbaş hayvancılığın yapıldığı şehrimizde çobanlar en önemli ihtiyacıdır.

Hayvancılığın yoğun bir şekilde yapıldığı ülkemizde yüksek verimin en etkili unsurlarından biridir çobanlık mesleği.

Çoban, Hayvancılığın ve hayvansal ürünlerin gelişmesine, daha kaliteli olmasına büyük katkı sağlar. Çünkü çoban sürüyü otlatacağı yeri iyi bilir.

Her şey eğitim ile mümkündür. Bilinçli çobanlık da öyle...

Kavalın her bir deliğinde farklı bir duygu yatar. O duyguları tek tek verebiliyorsa çoban gerçekten de eğitimini başarı ile tamamlamıştır demektir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın "Sürü Yönetimi Benim Projesi" ile çoban teriminin yerini sürü yönetimi elamanı aldı.

Sürü Yönetimi Elamanı ile ilgili Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüzün yapmış olduğu çalışmaları Bitkisel Üretim Ve Bitki Sağlığı Müdürlüğünden görevli Ziraat Mühendisi Mehmet Zeki YASAK kaleme aldı.

Mehmet Zeki YASAK

Ziraat Mühendisi (Zootechnist)

Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğü

Proje, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (EYYDB, HAYGEM, TİGEM), MEB, İŞKUR, TZOB, ve TÜDKİYEB'in iş birliği ile sürü yönetimi faaliyetlerini gerçekleştirecek sürü yönetimi elemanı veya sürü yönetimi elemanı olmaya aday kişilere yönelik olarak düzenlenmektedir. Bu program MEB modüler eğitim programları listesinde yer alan sürü yönetim elemanı eğitimini kapsamaktadır.

Bu proje sayesinde, sürü yönetimi elemanı veya sürü yönetimi olmaya aday kişilerin aldığı eğitimlerin karşılığında mesleki geçerliliği olan sertifika verilecek ve çeşitli program ve projelerden yararlanmada öncelikli olması sağlanacaktır.

Kurs başvuruları sırasında İŞKUR tarafından kursiyerlerin; kuruma kayıtlı işsiz olmak, 15 yaşını tamamlamış olmak, mesleğin gereklerine uygun olarak belirlenen özel şartlara sahip olmak, emekli olmamak, Kurslara katılmama yönünde yaptırım uygulanmıyor olma şartları aranır.

Kurslar İl Müdürlüğümüz, İŞKUR ve Milli Eğitim Müdürlüğünün katkıları ile Merkezde 22, Çınar İlçemizde 2, Silvan ve Çermik İlçemize 1 'er olmak üzere şu ana kadar toplam 26 kurs düzenlenmiştir. Bu kurslar sonucunda toplam 413 kursiyere Sürü Yönetimi Kursu Katılım belgesi verilmiştir.

2017 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüz bünyesinde devam eden kursumuzda 25 kişi kurs programına alınmış olup, ayrıca yıl sonuna kadar İl Müdürlüğümüz bünyesinde merkezde 6, Çermik, Lice ve Kulp ilçelerinde birer kurs olmak üzere toplamda 9 adet kurs daha düzenlenmesi planlanmaktadır.

Düzenlenen Kursiyerlere Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğü tarafından her kursiyer için 20 TL/gün zaruri gider ödemesi ve iş ve meslek hastalıklarına karşı kursiyer sigortalanmaktadır.

Bakanlığımız 2016 yılı hayvancılık desteklemeleri kapsamında 250 ve üstü anaç koyun-keçi varlığına sahip işletmelerde işletme sahibinin sürü yöneticiliği belgesine sahip olması veya bu belgeye sahip kişiyi yanında çalıştırıp en az 5 ay kesintisiz sigortasını yatırmaları durumunda 5000 TL destekleme ödemesi almaktadır.

İlimizde sürü yönetimi istihdam desteklemesi kapsamında 2014 yılı içerisinde 6 işletme 2015 yılı içerisinde 64 işletme olmak üzere toplam 70 işletme desteklemelerden faydalanmış olup, 2016 yılı desteklemeleri ödeme aşamasındadır.

Sürü Yönetimi

Başarıya Dair Her şey
Gülşen TOPÇU...

Ülkemizde, Dericilik sanatının; geçmişi günümüze, günümüzü geleceğe taşıyan sanat dalları arasında önemli bir yeri vardır.

Bugün deri sanatı, geleneksel ve modern sanatlar içerisindeki gelişimini sürdürmektedir. Günümüzde dericiliğin sanayi boyutuna baktığımızda; deri sanayii, deri işleme, saraciye, ayakkabı ve konfeksiyon gibi yan dallara ayrılan ve pek çok kişiye iş imkanı sağlayan büyük bir sektör konumunda olduğunu görüyoruz.

Köklü bir geçmişe sahip olan dericilik sanatı önemli kültür değerlerimizdendir. Kültür değerlerimizi yaşatmak, gelecek kuşaklara aktarmak, ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtmak açısından, yapılacak bilimsel ve sanatsal çalışmaların önemi oldukça büyüktür.

İşte tam da bu anlamda köklü bir geçmişi olan dericilik sanatını günümüze taşımanın yanı sıra, sektörü

canlı tutmak için büyük uğraşlar içerisinde olan ve bu sanatı büyük bir zevkle yapan

Bir kadın

Bir anne

Ve de başarılı bir eğitmeni sayfalarımıza taşıdık.

Gülşen TOPÇU...

Diyarbakır hammadde üretimini şehir bazında karşılayabiliyor bundan dolayı, deri el sanatları eğitimi ilimizde yaygınlaştırmanın ve deri ile ilgili iş alanları oluşturmaya öneminin büyük olduğuna değinen TOPÇU bu durumun sonucunda ise mesleki iş sahasında artışların olacağını, elaman ve istihdam ihtiyacının karşılanabileceğini söylüyor.

Diyarbakır'da Tarım dergisi Başarıya Dair Her Şey sayfasında bu sayısında siz değerli okuyucularını mesleğinde başarılı bir kadın olan, El Sanatları Eğitmeni Gülşen Topçu ile buluşturuyor.

Gülşen TOPÇU

DERİ EL SANATLARI EĞİTMENİ

Bizlere kendinizi tanıtır mısınız kimdir Gülşen TOPÇU?

1976 Yılında Adana'da doğdum. Ailemin memuriyeti sebebiyle Nevşehir de başladığım eğitim hayatıma Gaziantep 'de devam ettim. Üniversite eğitimimi ise Diyarbakır Dicle Üniversitesi ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde tamamladım. Evliyim ve 1 kızım var.

Diyarbakır'a 1995-1998 yıllarında üniversite eğitimi için geldim de doğası, surları, farklı kültürel yapısı, inançların ve birçok medeniyetin tarihi izleri beni o dönemlerde çok etkilemişti ve Yıllar sonra özellikle kendi tercihimle seçtiğim ve yaşamak istediğim şehirdir Diyarbakır benim için.

Yıllar sonra bu güzel şehirde görev almak, geçen yılların değişimlerini ve gelişmelerini görebilmek beni inanılmaz mutlu etti. Bu değişimlerin en başında üniversite

yıllarında gördüğüm ve beni etkileyen Kadın ve genç kızların hayata dair katılımlarının o dönemde çok az olması, günümüzde ise iş ve sosyal hayatlarında artık aktif rol almaları, mutluluğumun sebeplerinden sadece biri...

Unutulmaya yüz tutmuş meslek dalları ile ilgilenme fikri nasıl başladı. Bizlere hedeflerinizden kısaca bahseder misiniz?

Muğla'da birçok görsel sanatlar eğitimlerimden hobi olarak başlayıp 10 yıllık birikimlerim sonucunda Unutulmaya yüz tutmuş meslek alanlarına ilgim, sanat ve meslek alanlarında aldığım eğitimleri yeni nesillere aktarabilme, tekrar meslek olarak iş sahası oluşturabilme hedefi ile projelerimi çok sevdiğim ve yaşamak istediğim Diyarbakır'da hayata geçirmek benim için çok önemliydi.

MEKSA Vakfı (Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı)

Eğitim Kampüsünde görev olarak, deri el sanatlarını Diyarbakır da Hedefim olan Toplumsal ve Sosyal fayda sağlayan Kurumlarla Dezavantajlı grupların, çocuk, gençlerin, kadınların sosyal ve toplumsal hayatta yer alabilmeleri için 2012 yılında MEKSA Vakfı'nın üstlendiği ÇOGEP kapsamında gerçekleştirilen Umut Yıldızı projesi ile Diyarbakır da tanıtma fırsatını elde ettim .

Halk Eğitim kursları meslek alanında da öğretmenlik görevleri ile devam ederek, 2017 yılı MEKSA Vakfının proje sahibi olduğu AB ve TC tarafından finanse edilen < DÜŞTEN GÜLÜŞE /MUTLU BİR HAYAT İLK ADIM PROJESİ > Ve yine AB finanse ettiği < MEZOPOTAMYANIN KAYIP HALKI DOMLAR > mağduriyet , suçtan zarar gören , ekonomik yetersizlik yaşayan kadınların ötekileştirilmesini önlemek toplum içerisinde bireylerin sosyal ,mesleki ,eğitsel anlamda

güçlendirme amacı ile Üretim atölyelerinde gelir elde edebilmelerini ve gelecekte birer girişimci olarak istihdamda yer almaları için Diyarbakır'ın geçmişinde olan meslek gruplarından Deri El Sanatlarını ,Saraçlığı tekrar günümüze taşımak ,tanıtmak için görev almak istedim.

Projenin başarı oranı ne durumda? Bu proje Diyarbakır'da nasıl işliyor?

Bireylerin toplumsal hayata katılım başarısı öncelikli hedef olsa da işsizlik ,istihdam alanlarındaki kriz ortamına çözümler sağlamak adına eğitimlerden 200 kadın mesleki eğitimlerden ve 200 kadın da Girişimcilik eğitimlerinden yararlanarak, 2000 kişinin faydalanacağı seminer eğitimleri ile destek alacaklar ve Diyarbakır 'a iş, atölye alanlarında fayda sağlayacaklardır.

Diyarbakır 'da yaşayan 14 bin 'e yakın DOM ROMAN Vatandaşlarımızın sivil ve kamusal alanda istihdamlarını sağlayabilmek için Mesleki, kültürel ve sanatsal, girişimcilik, seminer, istihdam eği-

timlerinden faydalanacak sayı 2500 kişi olarak hedeflenmektedir.

Unutulmaya yüz tutmuş sanat dallarından başka hangi ürünler ile ilgiliniyorsunuz?

Unutulmaya Yüz Tutmuş Sanat Dallarından Gümüş işlemciliği, Ebru, Kaat ı ,ahşap işçiliği , minyatür ,kalligrafi eğitimlerini de aldığım sanat dallarından ilgi duydukları.

B u alanları t e r c i h etme nedenleriniz?

Başta görsel sanatları sevmek sonrasında geçmiş kültürlerden etkilenecek makine ve sanayileşmeden önceki uygulamalara olan merakım tercih sebeplerim arasındadır. En önemli sebebim ise, Değerlerimizin kaybedilmemesi ve aktarılmasını hedefliyor olmamdır.

Deri el sanatları denince aklımıza nasıl bir tanımlama gelmeli

Günümüzde Deri El Sanatları olarak adlandırılrsa da asıl adı Hammaddesi Hayvansal Deri vb. olan Geleneksel El Sanatlarıdır. Bu kapsamda Yemencilik, Çarık, Saraçlık, Semercilik, Cilt işleri, Gölge oyunlarında kullanılan tarihsel karakterlerin ve sahne yansımalarında kullanılan deri kaynaklı sanatlardır.

Deri ürünleri nelerdir? Hangi hayvanların derisinden hangi ürünleri elde ediyorsunuz?

Ayakkabı, at koşum takımları, deri cilt kapları ,çanta ,davul ,giyim eşyaları ,aksesuar, takı, zırh ,eyer, çanta ,kemer cüzdan v b ürünler üretilmektedir .Kalınlık ve yapısal katmanlardan dolayı hayvan derisi

her üretime uygun değildir .Koşumda Manda derisi ,cilt işçiliğinde ve gölge oyunlarında Deve Düve ,At ,Eşek derilerinden ,Yemeni işçiliğinde ince koyun derisi sahtiyan deri ,çanta yapımında koyun ,dana vaketta deri ,ayakkabı yapımlarında vidala sığır ,dana . Astar deriler ise küçükbaş hayvan derileri kullanılmaktadır. Saraciye ; Hayvan derisinden elde edilen bavul ,çanta ,kemer ,cüzdan vb. ürünleri üretmektedir.

Hammadeyi nasıl temin ediyorsunuz?

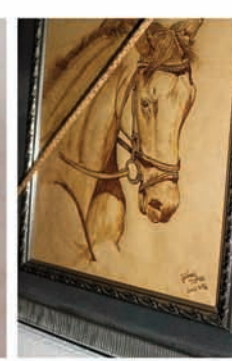
Deri üretimi geçmiş yıllarda Türkiye de üretim ve Pazar payı olarak ilk sıralarda yerini almıştır. Hammaddede derinin bir kısmını Diyarbakır dan karşılıyor olsak da asıl bölge olarak Aydın ,İsparta, Tuzla ,Bolu bölgelerinden karşılamaktayız .

Her bir hayvan derisi farklı bir özellik taşıyor mu inceliklerinden bahsedebilir misiniz? Hangi hayvan derisi hangi üründe daha çok tercih ediliyor? Neden?

Vaketa, Deri, Sahtiyan, Güderi, Maroken, Süet, Rugan, Vidala, Timsah, Yılan derileri başlıca deri el sanatlarında kullanılan hayvansal derilerdir. Her biri farklı hayvanlardan elde edilen kalınlık itibarıyla de farklı olan derilerdir, örneğin Güderi geyikten elde edilen eldiven giyim eşyalarında Süet ince yumuşak ayakkabı astar, ceket vb eşyalarda Rugan sert, parlak deri çanta ,ayakkabı yapımında ,Vidala Vaketa dana derisinden elde edilen kalınlık ve kullanım alan genişliği nedeniyle deri sanatında en çok tercih edilen derilerdendir.

Kaç kişi çalışıyorsunuz? Bir İş bölümü var mı?

Eğitim ve Atölye sistemi olarak düşünürsek ,Eğitim esnasında deri kalıplama ,kesim ,desenleme, boyama dikme ,cılalama ,montaj aşamaları ile ürün ortaya çıkarılırken her bir öğrenci bu aşamaları bireysel olarak tamamlar. Atölye ,sanayi alanındaki deri üretimlerinde kalıpcı

,kesimci saya montaj, finisaj her biri birbirini takip eden çalışma masası ve elemanları ile sistemli çalışmayı gerektirir. Her çalışma alanı için işbirliği ve koordineli çalışma şartları vardır.

Ürünleriniz alıcısı ile nasıl buluşuyor?

Sergiler, fuarlar, sanat festival-leri, turizm tanıtım günleri v b .etkinlikler vasıtasıyla alıcılara ulaşılmaktadır.

Eğitimler sonunda ürünlerin sunulması için sergiler düzenlemekteyiz. Öncelikle öğrencilerimizin başarılarını ,ürettiklerini tanıtmak ve alıcılara ulaşabilmek için iller arasında ve davetlerle sergiler düzenliyoruz .Diyarbakır da kurumumuz eğitimleri ile TÜYAP, Turizm tanıtım fuarlarında da yer alıyoruz .Verilen eğitimlerin ortaya çıkan en güzel sonlandırılmasıdır.

Emeğin sergilenmesi
Eğitimciler ve Öğrencilerin gurur duydukları bir hammadeden kullanılabilecek bir ürünü ortaya çıkarabilmenin en önemli göstergesidir sergilerimiz.

Sergide ürünlere yönelik ilgi nasıl?

Deri ürünlerinin kullanımı hayatımızın her aşamasında ilgi duyulan ve ihtiyaçları karşılayan ürünler olduğu için ve bu ürünlerin makineleşme olmadan sadece el emeği ile tamamlanması ile doğallığından dolayı ilgi oldukça fazla oluyor. Çanta, cüzdan, kemer, yelek, ceket, takı v b aksesuarlar her yaş grubunda ki insanların tercih edip kullandığı ürünlerdir.

Sipariş alıyor musunuz? Daha çok hangi ürünlerde Neden?

Sipariş alıyoruz çanta cüzdan kemer yelek vb günlük ihtiyaçlar için kullanılan aksesuarlar daha çok talep edilse de sanata da dönüşebilen deri ile tablo heykel, atlı okçuluk sporlarında kullanılan objeler ile de özel tasarım alanlarında da üretimler yapmaktayız.

Bir ürününüzün oluşum aşamasından, bitişine kadar olan süreçten bahsedebilir misiniz?

Her bir ürünün yapım aş-

masında farklılıklar olsa da Örnek olarak çanta yapım aşamasından kısaca bahsedeyim. Yapmak istediğimiz çanta büyüklüğü şekli çizim olarak kalıplanır. Elde edilen kalıp deriye uygulanır ve çantanın her bir parçası (ön yüz ,kapak, körük ,sap parçaları v b) kesilerek delme aletleri ile dikilecek delikler ölçüleri alınarak delme işlemi tamamlanır desenleme çizim yapılır daha sonra boyanır .cilalamadan sonra montaj ile tüm parçaları (sap ,kilit, perçin metal aksesuarlar v b)birleştirilerek çanta tamamlanır.

*Emeğin sergilenmesi
Eğitimciler ve
Öğrencilerin gurur
duydukları bir
hammadeden
kullanılabilecek bir ürünü
ortaya çıkarabilmenin
en önemli göstergesidir
sergilerimiz.*

KETEM hayat kurtarır

(KANSER ERKEN TEŞHİS, TARAMA VE EĞİTİM MERKEZİ)

Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi olan KETEM, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu bünyesinde faaliyet göstererek, 81 ilimizde tüm sağlık hizmetlerini ücretsiz olarak vermektedir.

Değerli okuyucularımız, Diyarbakır'da Tarım Dergisi çalışanları olarak, sağlığınıza bizim için önemli, bu yüzden önce sağlık diyoruz ve bu sayımızda Diyarbakır Halk Sağlığı Müdürlüğünde, Halk Sağlığı Müdürü olarak görev yapan Dr.

Fatih Mehmet ASLAN ile kanser hakkında konuştuk... Kanserinin çoğu zaman önlenabilir bir hastalık olduğunu Aslan'ın vermiş olduğu değerli bilgilerden anlıyor ve bu çok değerli bilgileri içeren röportajı sizler için paylaşıyoruz.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kanser Daire Başkanlığı tarafından yürütülen Toplum Tabanlı Ulusal Kanser Tarama Programının kadın ve erkek tüm vatandaşlarımız için bir şans olduğunu dile getiren Halk

Sağlığı Müdürü Dr. Fatih Mehmet Aslan, bu şansı iyi değerlendirmek amacıyla 40-69 yaş arası kadınları Mamografi Taraması için, 30-65 yaş arası kadınları Rahim Ağzı Kanseri Taraması için, 50- 70 yaş arası tüm kadınları ve erkekleri Kalın Bağırsak Kanseri Taraması için Aile Sağlığı Merkezlerine ve KETEM' lere beklediklerini söylüyor.

İşte Diyarbakır Halk Sağlığı Müdürü Dr. Fatih Mehmet Aslan ile yapmış olduğumuz söyleşimiz...

Sayın Aslan Öncelikle Kanser Nedir, En Sık Görülen Kanserler Nelerdir?

Kanser, vücudumuzun çeşitli bölgelerindeki anormal hücrelerin kontrolsüz olarak bölünüp çoğalması ile oluşan bir hastalık grubudur. Kanser hücreleri birikerek tümörleri

oluştururlar. Tümörler iyi huylu veya kötü huylu olabilirler. İyi huylu tümörler nadiren hayatı tehdit ederler. Kötü huylu tümörler ise normal dokuların içine yayılarak tahrip edebilir ve hayatı tehdit eden ciddi sorunlara neden olabilirler. Kanserler %90 çevresel, %10 ora-

nında ise genetik yani ailevi faktörlere bağlı oluşmaktadır. Çevresel faktörler arasında da tütün, alkol, obezite ve enfeksiyonlar ilk sıralarda yer almaktadır.

Erkeklerde en sık görülen ilk üç kanser sırasıyla akciğer, prostat ve kolorektal (kalın barsak) kanseridir. Kadınlarda en sık görülen kanserler sırasıyla meme kanseri, tiroid kanseri ve kolorektal (kalın barsak) kanseridir. Çocukluk çağı kanserlerinde ise lösemi en sık görülen kanser türüdür.

Kanserlerde erken teşhis neden önemlidir ve kanserden korunmak için ne yapılmalıdır?

Kanserde erken teşhis hayat kurtarıcıdır. Kanserden korkmamalı, geç kalmaktan korkmalıyız. Kanserden korunma kanserin tedavisinden daha önemli bir husustur. Çünkü kanser çoğu zaman önlenemez bir hastalıktır. Korunmada, başta

sigara ve alkol olmak üzere, kanser yapıcı çevresel etkenlerden uzak durmak önemlidir. Bunun dışında düzenli spor yapmak, aşırı güneşten ışığından sakınmak, özellikle meyve ve sebze ağırlıklı uygun bir diyet uygulamak ve doğal gıdalarla beslenmek kanser sıklığını azaltabilir.

Kanserde erken evrede tanı konması, tedavinin başarıya ulaşması ve hayatta kalma şansını artırır. Erken teşhiste en önemli faktör, kişinin bu konuda bilinçlendirilmesidir. Bu nedenle, kanserin erken tanısı için önerilen tarama programlarını bilmek ve uygulamak çok önemlidir. Kadınlar bazen bu tarama hizmetleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığından veya bu konuda bir korku ve çekingenlik gösterdiğinden dolayı kanser taramalarını yaptırmamaktadır. Halbuki bu şekilde tarama programları ile takip edilen kadınlarda; örneğin meme kanserinin çok erken dönemlerde yakalanabildiği ve meme kanserine bağlı ölümlerde %30 oranında azalma sağlandığı saptanmıştır. Bu nedenle bugün çok kısa bir zamanınızı ayıracağınız tarama yöntemleri ile yarın bir hayat kurtarabilirsiniz diyoruz. Ayrıca bu konudaki korkularınız ve tereddütleriniz için Aile Hekimlerinize veya KETEM lere başvurarak en doğru bilgiyi ve danışmanlık hizmetini alabilirsiniz. Bilimsel olarak etkisi kanıtlanmış bu yöntemlerden faydalanmalı ve böyle ciddi bir konuyu ihmal etmemelisiniz.

Toplum Tabanlı Ulusal Kanser Tarama Programı nedir? Bu Program ile Hangi Kanserler Taranmaktadır?

Bu program, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu tarafından yürütülen kanser taramaları konusunda uyulması gereken ulusal standartları

kapsamaktadır. Ulusal toplum tabanlı kanser taramaları; illerde Aile Sağlığı Merkezleri ve Toplum Sağlığı Merkezleri bünyesindeki Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM) tarafından yürütülmektedir. Toplum Tabanlı Ulusal Kanser Tarama çalışmalarının il düzeyinde koordinasyon, kayıt, izlem ve bildiriminden Halk Sağlığı Müdürlüğü sorumludur. Toplum Tabanlı Ulusal Kanser Tarama Programı ile Meme, Rahim Ağzı ve Kalın Bağırsak Kanseri taraması yapılmakta ve erken dönemde teşhis edilebilmektedir.

Kadınlarda En sık Görülen Kanser Olan Meme Kanseri Hakkında Bilgi Verebilir misiniz?

Meme kanseri, meme dokusundaki hücrelerden gelişen kanserlerdir. Meme kanseri kadınlarda görülen kanser tipleri arasında birinci sırada yer almaktadır. Yaşamı boyunca her 8 kadından 1'inin meme kanserine yakalanma riski vardır. Tanı konulan her 4 kadın kanserinden 1'i meme kanseridir.

Meme Kanseri İçin Risk Faktörlerini Şöyle Sıralayabiliriz:

1. Genetik değişiklikler: Genetik yapıda çeşitli faktörlerin ve normal yaşlanmanın etkisiyle ortaya çıkan bozukluklar kansere neden olur. Ancak meme kanserlerinin sadece %7-9'luk bir kısmı ailesel geçişlidir. Özellikle anne tarafında genç yaşta meme kanseri ve erkek meme kanseri görülmesi ailesel bir geçişe işaret edebilir.

2. Kadın cinsiyet ve yaşlanma: Meme kanseri için önemli risk faktörleridir.

3. İlk doğum yaşı: 30 yaşından sonra ilk doğumunu yapanlarda,

4. İlk adet yaşı: İlk adetini

erken yaşlarda görenlerde, yaşam boyu daha uzun süre östrojen hormonuna maruz kalacaklarından dolayı risk artmaktadır.

5. Menopoz yaşı: 55 yaş üstünde menopoza girme meme kanseri riskini arttırmaktadır.

6. Beslenme: Menopoz döneminde yağ oranı yüksek gıdalarla beslenme ile meme kanseri riskini artırır. Sebze ağırlıklı beslenmenin ise koruyucu etkisi vardır.

7. Alkol: Alkol tüketimi kadınlarda östrojen hormonu düzeylerini arttırdığı için kanser gelişim riskini artırabilir. Meme kanserinin en sık rastlanan belirtisi, memede ağrısız, zamanla büyüyen bir kitlenin hissedilmesidir. Ancak, hastaların çok azında ağrı da belirtilere eşlik edebilir. Daha nadir olarak memede ve meme ucunda çekilmeler, gamzeleşme, deride kalınlaşma, tahriş ya da şişlik gibi belirtileri vardır. Sanıldığının aksine ağrı ve kanlı akıntı ileri evrelerde ortaya çıkmaktadır.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kanser Daire Başkanlığı tarafından yürütülen Toplum Tabanlı Meme Kanseri Ulusal Tarama Standartlarına göre;

1. 20 yaşından sonra bütün kadınlara Kendi Kendine Meme Muayenesinin öğretilmesi,

(Menopoz öncesi dönemde adet başlangıcından sonraki 7-10. günlerde, menopoz sonrası dönemde ise her ayın aynı gününde kendi kendinize meme muayenesi yapmalısınız. Herhangi bir şüpheli kitle ele geldiğinde vakit geçirmeden doktora başvurunuz. Bu konuda aile hekiminize ve KETEM' lere başvurarak bilgi alabilir ve bilgilendirici resimli broşürlerimizden faydalanabilirsiniz.)

2. 20 yaşından sonra 2 yılda bir, 40 yaşından sonra yılda bir hekimle başvurarak Klinik Meme Muayenesinin yapılması

3. 40-69 yaş gurubundaki tüm kadınların 2 yılda bir Mamografi (Meme Röntgen Filmi) çekilerek meme kanseri taramalarının yapılması gerekmektedir.

20-69 yaş Kadınlara KETEM ve Aile Sağlığı Merkezlerinde ücretsiz olarak Klinik Meme muayenesi, 40-69 yaş kadınlara ise KETEM’de ücretsiz Mamografi çekimi yapılmaktadır. Diyarbakır KETEM’de çekilen Mamografi filmlerinin raporlaması, Sağlık Bakanlığı tarafından Hacettepe Üniversitesi bünyesinde kurulan Teknokent’te yapılmaktadır.

Mamografi raporunun normal gelmesi durumunda kişiye ulaşılarak bilgilendirilir. Çekilen mamografide meme kanserini düşündürecek bir görüntü olmadığı söylenir. Bu sonuç meme kanseri olmadığını veya ileride asla olmayacağını garantilemez. Kişiye, 2 yıl sonra tekrar meme kanseri taraması yaptırması söylenir.

Mamografi raporunda anormal bulgu saptanması; kesin kanser tanısı değildir, ancak kişinin tekrar değerlendirilmesi gerektiğini gösterir. Kesin teşhisin konulabilmesi için daha ayrıntılı bir şekilde muayene ve gerekirse biyopsi yapılması gerekir. Bunun için birey İlimiz Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliğine bağlı Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesinde kurulan Teşhis Merkezi ve Genel Cerrahi uzmanlarına yönlendirilir.

Kadın Kanserlerinden Rahim Ağzı Kanserinin Hakkında da Bilgi Verebilir misiniz?

Rahim ağzı hücreleri anormalleşip kontrolsüz bir şekilde büyümeye başladığında Rahim ağzı kanseri oluşmaktadır. Dünya çapında 2 dakikada bir, bir kadın Rahim ağzı kanserinden ölmektedir. Rahim ağzı kanserinin nedeni, insan papilloma virüsü (HPV) dediğimiz bir virüstür.

Anormal kanama, beklenmeyen anormal akıntı, ağrı veya lekelenme gibi belirtiler görülebilir. Bu belirtiler ve bulgular başka hastalıklarda da görülebildiği için bir hekim tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Rahim ağzı Kanserinin Risk Faktörleri:

1. **HPV** (İnsan Papilloma Virüsü)

2. **Cinsel Öykü;** HPV esas olarak cinsel yolla bulaşmaktadır. Cinsel hayata erken başlayan ve çok partner değiştiren kadınlarda Rahim ağzı kanseri riski artmaktadır.

3. **Tarama;** Düzenli jinekolojik muayene ve Pap-smear testi korunmada yardımcıdır. Rahim ağzındaki değişiklikler, Pap-smear testi ile tespit edilerek kanser gelişmeden tedavi edilebilir. Düzenli Pap-smear testi yaptırmayan kadınlarda Rahim ağzı kanseri riski artmaktadır.

4. **Sigara:** Sigara içmek kanser riskini artırır.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kanser Daire Başkanlığı tarafından yürütülen Toplum Tabanlı Serviks (Rahim ağzı) Kanserinin Ulusal Tarama Standartlarına göre;

30-65 yaş kadınlara 5 yılda bir HPV-DNA Testi ve Pap- Smear Testi ile Rahim Ağzı kanseri taraması ücretsiz olarak KETEM ve Aile Sağlığı Merkezlerinde yapılmaktadır. Testleri uygulamak çok kısa bir zaman almakta ve test uygulandıktan sonra kadın günlük işlerine dönebilmektedir. Rahim Ağzı kanseri taramasında sağlıklı sonuç alınabilmesi için bazı şartların sağlanması gereklidir;

-İşlem yapılan kadında vajinal kanama olmamalı

-İşlemin 3 gün öncesinden cinsel perhiz yapılmalı,

-İşlem öncesi vajinal duş yapılmalıdır,

-İşlemin 3 gün öncesinden vajinal krem, ovül, fitil kullanılmamalıdır. KETEM ve Aile Sağlığı Merkezlerinde ücretsiz olarak 30-65 yaş Kadınlardan alınan HPV-DNA testleri Ankara’da kurulan Ulusal HPV Laboratuvarında okutulur, ilgili birimler tarafından sonuçlar kişiye bildirilmektedir. HPV testinin negatif olması durumunda; takip eden beş yıl içerisinde Rahim ağzı kanseri olma ihtimali çok düşüktür. 5 yıl sonra testin tekrar yapılması gerekmektedir.

HPV testi pozitif çıkarsa veya Pap-smear sonucu anormal çıkarsa, tedavi gerektiren bir sorun olup olmadığını belirlemek için daha ayrıntılı bir şekilde muayene edilmesi gerekir. Bunun için birey İlimiz Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliğine bağlı Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesinde kurulan Teşhis Merkezine ve Kadın Doğum Uzmanlarına yönlendirilir.

Kalın bağırsak kanserinin Hakkında da Bilgi Verebilir misiniz?

Kolon ve rektum, sindirim sisteminin kalın bağırsak denilen kısmını oluşturur. Kolon ve rektum kanserleri bu organların iç yüzeyini örten tabakayı oluşturan hücrelerden gelişir. Kadın-erkek arasında görülme sıklığı açısından pek bir fark yoktur.

Kalın barsak kanserin kesin sebebi bilinmemektedir. Kalın barsak kanseri için bazı risk faktörleri vardır:

1. Yaş: Kolorektal kanser, genelde 50 yaşından sonra görülür. Ortalama görülme yaşı 60'lı yaşlardır.

2. Polipler: Polip iyi huylu bir tümördür. Kolon veya rektumun iç duvarından kaynaklanırlar. 50 yaşın üzerindeki insanlarda yaygındır. Bazı polipler kanserleşebilir.

3. Ailede kalın barsak kanseri öyküsü: Bir kişinin yakın akrabalarında (anne, baba, kız veya erkek kardeş, çocuklar) kalın barsak kanseri öyküsü varsa bu hastalığa daha genç yaşta yakalanma riski artar.

4. Genetik bozukluklar: Belli genlerdeki değişiklikler riski artırır. Yumurtalık, rahim ve meme kanseri öyküsü olan kadınlarda risk artmıştır.

5. Ülseratif kolit veya Crohn hastalığı: Bağırsakta adı geçen iltihabi hastalığı olanlarda; normal topluma göre 10 kat artmış risk mevcuttur.

6. Diyet: Hayvansal yağdan zengin, kalsiyum, folat ve liften fakir diyetle beslenenlerde risk artmıştır. Meyve ve sebzeden fakir beslenmek de riski artırır.

7. Sigara: Sigara içen hastalarda polip ve kalın barsak kanseri riski artmıştır.

Bağırsak alışkanlıklarında değişiklikler, ishal, kabızlık, bağırsakta tam boşalmama hissi, dışkıda kanama, normalde olduğundan daha ince dışkılama, gaz, kramp, şişkinlik, bilinen bir neden olmaksızın hızlı kilo kaybı, sürekli yorgunluk, bulantı, kusma gibi belirtiler görülebilir. Başka sağlık problemleri de bu belirtilere yol açabilir. Ancak bunlardan herhangi birine sahip kişilerin, erken tanı ve tedavi için doktora başvurması önerilir. Genelde kanserin erken dönemlerinde ağrı olmaz.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kanser Daire Başkanlığı tarafından yürütülen Toplum Tabanlı Kolorektal (Kalın Bağırsak) Kanseri Ulusal Tarama Standartlarına göre;

KETEM ve Aile Sağlığı Merkezlerinde ücretsiz olarak 50-70 yaş arası kadın ve erkek nüfusa 2 yılda bir GGK (Gaitada Gizli Kan) Testi ile tarama yapılmaktadır. Ayrıca 50 yaşından sonra kadın-erkek nüfusa 10 yılda bir Kolonoskopi yapılması gerekmektedir. Birinci derece akrabalarında kolorektal kanser veya adenomatöz polip, ülseratif kolit, Crohn Hastalığı ya da kalıtsal polipozis veya polipozis dışı sendrom öyküsü olan bireylerde 40 yaşından itibaren tarama programına başlanmalıdır.

Diyarbakır'da Ücretsiz Kanser Tarama Hizmetlerinin Verildiği KETEM' lere Nasıl Ulaşabiliriz?

Diyarbakır' da Halk Sağlığı Müdürlüğümüze bağlı 2 KETEM birimi bulunmaktadır.

1. DİYARBAKIR KETEM

Adres: Yenişehir Mah. Lise Cad. 4 Sok. No:22 (Adliye karşısı, 1 Nolu Verem Savaş Dispanseri Yanı) Yenişehir/D.BAKIR Tel: 0 (412) 223 71 23

2. BAĞLAR KETEM

Adres: M. Halit Mah. Dicle Sok. No:4 (Oryıl Kavşağı, Bağlar AÇS-AP Merkezi) Bağlar/D.BAKIR Tel: 0 (412) 226 42 25

KETEM'lerde Kanser Taramaları Dışında Hangi Hizmetler Verilmektedir?

Diyarbakır KETEM; 2004 yılında hizmet vermeye başlamıştır. Hekim, ebe, hemşire, psikolog ve diyetisyenlerimiz tarafından poliklinik hizmeti verilmektedir. Meme Muayene Polikliniği, Jinekolojik Muayene Odası, Sağlıklı Beslenme ve Obezite Danışma Polikliniği ile Sigara Bırakturma Polikliniği bulun-

maktadır. Digital Mamografi cihazı ile 40 yaş üstü kadınlara ücretsiz mamografi çekimi yapılmaktadır. Sağlıklı Beslenme ve Obezite Danışma Polikliniği'nde beslenme ve obezite ile ilgili danışmanlık hizmetlerinin yanı sıra TANİTA BC 418 Vücut Kompozisyonu Analiz Cihazı ile başvuran kişilerin kilo, yağ, kas ve su oranı ayrı ayrı ölçülerek diyetisyenlerimiz tarafından değerlendirilmekte ve gerekli görüldüğü takdirde kişiye özel diyet verilerek hasta takibi yapılmaktadır. Ayrıca Diyabet (Şeker Hastalığı) başta olmak üzere diyet gerektiren hastalıklarda da uygun diyet reçeteleri düzenlenmektedir. Sigara Bırakturma Polikliniği'nde ise bu konuda eğitim almış doktorlarımız tarafından sigarayı bırakmak isteyen vatandaşlarımıza ücretsiz olarak danışmanlık hizmeti verilmektedir. Başvuran sigara bağımlılarına öncelikle nikotin bağımlılık oranını ölçen Fagerström testi uygulanmaktadır. Daha sonra bağımlılık seviyesi hekimlerimiz tarafından değerlendirilerek öncelikle davranışsal daha sonra gerekirse farmakolojik yani ilaç tedavisi ile bağımlı kişilerin tedavisi ve takibi yapılmaktadır.

Ayrıca başvuran kişilere psikolog tarafından psikolojik danışmanlık hizmeti de verilmektedir.

Bağlar KETEM; 2016 yılında hizmet vermeye başlamıştır. Meme Muayene Polikliniği ile Jinekolojik Muayene Odası bulunmaktadır. Meme muayenesi, HPV-DNA Testi, Pap- Smear Testi ve GGK Testi yapılmaktadır.

KETEM birimlerimizde verilen tüm sağlık hizmetlerimiz ÜCRET-SİZDİR.

Son Olarak Neler Söylemek İstersiniz?

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Tarım Dergisi ekibinize; Ulusal Kanser Tarama programlarımızın ve KETEM' lerin tanıtılması konusunda göstermiş olduğunuz duyarlılıktan dolayı teşekkür ederim. Bütün vatandaşlarımıza sağlıklı bir yaşam dilerim.

Diyarbakır'ın Cihangir'i

Sülüklü Han

Bihter GÖRDÜ - Araştırmacı

Canım Diyarbakır'ıma yolunuz düşerse, Roma döneminde kurulan ve günümüze kadar ayakta kalabilen Sur ilçemize hayran kalacaksınız.

Bugün 750 tescilli tarihi yapının bulunduğu Sur ilçemizdeki meşhur Sülüklü Han'a götüreceğim sizi. Düşün peşime...

Diyarbakır'ımın merkezi olarak kabul edilen Dağkapı Meydanı'ndan başlayın ve Suriçi'nde Balıkçılarbaşı semtine kadar devam eden 671 metre uzunluğundaki Gazi Caddesi'ni bir baştan bir başa gezin.

Bir Açık hava müzesi kadar zengin tarihi yapılara sahip Sur ilçemiz-

de, adreslerin bile tarihi yapılara göre tarih edildiklerine tanık olacaksınız.

5 km uzunluğundaki tarihi Diyarbakır Surları içinde kalan ve Eski Diyarbakır olarak bilinen Sur ilçemiz aynı zamanda Diyarbakır'ımın hem ticaret hem de turizm merkezi. Bu nedenle Sur ilçemiz, yılın her dönemi çok hareketlidir. Bugünkü dinlenme noktamız Suriçi'ndeki Sülüklü Han.

Suriçi'ndeki eski Yoğurt Pazarı'nın bulunduğu sokağa girdiğinizde, sağlı sollu kuruyemişçilerin, peynircilerin, her daim taze olan çöreklerinin mahlep kokusuna hay-

ran olduğunuz fırının önünden geçerek sağa döndüğünüzde, demirci ustalarının çekiç seslerini duyarak az yürüdüğünüzde sol tarafta tüm haşmetiyle göz kırpar size Sülüklü Han.

İçine girdiğinizde yüzlerce yıl geriye gider, adeta kendinizi zaman makinesinin içinde kaybolmuş gibi hissedersiniz. 17. Yüzyıl'dan kalma bu özel han, giriş kapısındaki devasa kitabede, 5 dilde: Süryanice, Ermenice, Zazaca, Kırmançe ve Türkçe yazılmış tarihçesi ile sizi karşılar ve içeri buyur eder.

Kedilerin dolaştığı avlunun ortasında, oturanları gölgesiyle koruyup kollayan dut ağacının soh-

bet için sizi beklediğini görürsünüz. Dayanamaz kıvrılıverirsiniz gölgesine ve işte o an bir tatlı huzur vermek istercesine sizi sarıp sarmaladığına tanıklık edersiniz.

2010 yılında restore ettirilen Sütlüklü Han'ın, içerisinde bulunan eski kuyudan dönemin hekimleri tarafından şifa amaçlı olarak sülüklerin çıkarılıp burada toplanmasından dolayı bu ismi aldığı söylenir ki, bunda doğruluk payının olduğunu hanın arka sokaklarında halen sülük tedavisi uygulayanların olduğunu duyunca daha iyi anlarsınız.

Üst katların dinlenme odası, alt depoların ise hayvanların konaklama yeri olarak kullandığı han Kurtuluş Savaşı sırasında süvari birliklerinin karargahı olarak kullanılmış. 1683 yılında Hanilioğlu Mahmut Çelebi ve kız kardeşi Atike Hatun tarafın-

dan yapılan tarihi Sütlüklü Han, 2010 yılı itibarıyla restore edilip ziyaretçilerin hizmetine girmiş. Bir zamanlar üç katlı, her katında 18 odanın bulunduğu ve zemin katının da ahır olarak kullanıldığı Sütlüklü Han, günümüze sadece tek kat olarak gelebilmiş. Han içerisinde eski bir kuyu bulunur. Bir dönem hekimler tarafından burada bulunan kuyudan sülük çıkarıldığı bilinmekte. Şifa amaçlı toplanan sülüklerin burada toplanılmasından dolayı hana Sütlüklü Han ismi verilmiş. Hanın altında eskiden gizli bir geçidin olduğu söylenir. Bu geçidin İçkale'deki cezaevine çıktığı ve zamanında üç idam mahkumunun bu geçidi kullanarak kaçmayı başardığı ve bu olaydan sonra geçidin dönemin yetkilileri tarafından kapatıldığı söylenmekte. Bugün halka açık turistik bir gezi mekanı ve kafeye ev

sahipliği yapan Sütlüklü Han'a oturmak için sıra bekliyorsunuz. Demedi demeyin. Ama inanın oraya oturup kahvenizi yudumladığınızda ancak beni daha iyi anlayacaksınız.

Kredi kartının geçmediği, bahşişin kabul edilmediği bu mekanda, yöremize özgü dut, reyhan ve gül şerbeti içebileceğiniz gibi, özel fincanda ve közde ağır ateşte pişen enfes menengiç kahvesini de tercih edebilirsiniz, isterseniz ikisini birden deneyin pişman olmayacaksınız. Dinlediğiniz müziklerin tınısıyla huzur bulduğunuz bu mekanda dilerse-
niz de, ev yapımı Süryani şaraplarının tadına bakabiliyorsunuz aklınızda bulunsun sevgili okur. Unutmadan söyleyeyim, hazır oralara kadar gitmişken hanın bodrum katındaki efsanevi kitabevini gezmeden dönmeyin.

Diyarbakır ilinde yürütülen

Doç.Dr. Gültekin ÖZDEMİR

Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi, Diyarbakır
GAP Organik Küme Derneği Başkanı, Şanlıurfa
gozdemir@dicle.edu.tr

Ülkemizde 69 967 üretici 486 069 ha organik yetiştiricilik alanında 197 farklı üründe 1 829 291 ton organik üretim gerçekleştirmektedir. Bu üretimin %1.3'ü Diyarbakır ilinden karşılanmaktadır. İlde şu anda sertifikasyon işlemi devam eden 22 farklı üründe 23 831 ton organik üretim yapılmaktadır. En fazla üretim Mısır, Buğday, Üzüm, Mercimek, Arpa ve Fiğ türlerinde gerçekleştiril-

mektedir. Diyarbakır ili Eğil, Dicle, Lice, Kocaköy ve Hazro ilçeleri üretimin yoğun olarak yapıldığı ilçelerdir. Mevcut potansiyel ve geçiş süreci dikkate alındığında önümüzdeki yıllarda üretim miktarının daha da artması beklenmektedir.

Diyarbakır ilinin sahip olduğu organik tarım potansiyelini değerlendirmek amacıyla GAP Bölge

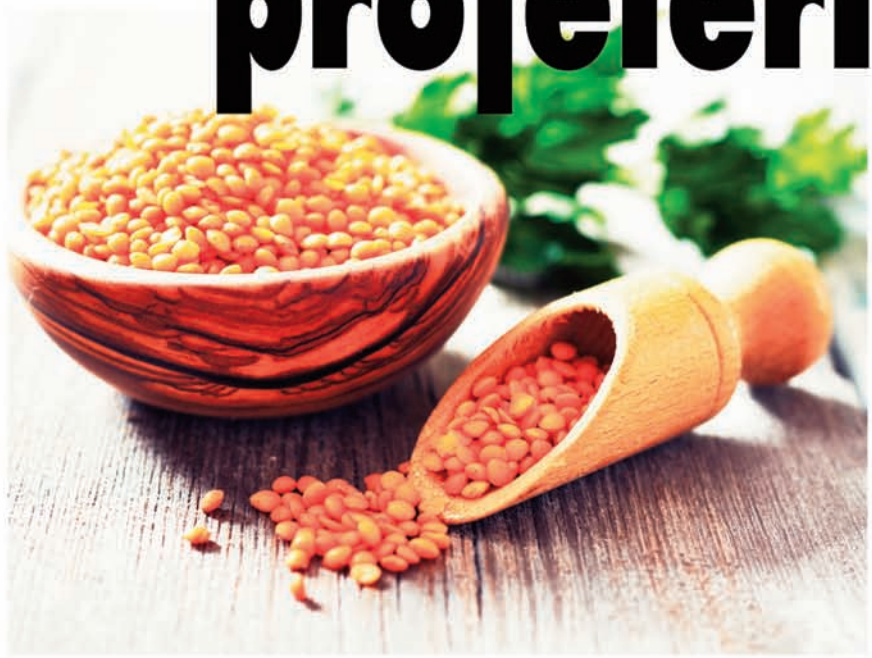
Kalkınma İdaresi desteği ile Karacadağ Kalkınma Ajansı GAP Organik Tarım Değer Zinciri Mali Destek Programı hazırlanmıştır. Bu program kapsamında 2015 yılında toplam 12, 2016 yılında ise toplam 7 proje başarılı bulunmuş ve desteklenmiştir. Bu projelerden 2015 yılında 4, 2016 yılında ise 5 adedi Diyarbakır ilinden desteklenen projelerdir (Tablo 1 ve Tablo 2).

	Proje Adı	Proje Yürütücüsü
1	Diyarbakır İli Lice İlçesinde Organik Tarımın Geliştirilmesi	T.C. Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığı
2	Diyarbakır İlinde Organik Üzüm Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması	Dicle Üniversitesi
3	Organik Nohut, Buğday, Üzüm Bitkilerinden Elde Edilen Taze Doku Suyunun Paketlenmesi Ve Organik Mamül Haline Dönüşüm Projesi	Dicle Organik Meyve Üretici Birliği
4	Organik ve Yağlık Ürünler Ekiliyor Lice Kazanıyor	Lice Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı

	Proje Adı	Proje Yürütücüsü
1	Ozakkaya Gıda; Tarladan Sofraya Organik Bulgur Üretimiyle Yeniden Sofralarda Projesi	Oz Akkaya İnş. Nak. Taşım. Petrol Tur. Gıda San. ve Tic. Ltd Şti
2	Organik Etlik Tavuk Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması Projesi	Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü
3	Organik Tohumluk Üretim Merkezi Kurulumu Projesi	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
4	Diyarbakır İli Lice İlçesinde Organik Tarımın Geliştirilmesi - 2 Projesi	Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığı
5	Lice Organik Arı Evi Eğitim ve Üretim Kompleksi Projesi	Lice Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı

Organik Tarım projeleri

Bu projeler sayesinde GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl ve İlçe Müdürlükleri, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, GAP Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, Üretici Birlikleri ve Özel Sektör Kuruluşları arasında iş birlikleri geliştirilmiştir. Diyarbakır ilinde organik Nohut ve Mercimek üretilip pazarlanmaktadır. Organik üzüm suyu üretim tesisi kurulmuştur. Diyarbakır merkezde Organik Pazar kurulum çalışmaları tamamlamak üzeredir. Organik hayvancılık konusunda ülkemize örnek olacak projelere başlanmıştır. Organik tohumluk üretim merkezi kurulum çalışmaları devam etmektedir.

Diyarbakır ilinde organik tarım konusunda yürütülen bazı projeler aşağıda özetlenmiştir.

GAP Organik Tarım Küme Projesi

GAP Organik Tarım Küme Projesi, T.C. Kalkınma Bakanlığı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP BKİ) tarafından, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) teknik desteğiyle 2009-2017 döneminde yürütülmektedir.

Proje kapsamında GAP bölgesinin organik tarım potansiyelini en iyi şekilde değerlendirerek üretime dönüştürmeye yönelik çok sayıda faaliyet gerçekleştirilmiştir. Bölgede görev yapan tüm kişi ve kurumlar ile birlikte çalışılmıştır. Proje 2017 yılında tamamlanacak olup başlatılan üretim faaliyetlerinin yeni kurulan GAP Organik Tarım Küme Derneği ile devam ettirilmesi planlanmaktadır.

GAP Organik Küme Derneği

GAP Organik Tarım Küme Projesi ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından, küme yönetim yapısının işleyişine ilişkin sağlanan teknik desteğin, söz konusu yönetim yapısının ve kurumsallaşma çalışmalarının sürdürülebilirliğinin

sağlanabilmesi adına, daha yoğun ve mümkün mertebe daha uzun süreli bir nitelikte olması gerekmektedir. GAP Organik Tarım Kümeleme Girişimi Yürütme Kurulu Toplantısında (15 Haziran 2015) alınan karar gereği olarak; GAP OTK Projesinin kurumsallaşma ve sürdürülebilirliği için bir tüzel kişiliğin kurulmasına, bu tüzel kişiliğin yapılan görüşmeler neticesinde "GAP Organik Küme Derneği" olmasına karar verilmiştir. Dernek şu anda aktif olarak faaliyetlerine başlamış durumdadır. Öncelikleri arasında üyelerinin ürettikleri ürünlerin tanıtım ve pazarlanmasına katkıda bulunmaktır.

Organik Üretimde Artan Verim ve Yükselen Değer Projesi

Proje Eğil Organik Tahıl Üreticileri Birliği tarafından 2013-2016 yılları arasında yürütülmüştür. Proje, Diyarbakır Eğil İlçesi Ilgın Köyü'nde organik tarım uygulamalarının etkin bir biçimde yapılabilmesi amacıyla pazar odaklı bir strateji çerçevesinde organik ürün kapasitesinin ve verimliliğinin artırılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

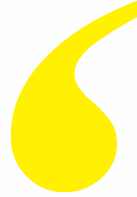
Proje uygulama alanında ağırlıklı olarak mercimek, nohut, buğday, arpa üzüm ve badem yetiştirilmektedir. Üretim miktarları ve pazarlama olanakları dikkate alındığında, proje kapsamında geliştirilmesi öngörülen organik ürünler, bakliyat grubu ürünler ile üzüm olarak belirlenmiştir.

Organik Bitki Besleme ve Organik Girdilerin Kullanımı ile Bitki Koruma ve Biyolojik Mücadele Pilot Projesi

Proje ile Organik Bitki Besleme ve Bitki Koruma konularında bölgede bulunan kişi, kurum ve kuruluşlar arasında bir koordinasyonun sağlanması hedeflenmiştir. Bu kapsamda Eğitimler verilmiş, organik gübre üretimi, biyolojik mücadele kapsamında faydalı böceklerin üretimine yönelik projeler hazırlanarak ajanslar tarafından bunlara maddi destekler sağlanmıştır. Proje GAP Bölge Kalkınma İdaresinin yürütücülüğünde tamamlanmıştır.

Diyarbakır İlinde Organik Pamuk Üretimi Eğitim, Yayım ve Yaygınlaştırma Projesi

Diyarbakır ilindeki pamuk üreticilerine, organik pamuk üretiminin ekimden hasada kadar tüm safhalarını uygulamalı olarak göstererek üreticilerin doğru uygulamalar konusunda bilgilendirilmesi ve üreticiler ile konu ile ilgili teknik personelin eğitimlerinin sağlanarak organik pamuk tarımının ve doğru uygulamaların bölgede yaygınlaştırılması amacıyla proje uygulanmıştır. Ayrıca kurumlar arası işbirliği ve kurumsal kapasitenin artırılması hedef-

Proje, bir tarımsal eğitim ve yayım projesi niteliğinde olduğundan GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (TEYAP) ile işbirliği içerisinde yürütülmüştür

lenmiştir. Proje, bir tarımsal eğitim ve yayım projesi niteliğinde olduğundan GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (TEYAP) ile işbirliği içerisinde yürütülmüştür. Her biri 25 dekar olarak iki farklı lokasyonda çalışılmıştır. Özellikle Diyarbakır ilinde bulunan ilgili tüm kurum ve kuruluşların projeye katkısı sağlanmış, kurumlar arası işbirliği artırılmış, teknik personeller, çiftçiler ve öğrencilere yoğun eğitimler verilmiştir.

Organik Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi Projesi

Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık Dicle İlçe Müdürlüğü tarafından 2013-2014 yıllarında yürütülmüştür. GAP Bölge Kalkınma İdaresine tarafından desteklenen proje ile İlçenin 29 köyü ve 4 Mahallesinde bulunan 455 çiftçiye ait 8500 dekar tarım arazisinden elde edilecek ürünlerin kontrol ve sertifikasyon işlemleri gerçekleştirilmiştir. Üreticilere verilen organik tarım eğitimleri ve danışmanlık hizmeti ile üretim sırasında ihtiyaç duydukları bilgi eksikliğini tamamlamaya yönelik olarak Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile işbirliği geliştirilmiştir.

Organik Nohut, Buğday, Üzüm Bitkilerinden Elde Edilen Taze Doku Suyunun Paketlenmesi ve Organik Mamul Haline Dönüşüm Projesi

Dicle Organik Meyve Üreticileri Birliği tarafından 2015-2016 yılları arasında gerçekleştirilmiştir.

Projenin Genel Amaçları:

Diyarbakır ili ve çevresinde yaygın olarak yetiştiril-

len ve yetiştiriciliğine bölgesel olarak uygun olan buğday, arpa, üzüm gibi kültür bitkilerden elde edilen taze doku suyu ve kurutulmuş toz ürün olarak elde edilecek ürünlerin değerlendirilmesi projenin genel amacıdır.

Diyarbakır İlinde Organik Üzüm Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması Projesi

Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yürütücülüğü ve Dicle Organik Meyve Üreticileri Birliği Ortaklığında 2015-2016 yıllarında gerçekleştirilmiştir.

Diyarbakır İlinde organik üzüm ve üzüm ürünleri (kuru üzüm, pekmez, pestil, sucuk vb.) değer zincirinin güçlendirilmesine ve ulusal ve uluslararası pazarlarda rekabet edebilirliğinin artırılmasına katkıda bulunmak projenin temel amacıdır. Bununla birlikte bir diğer amaç da üzüm ihracatı yaparken organik üzüm ve mamullerinin daha yüksek oranlarda değer bulmasını ve yeni organik pazarlarda yer almasını sağlamaktır. Proje ile Dicle Üniversitesi bünyesinde organik üzüm suyu üretim tesisi kuruldu ve deneme üretimi gerçekleştirildi. Proje ortağı olan Dicle Organik Meyve Üreticileri Birliği ile işbirliği içinde 450 üreticiyle birlikte çalışıldı. Üreticilere teorik ve uygulamalı eğitimler verildi, modern organik tarım teknikleri gösterildi. Proje ile üreticilere daha fazla kazanç ve tanıtım imkânı ve Birliğin kurum-sallaşmasına katkı sağlandı.

Diyarbakır İli Lice İlçesinde Organik Tarımın Geliştirilmesi Projesi 1 ve 2

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015 yılında çalışmalarına başlanmış olan bu proje 2017 yılı sonunda tamamlanacaktır.

Projenin Genel Amaçları:

o Kamu ve özel sektör işbirliğine dayalı pazarlama girişimleri başta olmak üzere bölgesel bazda organik tarım uygulamalarının yaygınlaştırılmasına katkı sağlamak

o Organik üretimde, kümelenme çalışmalarını destekleyerek; organik tarım değer zinciri çerçevesinde ilçe ekonomisinin gelişimine katkı sağlamak

Organik ve Yağlık Bitkiler Ekiliyor Lice Kazanıyor Projesi

Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın 2015 GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı kapsamında kabul edildi. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığımız adına başvurusu yapılan ve Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından yapılan değerlendirme sonucunda ikinci sıradan kabul edilen projemiz ile önemli bir başarı elde edildi.

Diyarbakır İlinde Organik Tarıma Uygun Alanların Belirlenmesi ve Haritalanması Projesi

Proje 2011 yılında Karacadağ Kalkınma Ajansı Doğrudan Faaliyet Desteği ile GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi tarafından yürütülmüştür. Proje ile Diyarbakır ilinde organik tarıma uygun olanlar uzaktan algılama ve coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda bir rapor hazırlanarak sunulmuştur.

Yeni Projeler

Diyarbakır ilinde 2017 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanan projeler ise Dicle Üniversitesi yürütücülüğünde "*Organik Etlik Tavuk Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması Projesi*", Lice Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı yürütücülüğünde "*Lice Organik Arı Evi Eğitim ve Üretim Kompleksi Projesi*", GAP Uluslararası Tarımsal

Araştırma ve Eğitim Merkezi yürütücülüğünde "*Organik Tohumluk Üretim Merkezi Kurulumu Projesi*" ve Öz Akkaya İnş. Nak. Taşım. Petrol Tur. Gıda San. ve Tic. Ltd Şti yürütücülüğünde "*Özakkaya Gıda; Tarladan Sofraya Organik Bulgur Üretimiyle Yeniden Sofralarda Projesi*" isimlerini taşımaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Projeler sonucunda Diyarbakır ilinde Eğil Organik Tahıl Üreticileri Birliği tarafından organik Nohut ve Mercimek üretilip pazarlanmaktadır. Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi bünyesinde Organik üzüm suyu üretim tesisi kurulmuş ve üretime başlamıştır. Şu anda D.Ü. Ziraat Fakültesinde organik etlik organik tavuk yetiştiriciliğine yönelik altyapı çalışmaları devam etmektedir. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından Organik Pazar kurulumuna yönelik alt yapı tamamlanmıştır. Kısa bir süre içerisinde organik pazar açılacak ve üretilen ürünlerin bu pazar sayesinde pazarlanması sağlanabilecektir. Diyarbakır İlinin sahip olduğu organik tarım potansiyelini en iyi şekilde değerlendirerek üretime yönelik somut çıktıları olan ve en önemlisi sürdürülebilir projeler yürütülebilmesi amacıyla kurumlar arasında iş birliğinin geliştirilmesi yönünde daha fazla çaba sarf edilmelidir.

Hipodrom

Hipodrom

2011 yılından beri Türkiye Jokey Kulübü Diyarbakır Hipodrom Müdürlüğü görevini yürütüyorum. Yaklaşık sekiz sezondur Diyarbakır Hipodromunda resmi yarışlar düzenleniyor. 2017 Yarış sezonumuz 5 Eylül'de başlayacak ve 14 Aralık 2017 tarihinde sona erecektir. 1.458.750 m²'lik bir alana kurulan hipodromumuz Türkiye'de mevcut olan 9 Hipodrom içerisinde en büyük araziye sahip hipodrom olma özelliğini taşıyor. Özellikle şunu belirtmek isterim; Türkiye Jokey Kulübü salt at yarışlarını düzenleyen bir kulüp değildir aynı zamanda Ülkemize ciddi manada sosyal ve ekonomik katma değer sağlayan bir kulüptür. Özellikle birçok alanda sosyal sorumluluk projelerini hayata geçirerek sağladığı farkındalık ile sosyal bir kulüp olma özelliğini taşıyor. Söz konusu projeleri Diyarbakır Hipodromumuzda da bir bir uygulamaya koyduğumuzu belirtmek isterim.

Diyarbakır'da Tarım Dergisi

Birçok sosyal aktivitenin yapıldığı, resmi bayramlar ve festivallerin gerçekleştirildiği 1.458.750 m²'lik bir alanı kaplayan hipodromu ziyaret etti.

Aynı anda birçok özelliği içerisinde barındıran Diyarbakır Hipodromu

Türkiye'de mevcut olan 9 Hipodrom içerisinde en büyük araziye sahip olma özelliğini taşımasının yanı sıra ülkemizin en çok ağaçlandırılmış Hipodromu olma özelliğini de taşıyor.

2016 yılı yarış sezonun başlaması ile beraber faaliyete geçen At Hastanesi Türkiye'nin en büyük At Hastanelerinden biri olma özelliğini taşıyor,

Bölgede benzeri bulunmayan At'la Terapi Merkezi bölgedeki engelli çocuklara ve ailelerine son derece önemli faydalar sağlıyor.

"Biz her ne kadar at yarışları düzenleyen bir kurum olsak da hipodromumuz bir sosyal tesis olma olgusunu ön plana çıkardı" cümlelerini kullanan;

Türkiye Jokey Kulübü Diyarbakır Müdürü Yılmaz Çelik ile Hipodromu konuştuk...

**Türkiye’de mevcut olan
9 Hipodrom içerisinde
en büyük araziye
sahip olma özelliğini
taşımasının yanı
sıra ülkemizin en çok
ağaçlandırılmış
Hipodromu olma
özellikliğini de taşıyor.**

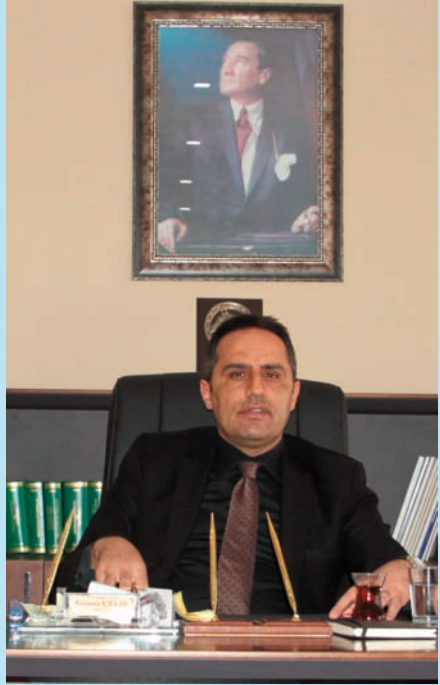
Hipodromun çehresiyle birleşen Pony Clup ve At’la Terapi halkla buluşmanın ilk incileri oluyor...

Öncelikle Hipodrom ve halkı buluşturmak amacıyla piknik alanları oluşturma çalışmalarına başladık. Bilindiği üzere Hipodromumuzun konumlandığı arazi hemen hemen tamamı volkanik kayalarla örtülü olduğu için işe volkanik kayaların temizliği ile başladık; 2011 yılında başladığımız temizlik çalışmasını 2013 yılında tamamladık bu çalışmalarda Diyarbakır Valiliği’nin desteklerini en üst düzeyde alarak yaklaşık 400 dekar alanı volkanik kayalardan temizledik. Ardından Diyarbakır Orman Fidanlık

Müdürlüğü ile temasa geçerek tüm alanı yıldan yıla ağaçlandırdık. Şuan Türkiye’nin en çok ağaçlandırılmış Hipodromu olma özelliğini taşıyoruz.

Oluşturduğumuz piknik alanın merkezine Pony Clup konumlandırarak pikniğe gelen ailelerin aynı zamanda çocuklarına at sevgisini aşılamak amaçlı binışler gerçekleştirmeye başladık. Yani pikniğe gelen her aile çocuklarını pony atlara bindirme şansına sahip oluyor. Şuanda iki pony bir de halfinger cinsi atımız var. Bu tamamıyla çocuklara at sevgisini kazandırma, biniciliği teşvik etme amaçlı vermiş olduğumuz bir hizmet. Tabi ki bu projeler zaman içinde ilerledi. En son olarak İlki İstanbul Hipodromumuzda faaliyete giren At’la Terapi Merkezinin ikincisini 1 Kasım 2015 tarihinde Diyarbakır Hipodromunda faaliyete geçirdik. At’la Terapi Merkezinde Pazartesi, Perşembe ve Cumartesi olmak üzere haftada 3 gün engelli çocuklara terapi hizmeti veriliyor. Bugüne kadar bize ulaşan gerek kurumsal gerekse bireysel kayıt yaptıran 181 Engelli çocuğumuza hizmet vermeye devam ediyoruz.

At’la Terapi Merkezimize ilgi her geçen gün artıyor. Bölgede benzeri bulunmayan bu merkez bölge-

deki engelli çocuklara ve ailelerine son derece önemli faydalar sağlıyor. Bu terapilerle engelli çocuklarımız psikososyal açıdan güçleniyor ve kişisel ihtiyaçlarına karşılayacak duruma gelebiliyorlar. Ailelerinden ve öğretmenlerinden aldığımız olumlu bildirimler ise bizi oldukça mutlu ediyor. Bunun dışında da buraya gelen her aile çocuklarını atlarla buluşturma imkânına sahip oluyor. Aynı zamanda yetişkinlere yönelik de; yine atçılığı ve biniciliği teşvik etmek amacıyla binicilik aktiviteleri düzenliyoruz. Biz her ne kadar at yarışları düzenleyen bir kurum olsak da hipodromumuz bir sosyal tesis olma olgusunu ön plana çıkardı.

Hipodrom Sur Çocuklarını unutmuyor...

Sur içinde terör olaylarından etkilenen ve bunun travmatik sonuçlarıyla karşılaşan çocuklarımıza geçirdikleri travmaların tesirini minimize etmek için At'lı Terapik binişler düzenleyeceğiz. Yaklaşık 900 çocuğumuzun faydalanacağı projenin genel hatlarını Sur kaymakamlığı ile işbirliği içinde planlıyoruz. Nisan ayı itibarıyla de projemizi hayata geçireceğiz.

Biniciliği geliştirmek, at sevdahılarını atlarla buluşturmak, yapılan güzel faaliyetler arasında yerini alıyor...

Çınar kaymakamlığı ile bir projemiz var. Çınar İlçe Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğüne

7-17 yaş grubuna ve yetişkinlere yönelik binicilik kursu düzenleyeceğiz. Yine Dicle Üniversitesi genç girişimciler Kulübü'ne üye öğrenciler düzenli bir program çerçevesinde hipodromumuzun binicilik aktivitesinden faydalanacaklar.

Resmi bayramlar, festivaller ve sosyal aktiviteler Diyarbakır Hipodromu'nda halkla buluşuyor...

Çınar İlçe Kaymakamlığınca düzenlenen bütün resmi bayram ve törenler hipodromumuzda gerçekleşiyor. Resmi bayramların yanında Prof. Dr. Aziz Sancar Bilim Şenliği 25-30 Mayıs 2016 tarihleri arası, 24 Kasım 2016 Öğretmeler günü kutlamaları hipodromumuzda gerçekleşti. Yine Diyarbakır Gıda, Tarım ve

Hayvancılık İl Müdürlüğümüz tarafından düzenlenen Kültür ve Karpuz Festivali etkinlikleri hipodromumuzda düzenlenerek, aynı zamanda Kültür ve Karpuz Festivali Kupası Koşusu gerçekleştiriliyor. Söz konusu organizasyonlar 2017 yılında yine Hipodromumuzun ev sahipliğinde gerçekleşecek.

Pek yakında Zerzevan kalesi buluntuları Projenin onaylanması durumunda Diyarbakır Hipodromunda görücüye çıkacak...

Çınar İlçe Kaymakamlığının talebi üzerine Çınar ilçesinde Arkeolojik kazıları devam eden Zerzevan Kalesi buluntularını sergilemek üzere Genel Müdürlüğümüzce de uygun görülen tribün binasının kullanılmayan uygun bir bölümünün Müze olarak tahsis edilmesi ve düzenlenmesi projesi Türkiye Jokey Kulübü tarafından onaylandı. Şuanda Projemiz Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın onayını bekliyor. Bakanlığın onaylaması durumunda hipodromumuz Zerzevan Kalesi buluntularını halk ile buluşturarak yeni bir farkındalığa imza atmış olacağız.

Türkiye'nin en büyük At Hastanesi Veteriner Hekim adaylarını geleceğe hazırlıyor...

2016 yılı yarış sezonun başlaması ile beraber faaliyete geçen At Hastanemiz Türkiye'nin en büyük At Hastanelerinde biri olma özelliğini taşıyor. Hastanemiz tam teçhizatlı ve sadece yarış atlarına yönelik bir hastanedir. Türkiye'de 11 tane at hastanesi var. 456 adet Ahır/Pansiyona sahip olan Hipodromumuzda yarış sezonunda hastanemiz tam kapasiteli hizmet veriyor. Hastanemiz tüm makine ve cihazlarıyla at sahiplerine İstanbul ve Ankara At Hastanelerinin standartlarında bir hizmet sunuyor. Ayrıca Türkiye'de bir ilk olan ve oldukça önem arz eden bir faaliyeti Diyarbakır Hipodromunda hayata geçirdik. Dicle Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi ile bir işbirliği protokolü imzalayarak; Dicle Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi öğrencileri belirlenen protokol çerçevesinde Yarış Atları Hastanemizde "Öğrenci Mesleki Eğitim Programına" katılıyorlar. Veterinerlik bölümünden mezun olan öğrenciler, bu program sayesinde atlara ilişkin bütün mesleki bilgileri uygulamalı olarak, uzman veteriner hekimlerimiz nezaretinde öğreniyorlar ve bu da atçılık sektörüne deneyimli veteriner hekimler kazandırıyor. Atçılık sektörü Türkiye'de 200 bin aileye istihdam sağlıyor. Atçılık konusunda uzmanlaşmış bir veteriner hekim de bu sektörde çok rahat iş

bulabiliyor. Bizde bu gerçeklikten yola çıkarak böyle bir projeyi uygulamaya koyduk.

Kadın Seyis Projesiyle Yarış Atları şefkat dolu Kadın Seyislere emanet...

Kadın seyis projesinin çalışmalarını yürütüyoruz. Diyarbakır'da 1040 muhtarlığımıza ve kaymakamlıklara kadınlarımıza, kadın seyisliğin getirisi, istihdam boyutu anlatılarak kadınlarımızın projeye yönlendirilmesi amacıyla yazı gönderdik. Bu proje kapsamında kadın seyis adaylarına önce eğitim verilecek ve eğitim sonunda lisans verilecek. Aldıkları bu lisansla seyis olarak çalışabilecekler. Bunun için gerekli hazırlıkları Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz ile yürütmeyi planlıyoruz. Bu projeye amacımız atçılık sektöründeki erkek egemen anlayışı aşmak ve bu alanda kadınlarımıza fırsat vererek onların bu sektöre iştiraklerini sağlayarak kadın istihdamını artırmaktır. Daha önceki kadın seyis projemizden faydalanan iki kadın seyisimiz eğitim sonucunda lisans aldı. Bu iki kadın seyisimizi kurumumuza kadrolu personel olarak almayı planlıyoruz. Yeni projemizle birlikte kadın seyis sayımızı artırmayı hedefliyoruz.

Diyarbakır Hipodromu kenti-mize istihdam, ekonomik ve sosyal katma değer sağlıyor...

Kadrolu personelimizin dışında yarış sezonunda yaklaşık 1000 kişiye iş imkânı sağlayan bir kurum pozisyonundadır. İleriki zamanlarda devreye girecek olan ışıklandırma projesi ile gece yarışlarını düzenlemeyi planlıyoruz. Bu projemiz devreye girdiğinde dört aylık yarış sezonumuz sekiz aya çıkar ki; bu da istihdamın ve kente sağlanan katma değer bir anda üç dört kat artması demektir.

Hipodromumuzun yukarıda belirttiğimiz faaliyetlerini her yönüyle halkımıza ulaştırmak amacıyla, kentimizin tüm kamu kurum ve kuruluşlarının desteğine ihtiyaç duyuyor, bize bu desteği sunan başta Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz olmak üzere bizden desteğini esirgemeyen tüm kamu kurum ve kuruluşlara teşekkürlerimizi sunuyorum.

KARPUZ

Özge UYGUN BEYAZDAŞ

Diyetisyen - Diyarbakır Halk Sağlığı Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Bölümü

Diyarbakır ilinin simgesi de olan karpuz, yaz aylarında sofraların vazgeçilmez meyvesidir.

Karpuz A, C vitamini, potasyum minerali yüksek bir meyvedir. Bol miktarda C vitamini ve beta-karoten içeren karpuz antioksidan özelliği ile birçok kanser türüne karşı etkilidir. Aynı zamanda içerdiği yüksek potasyum da kalp fonksiyonlarının ve kan basıncının düzenlenmesine yardımcı olmaktadır. Karpuz ve taze sıkılmış karpuz suyu domatesten daha fazla likopen içerir.

“Beslenme ve Kalp Rahatsızlıkları: Sebep ve Önlemler” isimli araştırmaya göre likopen, damar sertliğini azaltmakta ve iyi kolesterolü destekleyerek kardiyovasküler hastalık riskinde düşüş sağlamaktadır. Yüksek miktarda likopen alan kişilerde kalp hastalığı riskinin daha düşük olduğu görülmektedir. Özellikle sigara içmeyen kişilerde kan dolaşımı ve kalp sağlığı yüksek oranlara çıkabilmektedir.

Karpuzun; yaklaşık olarak %90-95'i su içermektedir. Yüksek su içeriği sayesinde diyet listelerinde karpuz sıklıkla karşımıza çıkmaktadır.

Ancak kalorisi düşük olmasına karşın, karpuzun "sınırsız" tüketilmesi de söz konusu değildir. Diyet yapanların tüketebilecekleri karpuzun miktarının ölçülü olması gerekmektedir. 3 kiloluk bir karpuzun 10'da biri yaklaşık 60 kalordür. Bu miktar bir porsiyon için yeterlidir. Karpuzun içeriğinin büyük bir kısmı karbonhidrat yani şeker olduğu için dikkatli olunmalıdır.

Özellikle yaz aylarında sıkça uygulanan akşam yemeği menüsü olarak peynir, karpuz, ekmek üçlüsünün kullanılması normal bir öğünün gerektirdiği protein ve vitamin değerlerini karşılayamayacağı için sık sık tekrar edilmemelidir.

Yine karpuzun tok karna tüketilmemesi gerekir. Bu şekilde sindirim sorunu oluşması engellenmektedir. Ancak karpuz çok soğuk olarak da tüketilmemelidir.

Karpuzun en kıymetli kısmını ise çekirdekleri oluşturmaktadır. Ancak birçok kişi çekirdeklerini çıkararak karpuzu tüketmekte, bu davranış ise karpuzun faydasını azaltmaktadır. Aynı zamanda iyi bir lif kaynağı olduğu için bağırsak hareketlerini düzenleyen ve bağırsak kanserini önlemede rol oynayan karpuzun çekirdeklerinin de, içinde bulunan cucurbocitrin adlı madde ile kan basıncını düşürmeye ve böbrek fonksiyonlarının düzenlenmesine yardımcı olmaktadır.

Karpuz çekirdeği bakır içermesi sebebiyle cilt ve saç sağlığı için faydalıdır. Bakır minerali saç ve cilde rengini veren melanin pigmentin üretimini sağlar ve güneşin zararlı etkilerinden cildi korumaya yardımcı olur. Bakır aynı zamanda demirin vücutta taşınmasını sağlayarak hemoglobin yapım sürecine katkıda bulunur.

Karpuz çekirdeği B grubu vitaminlerden zengindir. B grubu vitaminler gıdaların vücutta enerjiye dönüştürülmesi başta olmak üzere pek çok vücut fonksiyonunun işleyişinde rol alır. Karpuz çekirdeği magnezyum içeriği yönünden de zengindir. Magnezyum vücutun enerji üretiminde rol alır, kemikleri, kalbi korur, tansiyonu dengeler ve stresi azaltır.

Karpuz çekirdeği B grubu vitaminlerden zengindir. B grubu vitaminler gıdaların vücutta enerjiye dönüştürülmesi başta olmak üzere pek çok vücut fonksiyonunun işleyişinde rol alır. Karpuz çekirdeği magnezyum içeriği yönünden de zengindir. Magnezyum vücudun enerji üretiminde rol alır, kemikleri, kalbi korur, tansiyonu dengeler ve stresi azaltır.

HABERLER

İlimizde Arılı Kovanı Dağıtımı Gerçekleştirildi

İl Müdürlüğümüz ile Dicle İlçe Müdürlüğümüz GAP Entegre Kırsal Kalkınma Projesini, ilimizde uygulamak üzere bir araya geldi.

Dicle Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğümüz tarafından GAP İdaresi kaynakları kullanılarak, 45 çiftçimize 900 arılı kovan Kafkas Melezi Arı verildi. GAP Entegre Kırsal Kalkınma Projeleri kapsamında Dicle İlçemizde Arıcılığı Geliştirme Projesi ile mevcut kovan sayısının yarısı kadar daha arılı kovan ilave edilerek, arıcılık % 50 daha artırılmış olacak.

Proje açılışına Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Ertan Atalar, Dicle Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Murat Ödoğlu, Ziraat Odası Başkanı Mustafa Can, Dicle Organik Meyve Üreticiler Birliği Başkanı Mehmet Şahinoğlu, proje sahibi çiftçiler, mahalle muhtarları davet edilerek yemeğin ardından dağıtım törenine başlandı. 05 Mayıs 2017 tarihinde arılı kovanı dağıtım töreninde bir konuşma yapan Gıda Tarım ve Hayvancılık İl

Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar, 18 çiftçimizin 2200 arılı kovanı olduğunu belirterek, Dicle İlçemizde bugün yapacağımız dağıtımla, arıcılığı % 50 daha artırmış olacağız dedi. Dicle Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Murat Ödoğlu ise Dicle ilçesi GAP Entegre Kırsal Kalkınma Projeleri kapsamında, Dicle İlçesi Arıcılığın Geliştirilmesi Projesi kapsamında yapılan projenin, proje miktarının 388.176 TL olduğunu söyledi.

Ödoğlu, arılı kovanı dağıtımında, dağıtım yapılan Arıların Kafkas melezi arılar olduğunu ifade ederek, verilen malzeme miktarlarının ise; Arılı Ailesi(Petekli) 2 Katlı 10 Çıta 7 Dolu 5 İ Arılı, Boş Kovan-Yatay, Maske (Kollu Fermuarlı) Ve Şalvar, Körük (Büyük Boy Paslanmaz), Eldiven(Uzun Kollu Vinleks), Şurupluk-Kayık Plastik, Mahmuz, El Demiri, Sır Tarağı, Çerçeve Delici, Bal Bıçağı(Mumu Kesme Bıçağı), Fırça, Makara Tel (500 Gr), Biz Delgi, Bal Süzme Makinası(3 Lü Paslanmaz Motorsuz),3 er kg mum olduğunu belirtti.

Ramazandan Önce Fırın Denetimleri Yoğunlaştırılacak

Diyarbakır İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü bünyesinde çalışan "Gıda Kontrol Görevlilerinin" risk esasına göre yürüttüğü denetim faaliyetleri kapsamında periyodik olan denetimlerini, Ramazan ayında artan tüketim sebebiyle ve vatandaşların güvenilir gıdaya ulaşmasını sağlamak amacıyla, temel besin maddesi olan ekmeğin üretildiği fırınlara, unlu mamül ve sade pide üretim yerlerine yönlendirildi.

Diyarbakır'da toplamda 551 Adet fırın, unlu mamül ve sade pide üretim yeri olup 2017 yılı başından itibaren toplam 455 ekmeğin, unlu mamul ve sade pide üreten işyeri denetlenmişken, 05.05.2017 tarihinde Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü toplantı salonunda Ticaret İl Müdürlüğü, Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Merkez ilçe Belediyelerinden temsilcilerin katıldığı toplantı sonucunda; yaklaşan ramazan ayı dolayısıyla denetim yetkisi olan bu kurumlarla işbirliği içerisinde Diyarbakır'da bulunan bütün ekmeğin, unlu mamul ve sade pide üreten işyeri denetiminin tekrarlanması kararı alındı. Planlanan bu denetimlerde fırınlar, sağlıklı ve kaliteli bir hizmet için genel düzen, hijyen, genel temizlik kuralları, alet, ekipman temizliği, kişisel temizlik, depolama ve muhafaza koşulları, gıda üretiminde kullanılan hammaddeler gibi kriterlerin yanı sıra iş yeri ruhsatı, satışa sunulan ekmeğin gramajı ve gramaj fiyat uygunluğu yönünden de denetlenecek, bahsi geçen bu işyerlerinin denetimlerinin Ramazan ayı başlamadan tamamlanması planlanmaktadır. Denetimler öncelikle gıda üretim işyerini uyarıcı ve rehabilite edici olarak, iyi hijyen uygulamaları dikkate alınarak 5996 sayılı veteriner hizmetleri bitki sağlığı gıda ve yem kanunu çerçevesinde yapılacaktır.

2017 Yılı Basınçlı Sulama Sistemleri Hibe Desteklemesi Başvuruları İle İlgili Toplantı Yapıldı

16 Ocak 2017 tarihinde Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şubesi tarafından 2017 yılı basınçlı sulama sistemleri hibe desteklemesi başvuruları ile ilgili olarak, ilimizde faaliyet gösteren sulama firmaları ile bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

Toplantıya, Kırsal Kalkınma Ve Örgütlenme Şube Müdürü Bayram Sevinçer, Ziraat Mühendisleri Murat Türker ve Fırat Yaşar ile birlikte elektrik-elektronik mühendisi Aydın Karadağ ve faaliyette bulunan birçok firma katıldı. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şubesi olarak amacımız, ilimiz çiftçilerinin sulama hibelerinden maksimum oranda faydalanmasını sağlamak 2017 Yılı Basınçlı Sulama Sistemleri Hibe Desteklemesi Başvuruları ile ilgili düzenlenen toplantıda, Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şubesi personellerince, sulama firmalarına başvuru yapacak olan çiftçilerin müracaat dosyalarında olması gereken bilgi ve belgeler ile müracaat esnasında dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında, sulama firmalarına gerekli bilgiler verilerek, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunuldu.

Amaç, hibe desteği alacak proje sayısının ve basınçlı sulama sistemleriyle sulanan alanın artması

Basınçlı Sulama Sistemleri Hibe Desteklemesi başvuruları ile ilgili gerçekleştirilen toplantıda, ilimizde hibe desteği alacak proje sayısının ve basınçlı sulama sistemleriyle sulanan alanların artması hedeflenmiştir.

2006 yılından buyana toplam 1284 proje 33.588.572 TL hibe desteği sağlamak, 169179 dekar alan basınçlı sulama sistemleri ile tesis edilmiştir. Başvuru dosyalarında görülen ve dosyaların elenmesine sebep olabilecek eksikliklerin giderilmesiyle, hibe desteği alacak proje sayısının ve basınçlı sulama sistemleriyle sulanan alanın artması hedeflenmektedir.

Diyarbakır da Haftasonu Gıda Denetimleri Gerçekleştirildi

2017 yılının ilk günlerinde tüm il genelinde Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü koordinasyonunda, gıda güvenilirliğini artırmak ve tüketiciyi bilinçlendirmek amacıyla Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünde görevli 48 Gıda Kontrol Görevlisi tarafından 06 Ocak 2017 Cuma günü akşam saatlerinde başlayan ve 07-08 Ocak 2017 tarihlerine denk gelen Cumartesi - Pazar günlerinde devam eden ve kasap, lokanta, dönerci, fast food, market gibi et ve et ürünleri satışı yapılan tüm toplu tüketim ve satış işletmelerine yönelik taviz verilmeksizin denetimler gerçekleştirildi. Jandarma ve emniyet birimlerinden de (yol kontrolleri, denetimlere eşlik v. b.) desteklenen haftasonu denetimlerinde toplam 479 işletme, işletme kaydı, ürünün mevzuata uygunluğu ve hijyen açısından kontrol edildi. Denetimi yapılan işletmelerde 143 üründen (kıyma, lahmacun harcı, kebab harçları, döner, etli yemekler v.b.) mevzuata uygunluğunu kontrol etmek amacıyla numune alınarak laboratuvara gönderildi. Gıda denetimleri mesai mefhumu gözetilmeksizin 7/24 devam edecektir. Ülkemizde de taklit ve taşış yapan işletmelerin teşhir edilmesi, kayıtsız işletmelerin kayıt altına alınması için çalışmaların artması ve

ALO 174 ihbar hattının hizmete girmesi ile gıda güvenliği alanında geçtiğimiz yıllara göre önemli gelişmeler yaşanmaktadır.

Türkiye'de gıdaya ilişkin risklerin ortadan kaldırılmasında yasal düzenlemelerin, uygulamaların ve denetimlerin yeterli; gıda tehlikelerine yönelik patojen mikroorganizma ve kimyasal kalıntı analizleri ve risk değerlendirmelerinin etkin yapılması; kişisel hijyen ile ilgili olarak gıda üreticilerinin ve çalışanlarının eğitilmesi önemli rol almaktadır. Üreticiler gıda üretiminde gıdada var olacak tehlikelerin (fiziksel, kimyasal ve biyolojik) halk sağlığı üzerindeki etkileri konusunda eğitilmeli ve gıdalarda olabilecek tehlikelere yönelik olarak mutlaka tüketim aşamasında analizler yapılmalıdır. Bir diğer önemli nokta da, güvenli gıda üretmek kadar tüketicilerin de gıdaları güvenli bir şekilde nasıl tüketceklerini bilmeleri ve bu yönde bilinçlendirilmeleridir. Aksi halde sadece güvenli gıdaları üretmek ve tüketiciye bu gıdaları ulaştırmak için her türlü yasal düzenlemeleri yapıp bunları harfiyen uygulamak ve denetimini yapmak, gıda kaynaklı hastalıkları önlemede tek başına yeterli olmaz. Tüketicilerin bilinçlendirilmesinin de en önemli hususlardan olduğu unutulmamalıdır.

Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü “Nitrath Gübrelerin Kontrollü kullanılması” Konulu Toplantılar Gerçekleştirdi

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının nitrath gübre satışı ile ilgili yaptığı açıklamalar sonucunda, Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, açıklamanın hemen ardından nitrath gübre satışı ile ilgili toplantılar düzenlendi.

İl Müdür Yardımcısı Mustafa Korkutan Başkanlığında İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Toplantı Salonunda İlçe Müdürleri ve İlçe Müdürlüklerinin ilgili personellerinin katılımı ile 26.01.2017 tarihinde, Diyarbakır'da faaliyet gösteren Gübre Dağıtıcıları ile 27.01.2017 tarihinde Nitrath gübrelerin satışlarının nasıl yapılacağına ilişkin bakanlığımızdan gelen talimatlar aktararak gübre bayileri ve il-ilçe müdürlüklerimizle koordineli bir çalışma yapılarak çiftçilerimize %21 CAN-%26 CAN GÜBRESİNİN SATIŞ UYGULAMALARI konularının işlendiği verimli bir toplantı düzenlendi.

Nitrath gübrelerin kullandırılmasına ilişkin toplantıda bir konuşma yapan İl Müdür Yardımcısı Mustafa KORKUTAN; EYP (El Yapımı

Patlayıcı) ile Mücadele Kapsamında Bakanlığımızca 08.06.2016 tarihi itibarıyla Nitrath gübrelerin satışının durdurulduğunu ifade ederek, Nitrath gübrelerin tarımsal amaçlı üst gübre olarak kullanıldığı yoğun bir döneme girildiğini belirtti.

KORKUTAN konuşmasında; Bakanlığımız Çiftçilerin tarımsal Üretimde verim kaybını önlemek amacıyla aldığı kararları il Müdürlüklerine yazı ile bildirilmiştir dedi. Bu doğrultuda ; Potasyum Nitrat ve Sodyum Nitrat gübrelerinin satışı tamamen serbest bırakılmış, %33 Amonyum Nitrat Gübresinin satışı tamamen yasaklanmış, (%21 CAN ve % 26 CAN) gübrelerinin satışının ise kontrollü bir şekilde yapılacağını dile getirdi.

Toplantının devamında %21 CAN ve %26 CAN Gübrelerinin Kullandırılmasına İlişkin Talimat doğrultusunda yapılacak iş ve işlemler konusunda katılımcılara gerekli açıklamalar yapıldı.

KKYDP Ekonomik Yatırım Projeleri 11. Etap Bilgilendirme Toplantısı İlimizde Yapıldı

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi ile ilgili bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi ile ilgili bilgilendirme toplantısı 12.01.2017 tarihinde Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda gerçekleştirildi.

KKYDP Ekonomik Yatırım Projeleri 11. Etap, İl Proje Değerlendirme ve Bilgilendirme Toplantısı, Vali Yardımcısı Kürşat Gülyüz Başkanlığında gerçekleştirildi. Gerçekleştirilen toplantıya; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar, Çevre ve Şehircilik İl Müdür yardımcısı Hakan Yıldırım, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığından Strateji ve Koordinasyon Müdürü Mustafa Oruç, Ziraat Odası Başkanlığından Mehmet Cevat Delil, Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Üyesi Ramazan Özkılıç ve Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurul Üyesi Hüsnü Pervane katıldı. KKYDP Ekonomik Yatırım Projeleri 11. Etap İl Proje Değerlendirme ve Bilgilendirme Toplantısında, İlimizde KKYDP kapsamında Ekonomik yatırım konularına ait 48 adet proje başvurusu yapan firmalar ile ilgili Tebliğ ve Uygulama esasları kapsamında değerlendirme işlemleri yapıldı, ayrıca toplantıda; idari ve teknik konular ele alınarak program ve projeler ile ilgili katılımcılar bilgilendirildi.

İlimizde Gıda İşletmelerine Yönelik Denetimler Aralıksız Devam Ediyor

5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında gıda maddelerinin teknik ve hijyenik şekilde üretim, işleme, muhafaza, depolama, pazarlama ve halkın gereği gibi beslenmesini sağlamak, üretici ve tüketici menfaatleri ile, halk sağlığını korumak üzere; gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü ham ve yardımcı maddeler, mamul gıda maddeleri ile yan ürünlerinin özelliklerinin tespit edilmesi, gıda maddelerinin gıda kodeksine uygunluğunun kontrol ve denetlenmesi, böylece tüketiciye güvenilir gıdanın arzı, tüketicinin daha iyi bilgilendirilmesi ve gıda endüstrisinin geliştirilmesi amacıyla gıda kontrol hizmetleri yürütülmektedir.

Gıda maddesi üretmek amacıyla başvuran 816 adet gıda üretim işletmesine sektöre göre değişmekle birlikte Onay veya İşletme Kayıt Belgesi, 6165adet gıda satış ve toplu tüketim işyerine İşletme Kayıt Belgesi olmak üzere toplam 6981 adet işletmeye belge verilmiştir. Diyarbakır'da Gıda Güvenliği Bilgi Sisteminde 7949 adet işyeri kayıtlı olup, işletme kayıt belgesi düzenlenen işletme oranı % 89,24'e çıkarılmıştır.

Tablodan da anlaşılacağı üzere, İlimizde gıda satış, toplu tüketim ve üretim işyeri sayısı 2017 yılı başı itibarıyla 7851'dir. İl genelinde 2016 yılı içerisinde toplamda 10434 denetim gerçekleştirilmiştir. Yapılan denetimlerde toplam (Bakanlık/İl Gıda

Kontrol Planı, Bakanlık Yem Kontrol Planı, Alo Gıda 174, diğer hususlar vs) 418 numune alınmıştır. Yapılan işlemler sonucunda 5 işyerine Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusu olmak üzere 31 işletmeye idari yaptırım uygulanmıştır. 26 işyerine toplam 167.715 TL idari para cezası kesilmiştir.

Güvenli gıda üretmek kadar tüketicilerin de gıdaları güvenli bir şekilde nasıl tüketeceklerini bilmeleri ve bu yönde bilinçlendirilmeleri gerekir. Aksi halde sadece güvenli gıdaları üretmek ve tüketiciye bu gıdaları ulaştırmak için her türlü yasal düzenlemeleri yapıp bunları harfiyen uygulamak ve denetimini yapmak, gıda kaynaklı hastalıkları önlemede tek başına yeterli olmaz. Tüketicilerin bilinçlendirilmesi bu yönüyle büyük önem arz etmektedir.

Son günlerde sosyal medya üzerinden ve mesaj yoluyla Diyarbakır ilimizde faaliyet gösteren bazı gıda işletmeleri hakkında spekülasyonlar yapılmaktadır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız ve Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz bu konuda son derece büyük bir titizlikle çalışmalarını yürütüyor, üreticilerimiz ve de tüketicilerimizin Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız ve Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz dışında yapılan hiçbir açıklamayı dikkate almamaları gerektiğini belirtmek istiyoruz.

Ana Sektör Adı	İşyeri Sayısı	2016 Yılı Denetim Sayısı
Üretim Yerleri	786	1177
Gıda Satış Yerleri	4244	5392
Toplu Tüketim Yerleri	2680	3695
Yem İşletmesi	141	170
Toplam İşletme Sayısı	7851	10434

Not " Güncel veriler GGBS'den alınmıştır "

İl Müdürlüğümüz Kaçak Avlananlara Göz Açtırmıyor

Av Yasağı Dönemi Boyunca 7/24 Denetimlerimiz Devam Edecek. Bölgemizde Kaçak avcılıkla mücadele devam ediyor.

Av yasağı döneminin başlamasından dolayı, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz bölgedeki denetimlerini artırdı.

1 Nisan tarihinden itibaren başlayan ve 1 Temmuz'a kadar sürecek olan Av Yasağı Dönemi nedeni ile bölgemizde denetimler artırıldı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz, Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü tarafından Su Ürünleri Kaçak Avcılık Denetim Programı kapsamında, İl Müdürlüğümüz personelleri ile kolluk kuvvetleri ekiplerince 2 Mayıs 2017 tarihinde saat 23:30 da ilimize nakledilen Sazangiller familyasına ait yaklaşık 2 ton balık Kayapınar İlçesindeki Jandarma kontrol noktası sırasında, yol denetiminde yakalandı.

Yakalanan balıklara el konularak, kaçak avcılık yaptığı belirlenen iki kişiye 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu gereği İdari Para cezası uygulandı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar, 1 Nisan ve 1 Temmuz tarihleri arasındaki süreci kapsayan Av yasağı döneminde, vatandaşlarımızın daha duyarlı davranmalarını, av yasağı dönemine uymaları gerektiğini belirterek, Denetimlerin Av yasağı dönemince 7/24 saat devam edeceğini ifade etti.

İlimizde İyi Tarım Uygulamaları Eğitim Ve Bilgilendirme Toplantıları Başladı

İyi Tarım Uygulamaları konusunda İl ve İlçe Müdürlüklerimizde görevli tüm personele yönelik eğitim ve bilgilendirme toplantıları başladı.

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğünce İyi Tarım Uygulamaları konusunda İl ve İlçe Müdürlüklerimizde görevli tüm personele yönelik eğitim ve bilgilendirme toplantıları 17 Ocak 2017 tarihi itibarıyla yapılmaya başlandı.

İyi Tarım Uygulamaları ile ilgili yapılan bilgilendirme toplantılarından birincisi, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğünde görevli Ziraat Mühendisi Serhat Tantekin tarafından gerçekleştirildi.

Oldukça geniş katılımın sağlandığı toplantıda Tantekin, İyi Tarım Uygulamalarının ne olduğuna yönelik geniş bir bilgilendirme yaptıktan sonra; Tüketicilere, perakendecilere ve çevreye sağladığı Faydaları ile ilgili bilgiler vererek, İyi Tarım Uygulamalarının Topraktan sofraya kadar uzanan bütün üretim ve pazarla-

ma aşamalarına değindi. İyi Tarım Uygulamaları ile ilgili devam eden eğitim ve bilgilendirme toplantılarının Ocak - Mayıs 2017 döneminde tamamlanması planlanıyor. İyi Tarım Uygulamaları Eğitim ve Bilgilendirme toplantıları, şubeler ve merkez ilçeler için Diyarbakır Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü Toplantı ve Konferans Salonlarında gerçekleştirilirken, diğer İlçeler için yapılan toplantılar ise İlçe Müdürlükleri veya İlçe Müdürlüklerince belirlenen yerlerde gerçekleştiriliyor.

Haftada iki kez gerçekleştirilen toplantılarda iyi tarım uygulamalarının ne olduğu anlatılarak, iyi tarım uygulamalarının önemine değiniliyor

İyi tarım uygulamalarının hangi kriterleri yerine getirmesi gerektiği, nasıl yapıldığı, denetimlerinin ne şekilde yapıldığı, yararları ve iyi tarım yapmak isteyen üreticilerin bu konuda izlemesi gereken yollar değinilen diğer konu başlıklarıdır.

Valimiz ve İl Müdürümüz Seyrantepe Kırsal Kalkınma Kooperatifini Ziyaret Etti

Diyarbakır Valisi Hüseyin Aksoy, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Ertan Atalar Bismil ilçesinde bulunan Seyrantepe Kırsal Kalkınma Kooperatifi tarafından yapılan serayı ziyaret etti.

Diyarbakır'ın önemli bir tarım şehri olduğunu ifade eden Aksoy "Bismil, Diyarbakır'ın tarımsal potansiyeli en yüksek olan ilçelerimizin başında geliyor" dedi. Tarımsal üretim miktarını çeşitlendirmek ve verimliliği daha üst noktalara taşımak bakımından DSİ Genel Müdürlüğümüzün yürütmekte olduğu önemli sulama projeleri olduğunu, bu sulama projelerinin de Diyarbakır'da tarımın daha iyi bir noktaya gelmesine önemli katkı sağlayacağını vurgulayan Aksoy; Mevcut sulu tarım ve tarımsal üretimin dışında özellikle seracılık konusunda da son yıllarda Diyarbakır da önemli çalışmaların yapıldığını kaydetti.

'Diyarbakır Genelinde 55 Milyon TL Yatırım Gerçekleşti'

Vali Aksoy konuşmasında; Diyarbakır geneline baktığımızda, 33 sera kurulmuş, bu 33 seranın 15 tanesi sadece Bismil ilçemizde kurulmak üzere hazırlandı. Bugün de bunlardan birini ziyaret ederek, buradaki çalışmalarını yerinde göreceğiz. Özellikle

sera üretiminde yaklaşık olarak Diyarbakır genelinde 55 milyon TL bir yatırım gerçekleşmiş. Bunun yaklaşık 35 milyon TL'lik yatırım kısmı Bismil'dedir. Bunun bir kısmı kredilendirme, bir kısmı hibe destek, bir kısmı da yatırımcıların kendi öz kaynakları ile ortaya koydukları çalışmalar. Özellikle domates ve salatalık üretiminde gerçekleştirilen bu seralar önümüzdeki dönemde gerek ilçe ekonomisine, gerek ülke ekonomisine katkı sağlayacak. Bu yönde çalışmalar yürüten, kooperatifleşen ve kooperatif kuran arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz. Ben katkısı olan, çalışmaların bu noktaya gelmesine destek veren bütün kişi ve kuruluşlara teşekkür ediyorum. Hayırlı olmasını diliyorum' dedi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Ertan Atalar Bismil'de bulunan Seyrantepe Kırsal Kalkınma Kooperatifinin Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının desteği ile kurulduğunu ifade ederek, desteklemeler ile ilgili Diyarbakır Valisi Hüseyin Aksoy'a ve basın mensuplarına geniş kapsamlı bilgi verdi. Atalar konuşmasında; Diyarbakır ilimiz 7 milyon dekar araziye sahip ve 1 milyon 214 bin küçükbaş hayvan, 371 bin büyükbaş hayvan varlığına sahip tarım potansiyeli yüksek illerimiz arasındadır. İlimizde 2016 yılı itibarıyla 2.4milyar TL destekleme yapılmıştır. Bismil İlçemiz yaklaşık 122 bin hektar tarımsal arazi varlığına sahip, 4 bin 497 çiftçinin çiftçi kayıt sistemine kayıt olduğu tarım ve hayvancılık potansiyeli oldukça yüksek illerimizin başında geliyor dedi. Gıda Tarım ve Hayvancılık İl

Müdürü Mustafa Ertan Atalar; Genç Çiftçi projesi kapsamında, 15 üreticiye 450 bin TL hibe desteği sağlandığını, Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri kapsamında Bismil'e yaklaşık 27 proje uygulandığını, bu projeler için 62 milyon TL hibe desteği ve kredi sağlandığını ve GAP Eylem Planı kapsamındaki illere 3 milyon TL hibe ödemesi yapıldığını ifade etti.

Atalar; buğday mercimek, pamuk ve mısır başta olmak üzere Diyarbakır'da en fazla pamuk ve mısır üretiminin yapıldığı yerin Bismil olduğunu söyledi.

Atalar konuşmasının devamında; Arazi Toplulaştırma ve Arazi İçi Geliştirme Hizmetleri kapsamında 11 projeyle 92 köyümüzde Arazi Toplulaştırma çalışmaları yürütülmüş ve buraya 58 Milyon TL ödeme yapılmıştır dedi. Projeler kapsamında 11 tane seracılık projesi kooperatiflerimiz tarafından uygulanmış, 22 kooperatifimiz TKDK ve Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Projesi kapsamında 401 bin metrekare alanda 22 sera tesis etmiştir, Bunun için yaklaşık 56 Milyon TL ödeme tahsis edilmiştir dedi. Atalar'ın konuşmasının ardından Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının desteğiyle kurulan Seyrantepe Kırsal Kalkınma Kooperatifindeki seraları gezen Vali Aksoy, basın mensuplarına yaptığı açıklamada; Diyarbakır'da özellikle tarım sektöründe, seracılık konusunda önemli çalışmalar yapıldığını ve Bismil'de yetiştirilen ürünler ile ilgili incelemelerde bulunmak için bir araya geldiklerini söyledi.

İlimizde 2016 Yılı Mazot ve Gübre Desteği Ödemeleri Çiftçilerimizin Hesaplarına Aktarıldı

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız tarafından Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ kapsamında, ilimiz çiftçilerine 2016 üretim yılında mazot ve gübre destekleme ödemeleri yapıldı.

2016 yılı Mazot ve Gübre desteği kapsamında ilimiz genelinde toplam 34224 çiftçimize 46.624.675,38 TL tutarında mazot ve gübre desteği ödemesine Mart 2017 tarihi itibarıyla başlandı.

Ödemeler, çiftçilerimizin T.C. kimlik numaralarının son rakamına göre Ziraat Bankasında açılan hesaplarına aktararak gerçekleştirildi.

Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Toplantısı Yapıldı

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi ile ilgili 7 Şubat 2017 tarihinde bir toplantı düzenlendi. Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesine ilişkin 2016 yılı sonuçlarının değerlendirilmesi ve Bakanlığımızın 2017 yılı Tebliğ/Uygulama Rehberinin hazırlanmasına yönelik 7 Şubat 2017 tarihinde yapılan toplantıya İl Müdür Yardımcısı Mehmet Şefik Türker, Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürü Bayram Sevinçer ile İl/İlçe Müdürlüğü proje yürütme birimlerinde görev yapan personeller katıldı. Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi ile ilgili yapılan toplantıda; 2016 yılında İlimiz genelinde uygulanan, Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, arıcılık, ipekböceği yetiştiriciliği, meyvecilik ile seracılık konularında 245 proje değerlendirilerek, uygulama ve sahada yaşanan problemlerin, 2017 yılında yaşanmaması için, Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ, Uygulama Rehberi ve Uygulama Talimatları kapsamında; Değerlendirme kriter tablosunda-

ki puanlamaya esas unsurlar, sistem üzerinde genç çiftçiler tarafından yapılan yanlış uygulamalar, revize edilmesi gereken projeler ile bölgemiz şartlarına uygun proje konuları görüşüldü.

Gerçekleştirilen toplantıda; İl/İlçe Genç Çiftçi Yürütme Birimlerimizce, Genç Çiftçilerin başvuru yapmadan önce bilgilendirilmesinin sağlanması ve sistem üzerinden bölgemiz şartlarına uygun hayvan ırklarının seçilmesi kararlaştırıldı. Proje için gerekli olan bilgilere, Bakanlığımız personeline hazırlanan program içerisinde ve genciftci.tarim.gov.tr adresinde ulaşılabilmesine değinilerek, bir proje hazırlanmasına gerek olmaksızın verilen adres üzerinden genç çiftçilerimizin 2017 ve 2018 yıllarında Genç Çiftçi Projelerine başvuru yapabilecekleri söylendi. 2016 yılında uygulanan 245 adet proje için 7.350.000,00 TL hibe ödemesinin yapıldığı. Önümüzdeki yıllarda Genç Çiftçi Projelerinin bütçesi artırılarak genç çiftçilerimize yönelik desteklemelere devam edileceği ifade edildi.

Akıl Küpleri Okul Sütü Ve Okul Kuru Üzümü

Kişi başı süt tüketiminin az olduğu Türkiye'de süt tüketimini ve süt içme alışkanlığını artırmak için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı işbirliğinde 2012 yılında ülke genelinde başlatılan 'Okul Sütü Akıl Küpü' projesi uygulamaya konulmuştur. 5 yıldan bu yana devam eden proje kapsamında resmi-özel anaokulu, uygulama sınıfı, anasınıfı ve ilkokul öğrencilerine haftada 3 gün (Pazartesi Çarşamba ve Cuma) süt dağıtılmaktadır.

2016-2017 eğitim-öğretim yılı içerisinde Okul sütü projesi kapsamında Diyarbakır'da 1039 okulda veli izni alınmış toplam 169.880 öğrenciye süt dağıtımı planlanmıştır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı işbirliğinde yürütülecek olan Okul Öncesi ve Temel Eğitim Birinci Kademe Okulları Kuru Üzüm Dağıtım programı kapsamında, Anaokulu, Uygulama Sınıfı ve Temel Eğitim birinci kademe öğrencilerine Okul Sağlığı Bilim Kurulu tarafından tavsiye edilen kuru meyve tüketim alışkanlığının kazandırılması, yeterli ve dengeli beslenmelerine katkıda bulunarak sağlıklı büyüme ve gelişmelerinin sağlanmasına yönelik "Okul Üzümü Akıl Üzümü" projesinin Bakanlar Kurulu'nda kabul edilmesinin ardından ülke genelinde haftada 2 gün (Okul sütü dağıtımı yapılan günlerin haricinde Salı ve Perşembe günleri) olacak şekilde "Okul Kuru Üzümü" dağıtımına başlandı. 26 Mayıs 2015 Salı günü ülkemiz genelinde eş zamanlı başlatılan bu program çerçevesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılı içerisinde Diyarbakır'da 1092 okulda veli izni alınmış 169.890 öğrenciye, kuru üzüm dağıtımını planlanmıştır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü gıda kontrol görevlileri tarafından hem okul sütü hem de okul kuru üzümü için dağıtım öncesi, dağıtımda ve sonrasında her parti değişiminde ildeki dağıtım merkezinin deposunda ve her okulda sütlerin muhafaza edildiği yerler, saklama koşulları gibi gerekli kontroller hassasiyetle yapılmakta ve analiz edilmek üzere numune alınmaktadır.

Diyarbakırlı Çiftçilerimiz Mersin Fuarında Yeni Teknolojileri Görme Fırsatı Yakaladılar

Bakanlığımız Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığının 2017 yılında "Tarımda Su Kullanımının Etkinleştirilmesi Programı" içerisinde "Suyun Bilinçli Kullanımı için Tarım Üreticilerine Yönelik Eğitim ve Yayın Artırılması" amacı ile yeniliğe açık ve sulama sistemlerinden %50 Hibe desteği almış çiftçilere yönelik 21-25.02.2017 tarihleri arasında yapılan ve on ikincisi düzenlenen Mersin Gıda Tarım ve Hayvancılık Fuarına İl Müdürlüklerinin koordinasyonunda 21-25.02.2017 tarihleri arasında yapılan Mersin Gıda Tarım ve Hayvancılık Fuarına İl Müdürlüğümüz Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü Koordinasyonunda, İlimiz çiftçilerinin; fuarı görmeleri, incelemeleri ve yeni teknikleri öğrenmeleri amacı ile iki günlük bir gezi düzenlendi. Fuar gezisine katılan Gıda Tarım ve Hayvancılık Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü Ahmet Muratoğlu, Çiftçilerimiz gıda, tarım ve hayvancılık anlamında, yeni teknolojileri yerinde görmeleri açısından bu tür fuarlar çiftçilerimiz için bir fırsattır. Bizler de bu fırsatı değerlendirebilmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın bu yıl on ikincisini düzenlediği Mersin fuarında çiftçilerimiz ile birlikte birçok ürünü görmek ve çiftçilerimizin fuarda sergilenen makine ve aletler ile ilgili bir fikir edinmelerine vesile olduk dedi.

Muratoğlu, Mersin Gıda Tarım ve Hayvancılık Fuarına düzenledikleri gezi ile ilgili, çiftçilerimizi tarım anlamında gerçekleştirilecek olan, Fuarlar çiftçilerimizin kendilerini geliştirebilmeleri açısından son derece önemlidir" ifadelerini kullandı.

Mersin Gıda Tarım ve Hayvancılık fuarını gezen çiftçiler, tarımsal yenilikleri yerinde görme ve değerlendirme fırsatı yakaladıkları için çok mutlu olduklarını dile getirerek Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne bu geziyi düzenledikleri için teşekkürlerini iletiler.

Buzağı Ölümleri ve Marazi Madde Alma ve Gönderme ile İlgili Eğitim Toplantısı Düzenlendi

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüz toplantı salonunda 16 Şubat 2017 tarihinde "Buzağı Ölümünün Nedenleri Ve Alınacak Önlemler, Marazi Madde Alma Ve Gönderme Usul Ve Esasları" konulu eğitim toplantısı düzenlendi.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüz toplantı salonunda 16 Şubat 2017 tarihinde Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğümüzün koordinatörlüğünde, Elazığ Veteriner Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünden teknik personeller tarafından "Buzağı Ölümünün Nedenleri Ve Alınacak Önlemler, Marazi Madde Alma Ve Gönderme Usul Ve Esasları" konulu eğitim toplantısı düzenlendi. Toplantıya İl Müdür Yardımcısı Mehmet Hüseyinoğlu, Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürü Necattin Göncü, İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinde görevli veteriner sağlık personelleri ile İlimize bağlı yetiştiriciler katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İl Müdür Yardımcımız Mehmet Hüseyinoğlu "buzağılar büyükbaş hayvan yetiştiriciliği yapanlar için en önemli gelir kaynağıdır. Burada oluşacak olan buzağı kayıpları yetiştiricilerimizin de kazancını etkilemektedir" dedi. Özellikle hayvancılık işlet-

melerinde biyogüvenlik kurallarına riayet edilmesi, buzağı ilk doğduğunda buzağıya ağız sütünün verilmesinin ve aşılarının zamanında ve aksatılmadan yapılmasının görülebilecek ölümleri sayısal olarak azaltacağını belirtti. Hüseyinoğlu, bu eğitimle farkındalık yaratarak buzağı ölümlerinin önüne geçilmesinin amaçlandığını söyledi. Ayrıca eğitim toplantısının diğer bir konusu olan hastalıkların teşhisinde marazi maddenin alınımının ve zamanında gönderilmesinin hastalıkların tespitinde hayati önem taşıdığını, bunun için konuya hassasiyetle yaklaşılması gerektiğini vurguladı.

Toplantıda, Elazığ Veteriner Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünden gelen teknik personeller tarafından "Buzağıda Bakım -Besleme, Koruyucu Tedbirler İle Buzağılarda Görülen Ve Ölümlere Neden Olan Hastalıklar, Marazi Madde Alma Ve Gönderme Usul Ve Esasları" ile ilgili sunumlar yapıldı. İl Müdürlüğümüzce "Buzağı Ölümleri, Salgın Hastalıklarda Marazi Madde Alma Ve Gönderme" konularında eğitim çalışmalarına ve sahada kontrole aralıksız devam edileceği belirtildikten sonra, bereketli bir yıl olması için bulunulan dilek ve temennilerin ardından toplantı sona erdi.

Meyve Yetiştiriciliği ve Budama Konulu Eğitim Düzenlendi

Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Yrd. Doç. Dr. Zafer AKTÜRK tarafından teorik ve uygulamalı olarak çiftçilerimize 1 günlük "Meyve Yetiştiriciliği ve Budama" konulu eğitim Eğil Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğünde verildi. Eğil İlçesinin gelir kaynakları içerisinde öne çıkan sektör tarımdır. Bu bağlamda tarımsal üretimde verim ve kalitenin yükseltilerek üreticilerimizin refah seviyesinin artırılması için tarımsal teknoloji ile bilginin zamanında ve etkin bir biçimde uygulamaya aktarılması büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda Eğil İlçe Müdürlüğünün talebi üzerine Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Yrd. Doç. Dr. Zafer AKTÜRK tarafından teorik ve uygulamalı olarak çiftçilerimize 1 günlük "Meyve Yetiştiriciliği ve Budama" konulu eğitim 23 Şubat 2017 tarihlerinde Eğil Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğünde verildi. Eğitime Eğil İlçe Müdürü Suat Demirbaş, İlçe Müdürlüğünde görevli konu uzmanları, ziraat fakültesi öğrencileri ve çiftçilerimiz katıldı. Eğitim sonrası öğrencilerimiz ve çiftçilerimizle beraber ilçemizin önemli turizm merkezleri olan Eğil Baraj Gölünde tekne gezisi düzenlendi ve Eğil Peygamber kabirleri gelen misafirlerimize gezdirildi. Yapılan eğitimin amacı; ağaçları en kısa zamanda ürün vermeye başlatmak, onları uzun süre verim çağında tutmak yani meyve ağaçlarında fizyolojik dengeyi kısa zamanda oluşturmak ve bunu uzun bir süre korumak, gövde üzerindeki ana dal

sayısını ve dağılımlarını düzenlemek, ağaçların sağlam düzenli ve dengeli taç oluşturmalarını sağlamak, meyve ağaçlarının bakımını, ürünün verimini ve zararlı-hastalıklarla mücadeleyi kolaylaştırmak, dar açılı hastalıklı ve kuru dalları çıkarmak, meyve de periyodisiteyi engellemek, verim ve kalitenin yükseltilmesi için teknoloji ile bilginin zamanında ve etkin bir biçimde uygulamaya aktarılması tarım ve hayvancılıkta ilerlemek için coğrafi faktörlerin olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi ile bilgi ve teknolojideki gelişmelerin uygulamaya konulmasıdır. Eğitimde konuşan Eğil Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Suat Demirbaş "Çiftçilerimize tarımın her dalında yeni bilgi ve tekniklerin öğretilmesi suretiyle; daha çok, daha kaliteli ve daha düşük maliyetle bitkisel ve hayvansal ürün elde etmelerini sağlamak ve bu ürünleri en iyi şekilde değerlendiren yaşam seviyelerini yükseltmelerine yardımcı olmak görevlerimizin başında gelmektedir. Görevlerimizden birini ifa etmek adına düzenlediğimiz bu eğitimin faydalı olacağına inanıyorum" dedi.

Çiftçilerimize ayrıca İlçemizde hızla gelişmekte olan ve büyük bir ekonomik öneme sahip olan badem yetiştiriciliğinin daha bilinçli ve teknikine uygun yapılmasının sağlanması için bölgemizdeki önder çiftçilerimizden Mustafa Karakoç'un badem bahçesinde çiftçilerimize sulama, gübreleme ve ilaçlama teknikleri ile ilgili bilgiler verildi.

Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi

Kapsamında Hayvansal Üretim Projelerinin Kontrolü Yapıldı

Genç Çiftçi Projelerinin desteklenmesi kapsamında 245 genç çiftçimize 7.350.000,00 TL hibe ödemesi yapıldı. İlimizde genç çiftçilerin girişimciliğinin desteklenmesi, gelir düzeyinin yükseltilmesi, alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması ve kırsal alandaki tarımsal üretime yönelik Genç Çiftçi Projelerinin desteklenmesi kapsamında 245 genç çiftçimize 7.350.000,00 TL hibe ödemesi yapıldı. İlimiz genelinde uygulanan 173 adet büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık projesi kapsamında; 128 genç çiftçimize kişi başı 6 adet büyükbaş olmak üzere toplamda 768 adet büyükbaş, 45 genç çiftçimize ise kişi başı 40 adet küçükbaş olmak üzere toplamda 1.800 adet küçükbaş hayvan teslimi TİGEM tarafından yapıldı. 173 genç çiftçimize 5.190.000,00 TL hibe ödemesi yapıldı. Ayrıca İlimizde öncelikli konular dikkate alınarak, 34 arıcılık, 23 adet kapama meyve bahçesi, 10 adet bağcılık ve üzümseri bitkiler, 3 adet ipekböcekçiliği ve 2 adet örtü altı sebze yetiştiriciliği projesi tamamlanarak, 72 genç çiftçimize 2.160.000,00 TL hibe ödemesi yapıldı. İl/İlçe Müdürlüğümüz Genç Çiftçi Yürütme Birimlerimizce, 17 İlçemizde uygulanmakta olan büyükbaş ve küçükbaş hayvansal üretim projelerinin yerinde kontrolleri yapılarak, genç çiftçilerimize; Hayvanların bakımı, beslenmesi, görülen göz enfeksiyonu, pnemonia (akciğer) hastalığına ilişkin alınacak önlemler ve tedavi yöntemleri hakkında Veteriner Hekimlerimizce mahallinde bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirildi. 2016 yılında uygulanan hayvansal üretim projelerinin takibi ve kontrolü genç çiftçi yürütme birimlerimizce 2 yıl boyunca sürdürülecektir.

Kadın Çiftçilerimiz Ankara da Milli Tarım Ruhuyla, Nevşehir de Tarihle Buluştu

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla "Bu Toprağın Kadınları Milli Tarım Ruhuyla Buluşuyor" etkinliğine Diyarbakırlı kadın çiftçilerimiz katıldı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığınca yürütülen "Tarımda Kadın Girişimciliğinin Güçlendirilmesi Programı" na çeşitli illerden gelen kadın çiftçilerin yanı sıra Diyarbakırlı 25 kadın çiftçimiz katıldı.

Ankara Ticaret Odası Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı'nda düzenlenen etkinliğe; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar, İl Müdür Yardımcısı Mehmet Şefik Türker ile Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğünde görevli üç personelimiz katıldı.

Ankara Ticaret Odası Fuar ve Kongre Merkezinde düzenlenen etkinlik, Bakanlığımız tarafından, ülkemizin çeşitli yerlerinden gelen kadın çiftçilerimize verilen kahvaltının ardından başladı.

"Bu Toprağın Kadınları Milli Tarım Ruhuyla Buluşuyor" etkinliği, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan Hanımefendi, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik ve Bakanlık yetkilileri ile Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen kadınların

katılımıyla gerçekleştirildi. Etkinlikte bir konuşma yapan Çelik,

Çiftçilerin önemli bir bölümünü kadınların oluşturduğuna işaret ederek, desteklerinde kadınlara pozitif ayrımcılık uyguladıklarını belirtti.

Genç Çiftçilerin Desteklenmesi Programı kapsamında geçen sene 15 bin çiftçinin desteklendiğini, bu sene de 15 bin çiftçiye hibe vereceklerini ifade eden Çelik, rakamın 11 binini kadınların oluşturduğunu vurguladı. Bakan Çelik'in kadın çiftçilere yönelik yaptığı açıklamalar kadın çiftçilerce çokça alkışlandı.

Davul zurna eşliğinde gerçekleştirilen etkinlik, kadın çiftçilere keyifli anlar yaşattı.

Etkinlikte çeşitli yörelerin halkoyunlarının yanı sıra yöresel ürünler de dikkati çekti.

Ankara'da gerçekleştirilen etkinliğin ardından, Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ekibi, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Münasebetiyle, Diyarbakırlı emektar kadın çiftçilerimizin farklı bir atmosferi daha yaşamaları için aynı gün rotasını Nevşehir'e doğru çevirdi.

Kadın çiftçilerimiz bir günlük de olsa Kapadokya'daki güzelliklerle buluşmanın keyfini yaşarken, oradaki tarihi güzellikleri görüp solu-dukları için Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüze böyle bir fırsat yarattıkları için duy-dukları memnuniyeti dile getirdiler.

Süne Mücadelesinde Görev Alan Teknik Personelimize Eğitim Verildi

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitki Sağlığı Uygulama Programı kapsamında, Süne Mücadelesi Teknik Personel eğitimi, İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda düzenlendi.

Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından 2017 yılı süne mücadelesi kapsamında 09.03.2017 tarihinde düzenlenen eğitime, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürü Sedat BAYAR ile Şube Müdürlüğü personelleri ve 12 İlçe Müdürlüğünde, Süne Mücadelesinde görev alan teknik personel katıldı.

Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünden gelen konu uzmanları; ilimizde çoğunlukla hububat tarımının yapıldığını dile getirerek, çiftçilerimizin en önemli gelir kaynaklarından birinin hububat olduğuna, hububatın en önemli zararlısının ise süne olduğuna dikkati çektiler.

Eğitimde, süne ile mücadelenin özellikle ilimiz için büyük önem arz ettiğini hatırlatan Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü uzmanları; süne mücadelesinde görev alan teknik personele; hububatın en önemli zararlısı olan sünenin tanımı, biyolojisi, sünenin tarım ürünlerine verdiği zararlar, süne ile mücadele yöntemleri ve süne mücadelesinde dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında önemli bilgiler verdi.

Dicle Üniversitesi Öğretim Görevlileri Eğil İlçemizdeki Üzüm Yetiştiricilerini Sahada Bilgilendirdi

Dicle Üniversitesi Öğretim Görevlileri, Eğil İlçemizdeki çiftçilerimize üzüm yetiştiriciliği ile ilgili teorik ve uygulamalı olmak üzere birçok bilgi verdi.

Eğil Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü koordinasyonunda ilçe genelinde üzüm yetiştiricilerimizin bağ yetirme tekniği ve hastalık zararlılarına yönelik olarak, teorik ve uygulamalı eğitim almaları ve bu konuda bilgilendirilmeleri için Dicle Üniversitesi Öğretim Görevlilerince, çiftçilerimize bu konuda eğitim vermeleri sağladı.

Dicle Üniversitesi Öğretim Görevlisi Doç Dr Gültekin ÖZDEMİR ve Yrd Doç Dr Halil Bolu tarafından çiftçilerimize teorik ve bağ alanlarında uygulamalı olarak eğitim verildi.

Eğitime, Eğil İlçe Müdürü Necip Suat Demirbaş ile İlçe Müdürlüğünde görevli konu uzmanları ve çiftçilerimiz katıldı.

Dicle Üniversitesi Öğretim Görevlisi Doç Dr Gültekin Özdemir yapılan eğitimde, modern bağcılığın artık uygulanması gerekliliğine dikkati çekerek, bağcılık koşullarının iyileştirilmesi, yeni bağ alanlarının kurulması, mevcut eski bağların verimi, kalitesi ve pazar değeri yüksek çeşitlerle yenilenmesi, birim alandan mümkün olan maksimum verimin elde edilmesi için telli terbi-

ye veya çardak sistemine geçilmesi ile pazarlama ve adaptasyon için çiftçilerimizin çeşit seçiminde mutlak uygun çeşitlerin seçilmesine özen göstermeleri gerektiğini vurguladı.

Yrd. Doç. Dr. Halil Bolu ise bölgemizde bağlarda sık görülen hastalık ve zararlılar olan Külleme, Mildiyö, Salkım Güvesi, Ağustos böceği ve bağ maymuncuğu zararlısı hakkında çiftçilerimize bu hastalık ve zararlılar ile ilgili hangi dönemlerde nasıl mücadele edeceklerine dair bilgiler verdikten sonra özellikle bölgemizdeki külleme için çiftçilerimizi uyararak, hangi etken maddeli ilaçların nasıl kullanılacağı ve hangi dönemlerde bağlarda uygulama yapılacağına dair geniş bir bilgi verdi.

Dicle Üniversitesi Öğretim Görevlileri Özdemir ve Bolu tarafından çiftçilerimize teorik eğitim verdikten sonra uygulamalı eğitime geçmek için bağ alanlarına doğru yol alındı. Çiftçilerimiz ile birlikte bağda budama yapılarak gerçekleştirilen eğitim soru cevap şeklinde tamamlandı. Çiftçilerimiz verilen eğitimden duydukları memnuniyeti dile getirerek, Eğil Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğümüze ve Dicle Üniversitesi Öğretim Görevlilerine teşekkürlerini sunarak, bu tür eğitimlerin sıklıkla devam etmesini istediler.

İlimizde Arıcılık Alanında Faaliyet Gösteren Yetiştiricilere Destekleme Ödemelerine Başlanmıştır

Arıcılık, ülkemiz genelinde olduğu gibi ilimizde de çok eskiden beri yapılan ve oldukça gelişen önemli bir tarımsal faaliyeti olup, günümüzde de ilçelerimizde hızla yayılmaktadır. İlimizde toplumun arıya ve arıcılığa geleneksel bir önem vermesi, arıcılığın toprak varlığına bağlı olmaksızın da yapılabilen tarımsal bir faaliyet olması ve gezginci arıcılığın yarım asrı aşan bir tecrübeye sahip bulunması ile sağlanan birikimin arıcılık potansiyelinin boyutlarını genişleten unsurları oluşturmaktadır. Arıcılığın az masraf ve iş gücü gerektirmesi, zevkli bir uğraş olması, birbirinden değerli ürünlerin üretilmesi, ürünlerinin diğer tarımsal ürünlere göre bozulmadan uzun süre saklanabilmesi nedeniyle Diyarbakır yöresinde arıcılık sosyo-ekonomik bir önem taşımaktadır.

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ortak katkılarıyla Arı Yetiştiriciliği Eğitim Kursları düzenlenmektedir. Arı Yetiştiriciliğiyle ilgili verilen bu eğitim kursu, hem Diyarbakır'da hem de hem bölgedeki arı yetiştiriciliğine katkıda bulunarak, bölge arıcılığının gelişmesine önemli oranda katkı sağlamaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından ilimizde arıcılık alanında faaliyet gösteren yetiştiricilere, 10.03.2017 tarihinden itibaren destekleme ödemelerine başlanmıştır. İlimizde, arıcılık faaliyetinde bulunan ve arıcılık desteklemelerinden faydalanma şartlarını taşıyan 482 adet işletme sahibine, 101.133 adet arılı koloni için 1 milyon 11 bin TL arılı kovan destekleme ödemesi yapılacaktır.

Arıcılara destek kapsamında yapılan ödeme, ertelemeye mahal verilmeden zamanında gerçekleştirilecektir. Bu destekleme ile yetiştiricilerimiz, arı ve kovanlarının bahar bakımını yapıp, gerekli olan araç gereçleri sağlama yönünden rahatlayacaklardır. Dolayısıyla önümüzdeki dönem, üretim için daha verimli bir evre geçirmiş olacaklardır. Arıcıların, söz konusu desteklemelerden faydalanabilmeleri için Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtlı, en az 30 adet aktif arılı kovana sahip, Arıcılar Birliği üyesi olmaları şartını taşımaları zorunludur.

Arıcılarımıza, bu yıl sağlıklı ve bereketli bir yıl geçirmelerini dileriz.

İlimizde Sürü Yönetimi Elemanı Benim Projesi Kursiyerleri Sertifikalarını Aldı

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çalışma ve İş kurumu İl Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ile Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinin ortaklaşa düzenledikleri "Sürü Yöneticiliği Elemanı Benim Projesi" kapsamında 2017 yıllı 1. Dönem Sürü Yöneticiliği Kursunu başarıyla tamamlayan 11 kursiyere sertifikaları verildi.

06-24.03.2017 tarihleri arasında 25 kursiyerin katılımı ile düzenlenen Sürü Yöneticiliği Kursuna devam eden 11 kursiyer yazılı, sözlü ve uygulama alanlarında yapılan sınavlarda başarı göstererek, sertifikalarını almaya hak kazandı. Sertifika dağıtımını İl Müdürlüğü Konferans salonunda düzenlenen törenle gerçekleştirdi. Törene İl Müdürü Mustafa Ertan ATALAR, Hayvan Sağlığı ve Yem. Şube Müdürü Necattin GÖNÇ, kurumun personelleri ve kursiyerler katıldı. Sertifika töreninde söz alan İl Müdürü Mustafa Ertan ATALAR,

küçükbaş hayvancılığının ülke ekonomisindeki yeri ve önemine değinerek Bakanlığın uyguladığı desteklemlerle kırsalda hayvan sayısının arttığı, yetiştiriciliğin cazip hale geldiği bu anlamda verilen eğitimin hem kalifiye eleman yetersizliğinin giderilmesi hem de eğitimli insanların yönettiği sürülerin daha sağlıklı daha işlevsel bir nitelik kazanacağını vurguladı. Konuşmalarının ardından kursiyerlere sertifikaları takdim edildi.

Kurslar Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, İŞKUR ve Milli Eğitim Müdürlüğünün katkıları ile Merkezde 22, Çınar İlçesinde 2, Silvan ve Çermik İlçesinde 1'er olmak üzere şu ana kadar toplamda 26 kurs düzenlenmiştir. Bu kurslar sonucunda toplam 413 kursiyere Sürü Yönetimi Kursu Katılım belgesi verildi.

2017 yılı içerisinde İl Müdürlüğü bünyesinde merkezde 7, Çermik, Lice ve Kulp ilçelerinde birer kurs olmak üzere toplamda 9 adet kurs düzenlen-

mesi planlanmaktadır. Düzenlenen Kursiyerlere Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğü tarafından her kursiyer için 20 TL/gün zaruri gider ödemesi ve iş ve meslek hastalıklarına karşı kursiyer sigortalanmaktadır.

Bakanlığın 2016 yılı hayvancılık desteklemeleri kapsamında 250 ve üstü anaç koyun- keçi varlığına sahip işletmelerde işletme sahibinin sürü yöneticiliği belgesine sahip olması veya bu belgeye sahip kişiyi yanında çalıştırıp en az 5 ay kesintisiz sigortasını yatırmaması durumunda 5000 tl destekleme ödemesi almaktadır.

İlimizde sürü yönetimi istihdam desteklemesi kapsamında 2014 yılı içerisinde 6 işletmeye 30 Bin TL, 2015 yılı içerisinde 64 işletmeye 320 Bin TL olmak üzere toplam 70 işletmeye 350 Bin TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 2016 yılı için ise 108 işletme sürü yönetimi istihdam desteğinden faydalanmak için kurumumuza başvuruda bulundu. 2017 yılı içerisinde desteklemeleri yapılacaktır.

Su Ürünleri Denetimi Yapıldı

İl Müdürlüğümüz Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü tarafından Kayapınar ilçe sınırlarında bulunan Devegeçidi Baraj Gölünde denetim yapıldı.

Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüz tarafından yürütülen "Su Ürünleri Kaçak Avcılık Denetim Programı" kapsamında 23.03.2017 tarihinde Kayapınar ilçe sınırları içinde bulunan Devegeçidi Baraj Gölünde denetim yapıldı. Kayapınar İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve Kayapınar İlçe Jandarma Komutanlığına bağlı ekiplerin de iştirak etmiş olduğu denetimde Devegeçidi Baraj Gölü'nün muhtelif noktalarında toplam uzunluğu 3 bin metre olan uzatma misina ağı denetim ekiplerimizce toplanarak muhafaza altına alındı. Toplanan ağlarda ele geçirilen, henüz avlanma boyuna ulaşmamış canlı Aynalı Sazan, Siraz gibi balık türleri tekrar suya bırakıldı, endemik türler için zararlı olduğu bilinen ve ekono-

mik değeri olmayan İsrail Sazanları da karaya çıkarılarak imha edildi. İl Müdürlüğümüz Mustafa Ertan ATALAR Baraj göllerinde bulunan balık popülasyonlarını olumsuz biçimde etkileyen kontrolsüz avcılığın en aza indirilmesi ve kaçak avcılığın önlenmesine yönelik denetimlerin devam edeceğini ifade etti.

İlkbahar Dönemi Budama ve Dikim Programı Devam Ediyor

İl Müdürlüğümüz Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü İlkbahar Dönemi Budama ve Dikim Programı kapsamında Çınar İlçesi'nde Budama ve Dikim faaliyetlerini gerçekleştirdi.

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü Personellerinden Ziraat Yüksek Mühendisi Asuman Oktay, Ziraat Teknikerleri A. Halim Ezgin ve Ramazan Çaran tarafından İlkbahar Dönemi Budama ve Dikim Programı kapsamında 28.03.2017 tarihinde Çınar İlçesi'nde Budama ve Dikim faaliyetlerini gerçekleştirdiler.

Program kapsamında bir konuşma yapan Ziraat Yüksek Mühendisi Asuman Oktay budama ve dikim hakkında üreticileri bilgilendirdi.

Asuman Oktay, Budama mevsiminin erken ilkbahar ve sonbahar olduğunu belirterek, budamanın bölgemiz için erken ilkbahar döneminde (15 Şubat- 15 Mart) yapılmasının uygun olduğuna değinerek, bu dönemin iklim koşullarına göre zaman aralığının değişebileceğini de sözlerine ekledi. Budama yaparken ağacın yaşı

türü ve hangi tür budama yapılacağına önemli olduğuna işaret eden Oktay, üreticilere; şekil budamasında ilimiz için modifiye lider dediğimiz ağacın ortasını çok açmadığımız, güneş ışınlarına çok fazla maruz bırakmadığımız budama şeklini tavsiye etti. Ayrıca, üreticilerimizin Budama yaparken eldiven ve çizme kullanmalarına ve her budamadan sonra budama makasını dezenfekte etmeleri gerekliliğine değindi.

Üreticilerin, dikim için alacağı fidanın sertifikalı olması gerektiğini dile getiren Oktay, dikim yaparken Açık Köklü Fidan ve Tüplü Fidan olmak üzere iki tür fidanın bulunduğunu, Açık Köklü Fidanın erken bahar döneminde dikildiğini, tüplü fidanın her mevsim dikilebilse de erken bahar döneminde dikilmesinin daha uygun olacağını, meyve türüne, iklime göre budamasına ve sulamasına dikkat edilmesi gerektiğini, dikim yaparken aşılama noktasının açıkta kalmasına, fidan dikildikten sonra hava yağmurlu bile olsa can suyunun verilmesine özen göstermeleri konusunda üreticileri bilgilendirdi.

Su Ürünleri Av Yasağı İle İlgili Bilgilendirme Toplantısı Yapıldı

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz tarafından; su ürünleri av yasağı dönemi, yasa dışı avcılık faaliyetleri ile ilgili bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilen; su ürünleri av yasağı dönemi, yasa dışı avcılık faaliyetleri ile ilgili bilgilendirme toplantısı 30.03.2017 tarihinde İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda gerçekleştirildi.

Toplantıya İl Müdür Yardımcısı Mehmet Hüseyinoğlu, Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürü Muhammed Kasım Aydın, Balıkçılık ve Su Ürünleri Şubesinde görev yapan teknik personeller ile Büyükşehir ve Merkez İlçe Belediyesinde görevli personeller katıldı.

Katılımcılara "4/1 ve 4/2 Numaralı Ticari ve Amatör Avcılığı Düzenleyen Tebliğlere göre; İç sularımızda Sazan, Kadife, Şiraz ve Yayın balıklarının avlanmaları 1 Nisan - 30 Haziran tarihleri arasında yasak olduğuna dair bilgiler verilerek, Av yasağından önce avlanılan ve stok tespiti yaptırılan İç Su balıklarının, yasağın başlamasından itibaren en geç 7 gün içinde satışı, nakli, pazarlanması ve işlenmesinin zorunlu olduğuna değinildi.

Gerçekleştirilen toplantıda, Büyükşehir ve ilçe Belediyelerimiz ile Müdürlüğümüz teknik personelleri tarafından koordineli olarak, pazar ve perakende satış yerlerine yapılacak denetimlerin; su ürünlerinin sürdürülebilirliğini ve türlerin devamlılığını sağlamak açısından büyük önem arz ettiği vurgulandı.

İlimizde 2016 Bitkisel Üretime Destekleme Ödemelerine Başlanıldı

2016 üretim yılı Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair 2016/29 numaralı Tebliğ kapsamında; Bitkisel Üretime Destekleme Ödemelerine 31 Mart 2017 tarihi itibarıyla başlanıldı. İlimizde 9339 Hububat ve Baklagil üreticisine 33.314.908,74 TL fark desteği ödemesi, 1436 Dane Mısır, Pamuk üreticisine 5.244.034,52 TL fark desteği ödemesi, 2406 Yağlı Tohumlu Bitkiler üreticisine 109.765.300,93 TL fark ödemesi desteği, 11976 üreticiye,

24.580.633,62 TL Sertifikalı Tohumluk Kullanımı Destekleme ödemesi (Güzlük-2017) 31 Mart itibarıyla İlimiz çiftçilerine Ziraat Bankası aracılığı ile ödenmeye başlanıldı. İlimizde Tarımsal Destekleme Ödemesi alacak çiftçilerimizin, 31 Mart- 14 Nisan tarihleri arasında Ziraat Bankası ATM'lerinde 18.00'dan sonra, çiftçilerimizin kimlik numaralarının son hanelerine göre destekleme ödemeleri hesaplarına aktarılmaya devam edilecektir.

TCKN SON HANESİ	VKN SON HANESİ	AKTARIM TARİHİ
0	1-3-5-7-9	31 Mart 2017
2-4	2-4	07 Nisan 2017
6-8	6-8	14 Nisan 2017

Hayvan Yetiştiricilerine Müjdeli Haber !

Büyükbaş ve Küçükbaş hayvanların küpeleme ve kayıt altına alınma çalışmaları kapsamında, her yaştan sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların 31/12/2017 tarihine kadar küpelenerek kayıt altına alınması amacıyla "Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile "Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" 04.04.2017 tarihli ve 30028 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır. Bu nedenle, her yaştan sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların küpelenerek kayıt altına alınması amacıyla, yetiştiricilerin bağlı bulunduğu İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine başvurarak, kendi hayvancılık işletmelerinde bulunan her yaştaki küpesiz büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarını kayıt altına alınma işlemlerini yapabileceklerdir. Her yaştaki büyükbaş ve küçükbaş hayvanların kayıt altına alınma işlemi 31 Aralık 2017 tarihine kadar yapılabilecektir.

Büyükbaş ve Küçükbaş hayvancılıkla uğraşan yetiştiricilerin en kısa zamanda bağlı bulunduğu İlçe Müdürlüklerine başvurması gerekmektedir. Ayrıca, herhangi bir nedenle gerekli bildirimleri yapılmayan sığır cinsi ve koyun-keçi türü hayvanların hareket, ölüm, kesim, işletmede zorunlu kesimleri ile yetiştiricinin kendisine ve işletmesine ait bilgiler bildirim süresine bakılmaksızın 31.12.2017 tarihine kadar güncelleme işlemi gerçekleştirilebilecektir. Küçükbaş hayvancılıkla uğraşan yetiştiricilerin en kısa zamanda bağlı bulunduğu İlçe Müdürlüklerine başvurması gerekmektedir. 31 Aralık 2017 tarihinden sonra büyükbaş hayvanı olan yetiştiriciler 3 aylıktan büyük hayvanlarını, küçükbaş hayvanı olan hayvan sahipleri ise 6 aylıktan büyük hayvanlarını küpeletemeyeceklerdir. Bu tarihten sonra 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu gereğince büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarını kayıt altına aldırmadıkları için idari para cezası uygulanacaktır. Bu durum hayvancılıkta büyük zararlara sebebiyet verecektir.

Regaip Kandilinde İl Müdürlüğümüz Süt Dağıttı

Kandillerde süt dağıtımının gelenek haline geldiği Diyarbakır'da; Regaip Kandili vesilesiyle Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz tarafından Kayapınar Cebeli Nur Camii'nde 30 Mart 2017 tarihinde süt dağıtımı yapıldı.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın, Türkiye genelinde Regaip Kandili vesilesiyle camilerde vatandaşa süt dağıtımı yapılması konusunda düzenlemiş olduğu organizasyon çerçevesinde, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri tarafından 81 İl'de hem Regaip Kandilini kutlamak hem de sağlık için önemli bir besin kaynağı olan sütün kullanımını teşvik etmek amacıyla 30 Mart 2017 tarihinde camilerde süt dağıtımı gerçekleştirildi.

Diyarbakır İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve Diyarbakır İli Süt Üreticileri Birliği'nin katkılarıyla gerçekleştirilen süt dağıtımı etkinliğine; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Ertan Atalar, İl Müdür Yardımcısı Mehmet Hüseyinoğlu, Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü personelleri ile İl Müdürlüğü'nün birçok personeli katıldı.

Etkinlik kapsamında, kılınan namazı müteakiben Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüzce vatandaşların Regaip Kandilleri kutlanarak, 3000'i aşkın kutu süt dağıtımını gerçekleştirildi. Halkın ilgisinin oldukça fazla olduğu süt dağıtım etkinliği edinilen duaların ardından sona erdi.

İlimizde Süne Mücadelesi Bilgilendirme Toplantısı Karacadağ Kongre Merkezinde Gerçekleştirildi

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz tarafından 2017 Yılı Süne Mücadelesi Bilgilendirme Toplantısı 06.04.2017 tarihinde Karacadağ Kongre Merkezi'nde yapıldı.

Toplantı saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başladı.

Yüksek katılımın sağlandığı toplantıda, ağırlıklı olarak süne ile mücadelede üreticinin bilinçlendirilmesi konusu ele alındı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü olarak ev sahipliğini yaptığımız toplantıya Valimiz Hüseyin Aksoy, Vali Yardımcısı Kürşat Güleriyüz, Yenişehir Kaymakamı ve Belediye Başkan Vekili Mehmet Özel, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitki Sağlığı ve Karantina Daire Başkanı Murat Şahin, GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Ve Eğitim Merkezi Müdürü Mehdi Sümerli, Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürü Mehmet Kılıç, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ahmet Sayar, Diyarbakır Ticaret Borsası Başkanı Engin Yeşil, OSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Abdulkadir Karavil, ilimizdeki çeşitli kamu kurumlarının yöneticileri ve çok sayıda çiftçi katıldı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar konuşmasına başlamadan önce süne ile ilgili toplantıya yoğun katılımın sağlanmasından dolayı duyduğu memnuniyeti dile getirdi. İlimizde yaklaşık olarak 4.500.000 dekar alanda hububat tarımının yapıldığına değinen Atalar;

Ülkemizde; Kırmızı mercimek üretiminde 123 bin tonla 1. Sırada, 1 Milyon 151 bin ton buğday üretimi ile 3. Sırada, 169 bin ton ile

pamuk üretiminde ülkemizde 4. Sırada bulunmamızın öneminin altını çizdi.

Ülkemiz ve özellikle bölgemiz için büyük tehlike oluşturan süne zararlısı ile mücadelenin büyük önem arz ettiğini söyleyen Atalar, bu konuda il müdürlüğü olarak yoğun çalışmalar içerisinde olduklarını ifade etti. Atalar, bir tahıl ambarı olan bölgemiz, dolayısıyla şehrimizin ambarını bereketle doldurmak için süne mücadelesinde çiftçi ve üreticilerimiz dikkatli davranmalıydılar dedi.

Çiftçilerimizin ve üreticilerimizin kazançlarına kazanç katmak için bilinçli davranmaları gerekliliğinin altını çizen Atalar Süne ile ilgili teknik personellerimizin vermiş oldukları bilgilerle hareket etmeleri dahilinde hem bölgemizin hem de çiftçilerimizin kazançlı çıkacaklarına inandığını belirtti.

Karacadağ Kongre Merkezi'ndeki toplantıya konuşmacı olarak katılan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitki Sağlığı ve Karantina Daire Başkanı Murat Şahin katılımcılara 'Süne Nedir? Süne ile Mücadele Programı' ile ilgili yaptıkları çalışmalar hakkında geniş bir bilgi verdi.

Valimiz Hüseyin Aksoy ise konuşmasında, tarımsal potansiyeli bakımından Türkiye'nin en önemli illerinden birisinin Diyarbakır olduğunu söyledi. Bu potansiyeli en iyi şekilde harekete geçirmek ve tarımsal geliri en üst noktalara taşımak adına yürütülen önemli çalışmaların olduğuna değinen Aksoy, Diyarbakır arazi varlığının %45 i tarımsal arazi

ve bu tarımsal arazinin şu aşamada %25 lik kısmının sulandığını, Önümüzdeki dönemde başlatılmış olan sulama projeleri ile sulanabilir alanları çok üst noktalara taşıyacaklarını belirtti. Diyarbakır'ın özellikle hububat tarımında ülkemizde hep ön sıralarda yer aldığına değinen Vali Aksoy, hububat tarımının içinde buğday ve mercimeğin ilk sıralarda olduğuna işaret ederek, toplantımızın amacı üreticilerimizi, çiftçilerimizi bu anlamda bilinçlendirmek, ne zaman ve nasıl yapacağı konusunda onları duyarlı hale getirmek olduğunu söyledi. Konuşmasının ardından Vali Aksoy, 'Sürü yöneticisi benim' projesi kapsamında eğitim gören kursiyerlere sertifikalarını verdi.

Daha sonra panel bölümüne geçildi. Dicle Üniversitesinden Yard. Doç. Halil Bolu moderatörlüğünde yapılan panele, Diyarbakır Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nden Dr. Mehmet Duman, Uzman Vedat Karaca, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürü Sedat Bayar, GAP UTEM Dr. Sertaç Tekdal ve Toprak Mahsulleri Ofisi Ziraat Müh. İlhan Tanrıverdi katıldı. Panelde uzmanlar tarafından Süne Mücadelesi konusunda çiftçilere bilgi verildi. Toplantı, konu uzmanları tarafından çiftçilerin sorularının cevaplanmasıyla sona erdi.

Sürü Yönetimi Projesi Kursları Devam Ediyor

Proje, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çalışma ve İş kurumu İl Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ile Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinin ortaklaşa düzenledikleri "Sürü Yöneticiliği Elemanı Benim Projesi" kapsamında gerçekleştirilen sürü yönetimi elemanı veya sürü yönetimi elemanı olmaya aday kişilere yönelik olarak düzenlenmektedir. Bu program MEB modüler eğitim programları listesinde yer alan sürü yönetim elemanı eğitimini kapsamaktadır.

Kurslar İl Müdürlüğümüz, İŞKUR ve Milli Eğitim Müdürlüğünün katkıları ile Merkezde 22, Çınar İlçemizde 2, Silvan ve Çermik İlçemizde 1'er olmak üzere şu ana kadar toplam 26 kurs düzenlenmiştir. Bu kurslar sonucunda toplam 413 kursiyere Sürü Yönetimi Kursu Katılım belgesi verilmiştir.

Bakanlığımız 2016 yılı hayvancılık desteklemeleri kapsamında 250 ve üstü anaç koyun- keçi varlığına sahip işletmelerde işletme sahibinin sürü yöneticiliği belgesine sahip olması veya bu belgeye sahip kişiyi yanında çalıştırıp en az 5 ay kesintisiz sigortasını yatırması durumunda 5.000,00 TL destekleme ödemesi almaktadır.

İlimizde sürü yönetimi istihdam desteklemesi kapsamında 2014 yılında 6 işletme toplam 30.000 TL, 2015 yılında ise 64 işletme olmak üzere toplamda 320.000,00 TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 2016 yılında 107 işletme sürü yönetimi istihdam desteğinden faydalanmak için kurumumuza başvuruda bulunmuş olup, 2017 yılında toplamda 535.000,00 TL destekleme ödemesi yapılacaktır.

Av Yasağı Denetimlerimiz Devam Ediyor

Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü'müzün yürütmüş olduğu "Su Ürünleri Kaçak Avcılık Denetim Programı" kapsamında 10/04/2017 tarihinde Silvan İlçe sınırlarında yer alan Batman Baraj Gölü'nde denetim faaliyeti gerçekleştirildi. Silvan İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ve Çatakköprü Jandarma Karakol Komutanlığına bağlı ekiplerin de iştirak etmiş olduğu denetimde Batman Baraj Gölü'nün muhtelif noktalarında toplam uzunluğu yaklaşık 8000 bin

metre olan uzatma misina ağı denetim ekiplerimizce toplanarak muhafaza altına alındı. Toplanan ağlarda ele geçirilen, henüz avlanma boyuna ulaşmamış canlı Aynalı Sazan, Karabalık, gümüş balığı gibi balık türleri ve ağa yakalanmış olan yengeçler tekrar suya bırakıldı. Baraj göllerinde bulunan balık popülasyonlarını olumsuz biçimde etkileyen kontrolsüz avcılığın en aza indirilmesi ve kaçak avcılığın önlenmesine yönelik denetimlere Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüzce devam ediliyor.

İl Müdürlüğümüz Şanlıurfa Gıda Tarım ve Hayvancılık Fuarına katıldı

Diyarbakır Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüz 12-15 Nisan 2017 tarihleri arasında Şanlıurfa'da düzenlenen Gıda-Tarım ve Hayvancılık Fuarına katıldı.

Bu yıl 4.sü düzenlenen Şanlıurfa Gıda, Tarım ve Hayvancılık fuarına İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar ve kurum personellerimiz katıldı. Bakanlık standında Diyarbakır yöresel ürünleri ve tescillenmiş ürünler tanıtıldı. Merkez Eyyübiye ilçesinde düzenlenen Şanlıurfa 4. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Fuarı'nın açılışı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in konuşması ile başladı. Çevre İl Müdürlüklerinin ve Sektör Temsilcilerinin katıldığı fuarda konuşan Bakan Çelik, Türkiye için hayati öneme sahip sektör temsilcilerinin fuar vesilesiyle yeni ürünlerini tanıtmaya imkânı bulacağını söyleyerek, gerçek-

leştirilen fuarların önemine değindi. Şanlıurfa 4. Gıda Tarım ve Hayvancılık Fuarında, İl Müdürlüğümüze ait standta Diyarbakır'ın tescilli ürünleri, Eğil Organik Ürünleri, Türkiye ipek üretiminde birinci sırada yer alan; Diyarbakır'ın ipek şal, kravat ve fularların yanı sıra ipek böceği kozasından üretilen tablolar ve süs eşyaları da sergilendi. Büyük beğeni toplayan ve yoğun ilgi gören standımızı ziyaret eden Müsteşar Yardımcıları Mehmet Hadi Tunç ve Hasan Özlü'ye ilimiz ürünleri hakkında bilgi verilirken özellikle ipek ve ipek kozası ürünleri hakkında detaylı bilgi verildi. Şanlıurfa'da yürütülmekte olan İpek Böcekçiliği Projesi kapsamında eğitim alan Urfalı kadın çiftçiler standımızı ziyaret ederek ipekböcekçiliği ve ürünleri hakkında bilgi alarak memnuniyetlerini dile getirdiler.

Kadın Çiftçilerimize Sertifikaları Verildi

"Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor" Projesi kapsamında uygulamalı eğitim alan kadın çiftçilerimize katılım sertifikaları verildi.

GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü, Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğü tarafından yürütülen "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor"

Projesi kapsamında 43 kadın çiftçimize düzenlenen törenle sertifikaları verildi.

25.11.2016 tarihinde Sur ilçesine bağlı Gencan Mahallesi'nde uygulamalı Küçükbaş, Büyükbaş ve Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliği ile ilgili kadın çiftçilerimize geniş kapsamlı eğitim verildi.

13 Nisan 2017 Perşembe günü eğitime katılan 43 kadın çiftçilerimize katılım sertifikaları Sur İlçe Tarım Müdürü Mahmut AKBAŞ tarafından verildi.

İl Müdürümüz

Çermik ve Çüngüş Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğünde

Diyarbakır Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Çermik ve Çüngüş Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüklerini ziyaret etti.

27 Nisan 2017 tarihinde Çermik Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü'nü ziyaret eden İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar, Çermik Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Yusuf Güden'i makamında ziyaret ederek, ilçede gıda tarım ve hayvancılık alanında yapılan çalışmalar ile ilgili bilgi alarak,

Güden ile fikir alışverişinde bulundu.

Çermik ziyaretinin ardından aynı gün Çüngüş Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü'nü de ziyarette bulunan İl Müdürümüz Atalar, Çüngüş Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü İsa Çelik'le, Çüngüş'te Gıda Tarım ve Hayvancılık alanında yapılan çalışmalarla ilgili bir değerlendirmede bulundu. Değerlendirmenin ardında İlçe personelleriyle de bir araya gelen Atalar, personel çalışmalarının yanı sıra, personel sorunları ile ilgili de bilgi aldı.

Biçerdöver Kontrolörleri Yapılan Törenle Sertifikalarını Aldılar

Biçerdöver Kontrolörü Yetiştirme sertifika dağıtım töreni 14 Nisan 2017 tarihinde İl Müdürlüğümüz toplantı salonunda gerçekleştirildi.

Biçerdöver Kontrolörü Yetiştirme sertifika dağıtım töreninde Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar ile Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürü Bayram SEVİNÇER tarafından kontrolörlere sertifikalar dağıtıldı.

İlimizde 2017 yılı Biçerdöver ile hububat hasadı yapılan ilçelerde biçerdöver kontrollerinde görev almak üzere İlçe Müdürlüklerimiz personellerine yönelik "Biçerdöver Kontrolörü Yetiştirme Hizmet içi Eğitim Kursu" düzenlendi. İl Müdürlüğümüz Toplantı Salonunda Ziraat Teknikeri Resul Kılınç tarafından 5 gün süreyle verilen eğitime toplam 20 personelimiz katıldı. Eğitim süresi boyunca biçerdöver kontrollerinde görev alacak olan kontrolörlere biçerdöver ünitelerinin tanıtımı, ünite ayarları, dane kayıpları ve dane kayıplarının nedenleri, dane kaybı ölçüm metotları, 2017 yılı Biçerdöverle ürün hasadında kontrol hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin uygulama talimatı mevzuatı, kontrollerde yapılacak çalışmalar gibi birçok konuda eğitim verildi.

Diyarbakır 8.Ortadoğu Tarım Hayvancılık Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı Açıldı

Diyarbakır çeşitli nedenlerle geçen sene yapılamayan fuar organizasyonlarına, bir yıl aradan sonra yeniden ev sahipliği yapıyor. Salı günü başlayan 8'inci Ortadoğu Tarım Hayvancılık Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı, 22 Nisan'a kadar açık olacak.

TÜYAP tarafından organize edilen ve Diyarbakır Valiliği, Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası ve İl Müdürlüğümüzün yanısıra çok sayıda sivil toplum kuruluşunun destek verdiği 8'inci Ortadoğu Tarım Hayvancılık Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı'nın açılışı salı günü yapıldı. Ortadoğu ülkelerindeki tarım ve hayvancılık alanında faaliyet yürüten çok sayıda kişinin katılımıyla açılışı yapılan fuarda, Irak, Suudi Arabistan, İran, Katar ve Türkiye'den toplam 103 firma stand açtı.

Elazığ yolu üzerinde bulunan TÜYAP Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi'ndeki fuarın açılışında konuşan Vali Hüseyin Aksoy'un konuşması, yabancı konuklar için simultane olarak aktarıldı. Diyarbakır'ın sahip

olduğu tarım potansiyeliyle Türkiye'nin en önemli şehirlerinin başında yer aldığını belirten Vali Aksoy, tarımsal arazi varlığı itibarıyla toplam arazilerin yüzde 45'inin tarıma müsait olduğunu söyledi.

Vali Aksoy, "Diyarbakır'da gerek zirai, gerekse de hayvancılıkta önemli çalışmalar gerçekleştiriliyor. Mevcut tarımsal alanların sulama projeleri kapsamında birçok faaliyet bunlara eklenmektedir. Özellikle Silvan Barajı projesi bu çalışmalar içerisinde önemli bir yer tutuyor. Silvan Barajı'nın gövde yüksekliği 175.5 metre ile tamamlandığında Avrupa'nın en büyük barajlarından bir tanesi olacaktır. Projenin tamamlanmasıyla 305 bin kişiye ek istihdam sağlayacaktır. Diyarbakır'da tarımsal üretimdeki bu farklar, yapılacak bu fuar ve organizasyonlarla kendini daha da geliştirmiş olacaktır. Fuarlar sektörlerin gelişmesine de çok önemli katkılar sağlayacaktır" dedi.

Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ahmet Sayar ise, 2 yıl aradan sonra fuarın gerçekleştirdiğini hatırlatarak, fuar organizasyonunda yer alan

kurumlara teşekkür etti. Diyarbakır'ın tarım kenti olduğunu anlatan Sayar, 40 bin dolayında çiftçiye sahip bir kent olduğunu söyledi. Diyarbakır'ın tarımsal alanındaki hacminin önümüzdeki süreçte artacağını ifade eden Sayar, fuarda çiftçilerin yeni teknolojik aletler ve yeni ilişkileri geliştirme imkanını bulacağına işaret etti.

En Güzel Buzağı Keçi ve Oğlaklar Yarıştı

Fuar etkinliği kapsamında Diyarbakır Tarım Gıda ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nce kuzu, buzağı ve oğlak güzellik yarışması düzenlendi. Kuzu, buzağı ve oğlak güzellik yarışmasında İl müdürümüz Mustafa Ertan Atalar bir konuşma yaptı. Yarışmada 15 buzağı, 15 kuzu, 15 oğlak olmak üzere 3 ayrı kategoride bu hayvanların en güzelini seçildi. Güzellik yarışmasında 1'incilere Cumhuriyet altını, 2'incilere yarım altın ve 3'üncülere de çeyrek altın verildi. Ayrıca yarışmaya katılım sağlayan hayvan sahiplerine yem, yem katkı maddeleri ve dereceye girmeyenlere de bir nakdi katkı sağlanacaktır.

Yoğun Katılımın Görüldüğü Fuarda Fotoğraf Sergisine de İlgi Oldukça Büyüktü

8'nci Ortadoğu Tarım, Hayvancılık Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı bir yıl aradan sonra yoğun katılımın sağlandığı ilimizde büyük ilgi gördü.

Yoğun katılımın görüldüğü 8'nci Ortadoğu Tarım, Hayvancılık Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı'nda sergilenen 8. Tarım ve İnsan Fotoğraf Sergisi ziyaretçileri tarafından büyük ilgi topladı.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Eğitim, Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı tarafından 2009 yılından bu yana düzenlenen '8. Tarım ve İnsan Konulu Ulusal Fotoğraf Yarışması'nda dereceye giren fotoğraflar, fuarın ilk günü olan 18 Nisan tarihi itibarıyla ilimizde sergilendi.

'8. Tarım ve İnsan Fotoğraf Sergisi' açılış töreni Valimiz Hüseyin Aksoy, Büyükşehir Belediye Başkanımız Cumali Atilla, Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ahmet Sayar, Ticaret Borsası Başkanı Engin Yeşil,

Dicle Üniversitesi Rektörü Talip Gül ve Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar ile Şube Müdürleri ve personellerin katılımı ile gerçekleştirildi.

Yoğun katılımın görüldüğü 8. Tarım ve İnsan Fotoğraf Sergisinde, ziyaretçileri tarafından tek tek incelenen fotoğraf kareleri yine ziyaretçileri tarafından büyük beğeni toplayarak fotoğraflandı.

Tarım, hayvancılık, toprak, su, su ürünleri, gıda ve muhafazası, her türlü tarım hareketliliğinin işlenmesi, üretici, çiftçi, köylü ve köy yaşamına dair her türlü faaliyeti kapsayan konular, yarışmaya katılacak olanların fotoğraf kareleri için yeterli bir neden sayılıyordu.

8. Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışmasının 2016 yılı için teması "Gelecek Nesiller için Yeşil Bir Dünya" felsefesi ve 'Çiçek ve Çocuk' olarak belirlenmişti.

Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Mehmet Hadi Tunç 8.Ortadoğu Tarım ve Hayvancılık Fuarı Tarım ve Hayvancılık Zirvesi Paneline Katıldı

8'nci Ortadoğu Tarım, Hayvancılık Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı kapsamında düzenlenen Tarım ve Hayvancılık Zirvesi paneline Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Mehmet Hadi Tunç, Hayvancılık Genel Müdürü Osman Uzun ve Toprak Reformu Genel Müdür Yardımcısı Faruk Fıratlı katıldılar.

TÜYAP tarafından organize edilen ve Diyarbakır Valiliği, Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası ve Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüz 'ün yanı sıra çok sayıda sivil toplum kuruluşunun destek verdiği 8'nci Ortadoğu Tarım, Hayvancılık, Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı 18-22 Nisan 2017 tarihleri arasında Elazığ yolu üzerinde bulunan TÜYAP Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi'nde yapıldı.

Fuar kapsamında Ticaret ve Sanayi Odası tarafından düzenlenen Tarım ve Hayvancılık Zirvesi Panelinde fuarın ikinci gününde bir konuşma yapan Bakanlığımız Müsteşar Yardımcısı Mehmet Hadi Tunç; Tarım insanoğlunun dünyadaki ilk uğraşısı ve Anadolu da bu uğraşının merkezi ve birçok ürünün de anavatanıdır dedi. Dicle havzasının buğdayın anavatanı olduğuna işaret eden Tunç, panelde yaptığı konuşmasında;

"Tarımda verimi ve atılımı daha ileri düzeye ulaştırmak güvenli gıda üretimi ve sürdürülebilir tarımı garanti altına almak zorundayız. Tarımı stratejik ve iktisadi rekabete dayalı bir sektör olarak ele alıyor ve yeni dönemde önemli projeleri hayata geçiriyoruz" diyerek detaylı açıklamalarda bulundu. Açıklamasında "Tarımsal gayri safi hasılası 36,9 milyar liradan 158

milyar liraya ulaştığını belirterek, tarımsal hasıladaki yerimizi Avrupa'da 4. sıradan 1. sıraya yükselttik dedi. Tarım ve gıda ürünleri ihracatımız 3,7 milyar dolardan 16,3 milyar dolara yükseldiğini söyleyen Müsteşar Yardımcısı Tunç, 2023 yılında 150 milyar dolar tarımsal hasılayı ve 40 milyar dolar tarımsal ihracatı hedefliyor ve çalışmalarımızı bu vizyonda sürdürüyoruz dedi.

Tarımsal destekler verimlilik ve kalite temelinde yeniden düzenlendiğine dikkati çeken Tunç; Destekler 2002 yılında 1,8 milyar TL'ye yükseldi 2017 desteğinin yaklaşık %60'ını yani 7,2 milyar TL'sini daha yılın ilk dört ayında üreticimize ödedik. 2017 sonu itibarıyla 14 yılda toplam 103 milyar dolarlık tarımsal destek vermiş olacağız. Diyarbakır'a verdiğimiz destek son beş yılda beş buçuk kat artmıştır. 62 milyon TL den 336 milyon TL'ye çıkarttık. Diyarbakır'a toplam 3,5 milyar TL destek verdik. Tarımsal kredi almayı kolaylaştırdık. Faiz oranlarını düşürdük. Tarımsal kredi borçlarını yapılandırdık. Bu da tarımsal üretimi artırdı. Bitkisel üretim 98 milyon tondan 116 milyon tona çıktı. Toplam

hayvansal üretim 10,3 milyon tondan 22, 8 milyon tona çıktı. Topraklarımızı koruyoruz ve koruma altına alıyoruz. Toprakta büyük milli bir servet yoktur. Toprağımızı koruyan çalışmalara hız verdik. Parçalı arazileri birleştirmek için çalışıyoruz. Türkiye genelinde son 15 yılda 5 milyon hektar arazide toplulaştırma tamamlandı. 2 milyon hektar alanda çalışmalar devam ediyor. Hedefimiz toplulaştırma ve sulamanın tek elden yürütülmesini sağlamak ve 2023 yılına kadar 7 milyon hektar alanda toplulaştırmayı bitirmektir. Diyarbakır'da 225 milyon TL kaynak kullanarak 645 bin hektar alanda toplulaştırma yapıldı. 4000 hektar alanda ise çalışmalarımız devam ediyor. Diyarbakır'da amacımız 2023 yılına kadar 717 bin hektar alanda toplulaştırmayı tamamlamaktır. Büyük tarımsal ovalarımızı sit alanı olarak koruma altına alıyoruz. Bu kapsamda sınırları belirlenen 300 tarımsal ovanın 141'ni Bakanlar Kurulu Kararıyla tarımsal sit ilan ettik. Diğer

ovalara yönelik çalışmalar ise devam etmektedir. Diyarbakır ilimizde ise üç ovaımız Bismil, Dicle, Ergani ovası sit alanı olarak ilan edilmiştir. Tarsim ile de çiftçimizin emeği güvence altına alındı ve sigortanın kapsamı genişletildi. Kırsal kalkınma yatırımlarına destek sunuyoruz. Diyarbakır da bu desteklerden faydalaniyor. Diyarbakır'a sağladığımız destekler ve yaptığımız çalışmalar ile hem üretim değerinde hem de üretim miktarında önemli artışlar sağlanmıştır. Son 14 yılda Diyarbakır'da toplam tarımsal üretim değeri 4 kattan fazla artarak 1 milyar TL'den 4,3 milyar TL'ye yükselmiştir. Diyarbakır'ın tarımsal ihracatı 2,2 milyon dolardan 4,4 milyon dolara çıkmıştır. " dedi.

İlimizde 1. Tarım ve Hayvancılık Zirvesi Gerçekleştirildi

Diyarbakır 8. Tarım Hayvancılık, Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı kapsamında Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 1. Tarım ve Hayvancılık Zirvesi 20 Nisan 2017 tarihinde TÜYAP Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi'nde yapıldı. Diyarbakır 8. Tarım Hayvancılık, Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı kapsamında Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası tarafından düzenlenen panelle 1. Tarım ve Hayvancılık Zirvesi gerçekleştirildi. 3 oturum halinde düzenlenen etkinliğin ilk oturumuna, Dünya Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım moderatörlük yaparken, İkinci oturuma yine Dünya Gazetesi yazarı Dr. Rüştü Bozkurt moderatörlük yaptı. Tarım ve Hayvancılık Zirvesi Üçüncü oturumuna moderatörlük yapan isim ise Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar oldu. "Tarımsal Örgütlenmeler, Küçük Üreticilerin Örgütlenmesi, Kooperatifler, Örgütlenme İçin Sunulan Destekler ve Sektördeki Etkileri" konularının

işlendiği Tarım ve Hayvancılık Zirvesi üçüncü oturumunun moderatörlüğünü yapan İl Müdürümüz Mustafa Ertan Atalar, Diyarbakır'ın tarım ve hayvancılık alanındaki önemine değinerek, kooperatifçiliğin ise birlikten kuvvet doğar atasözünün en güzel örneğini yansıttığını söyledi. İl Müdürümüz Atalar'ın moderatörlük yaptığı Panele; KÖYKOOP Genel Müdürü Turgay Solmaz Tarım Kredi Kooperatifleri Malatya Bölge Birliği Bölge Müdür Yardımcısı Mustafa Aslan, Tire Süt Kooperatifi Başkanı Mahmut Eskiörük ve Emekli Akademisyen Dr. Hüseyin Pulat konuşmacı olarak katıldı. Tire Süt Kooperatifi Başkanı Mahmut Eskiörük kooperatifçiliğin önemine değinerek kooperatifçiliği gelişmeyen ülkelerin açlıkla karşı karşıya kaldığını belirtti. Tarım Kredi Kooperatifleri Malatya Bölge Birliği Bölge Müdür Yardımcısı Mustafa Aslan ise kooperatifin faaliyetleri hakkında bilgiler verdi. Panel, yapılan genel değerlendirme ile sona erdi.

arak %93'lük bir başarı sağlandı. Ayrıca 2016 yılı içerisinde 394 bin küçükbaş hayvan şap aşısı ile aşılanmıştır. 2017 İlkbahar Dönemi Şap Aşılama Kampanyasında 305 bin hayvan aşılama hedefimizi aşarak 315 bin hayvan aşılandı." dedi.

Atalar'ın konuşmasının ardından bir konuşma yapan Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanı Dr. Özhan Türkyılmaz ise; "Şap hastalığı uzun yıllardan beri hayvan sağlığının gündeminde olan bir hastalık. Daimi olarak bu ülkenin Anadolu kısmının hastalıkla mücadelede Arılığı konusunda bir çalışma yürütüyoruz. 2017 yılında başlatmış olduğumuz bu çalışmayla Anadolu Coğrafyasında da Trakya'da 2010'da elde ettiğimiz Aşılı Arılık statüsünü elde etmeyi hedefliyoruz. Şap hastalığı ihracatta bir sorun olarak önümüze çıkıyor. Bu hastalığı 2019-2020 döneminde kademeli olarak bitirmeye çalışarak 2022-2023 döneminde de Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatının Genel Kuruluna gerekli belgeleri arz ederek Arılık Sertifikasını almayı planlıyoruz." dedi.

Konuşmaların ardından ilk sunumu, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı'ndan grup sorumlusu Veteriner Hekim Adil Adıgüzel yaptı.

Adıgüzel'in ardından yine Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı'ndan Uzman Veteriner Hekim Dr. Serdar Kızıl ve Veteriner Hekim Aydın Taşçı'nın sunumları ile eğitimin birinci günü sona erdi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Uzman Personelleri İlimizde Şap Hastalığı Eğitimi Verdi

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından Diyarbakır'da "Şap Hastalığı Tam Zamanlı Saha Tatbikatı ve Salgın Yönetimi" konulu eğitim semineri verildi.

24.04.2017 tarihinde bir otelde gerçekleştirilen seminere Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Ertan Atalar, Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanı Dr. Özhan Türkyılmaz, 13 ilin Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüklerinin Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürleri ile birlikte birer Veteriner hekim, Diyarbakır Veteriner Hekimler Odası Başkanı Serhat Aslan, Diyarbakır Süt Üreticileri Birliği baş-

kani Hüseyin Yılmaz katıldı.

Beş gün sürecek olan Eğitim Programı açılış konuşmalarıyla başladı. İlk konuşmayı Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Mustafa Ertan Atalar yaptı. Atalar konuşmasına şap aşısının önemine değinerek başladı.

Atalar, "Bakanlığımız salgın hayvan hastalıklarıyla ilgili mücadelede yılın 12 ayını sahada çalışmaktadır. Şap hastalığı ile ilgili mücadele ise son sürat devam etmektedir. 2016 Bahar Dönemi Şap Aşılama Kampanyasında 284 bin hayvan aşılanarak %95'lik bir başarı sağlandı. Sonbahar Dönemi Şap Aşılama Kampanyasında 278 bin hayvan aşıla-

